

Kroski obzorja

GLASILO OBČINE SEŽANA | LETNIK XXII | ŠTEVILKA 5 | NOVEMBER 2020 | TISKOVINA | POŠTNINA PLAČANA PRI POŠTI 6210 SEŽANA

OBČINA
SEŽANA

IZ VSEBINE:

- Čezmejni geopark na Krasu do leta 2022
- Sprejem najuspešnejših učencev in dijakov šolskega leta 2019/2020
- Velika odkupna nagrada za sežanskega slikarja
- Javni poziv LAS

Vpis v abonmaje Kosovelovega doma Sežana za sezono 2020/21

Vpis v abonmaje Kosovelovega doma Sežana za sezono 2020/21

Kosovelov dom Sežana v sezoni 2020/21 vpisuje v

- Gledališki abonma 1
- Gledališki abonma 2
- Glasbeno-plesni abonma.

Predvpis za abonente iz sezone 2019/20 poteka le še do vključno 3. novembra 2020.

Vpis za nove abonente bo od 4. do 13. novembra 2020.

V času vpisa v abonmaje bo blagajna odprta od ponedeljka do petka od 10. do 12. in od 16. do 18. ure.

Telefonska številka blagajne: 05 731 20 12.

GLEDALIŠKI ABONMA ZA SEZONO 2020/21 (3 osnovne predstave in ena po izbiri)

1. Gledališče Celje:

Elaine Murphy – LJUBI MOJ (Little Gem)

Izbirna predstava 1

Moment Maribor in Zavod EN-KNAP:
Uroš Kaurin, Vito Weis – HEROJ 2.0

2. Slovensko mladinsko gledališče, AGR-FT in društvo KUD Krik:

Brina Klampfer, Kaja Blazinšek – PALOMA

Izbirna predstava 2

Slovensko stalno gledališče Trst:
Igor Pison – K(O)RONSKE ZDRAHE

3. SNG Nova Gorica in Gledališče Koper:

Iztok Mlakar – TUTOŠOMATO

GLASBENO-PLESNI ABONMA ZA SEZONO 2020/21

1. NATALIJA ŠAVER (klavir):

Atmospherica

3. BAKALINA VELIKA

2. MN Dance Company in Cankarjev dom Ljubljana v sodelovanju s SNG Nova Gorica:

Michal Rynia, Nastja Bremec Rynia – DE-SET (izvedba z duom Silence)

4. VITA MAVRIČ: Nokturno žlahtnih duš

Podrobne informacije so na voljo v abonmajski knjižici in na spletni strani www.kosovelovdom.si.
Telefonske informacije: Ariana Pertinač, vodja vpisa abonmajev, Nives Zadel in Helena Čehovin Gerželj,
tel. 05 731 20 12 (v času odprtja blagajne).

Izdaja:
Občina Sežana

Odgovorna urednica:
mag. Magdalena Svetina Terčon

Namestnica odgovorne urednice:
Ivica Podgoršek

Uredniški odbor:
**Jana Hreščak, Anet Jagodič, Olga Knez,
Miha Ravbar Vidmar, Sara Škapin**

Lektorica:
mag. Magdalena Svetina Terčon
(razen oglasnih sporočil)

Tisk:
Schwarz Print

Število izvodov:
5350, Sežana, november 2020

Glasilo je vpisano v Razvid medijev,
ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS,
pod zaporedno številko 388.

ISSN 2536-3832

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila
dobite na tel. št.: 05/ 73 10 148,
e-mail: glasilo@sezana.si,
Petra Arko Kovačič.

Slika na naslovnici:
Petra Arko Kovačič

Glasilo si lahko ogledate v el. obliki na:
www.sezana.si - Kraški obzornik

V zadnjem času je najbolj priljubljena poved 'Ostanite zdravi.' Našemu glasilu pa bi pripisali poved 'Edina stalnica so spremembe', kajti tisto, kar se nam kaže v tem trenutku, za naslednjega ne velja več.

Smo pa letos dodobra uživali v vročem poletju. Topli dnevi so se razpotegnili vse do danes, ko vstopamo v november.

V tem 'vmesnem' času smo lovili trenutke rahlo zabrisane svobode in na številnih področjih skušali uresničiti načrte ob omejenih pogojih. In upali. Upali, da nam je tako poletje, ki smo ga preživeli zunaj, v bližnji okolici, odpihnilo viruse tja daleč v vesolje. Odkrili smo številne skrite kotičke in zanimivosti v našem okolju, za katere prej nismo vedeli. Kljub druženju smo se zaved(a)li, kako sami, ne pa osamljeni, smo v resnici. V duhu nove stvarnosti smo načrtovali nove dogodke, kar lahko razberemo tudi iz prispevkov. Številni načrti se ne bodo uresničili, bodo pa ostali zapisani.

In kaj nam poleg sprememb, ki so stalnica, še ostane?

Dobra misel in dobre želje in (spet!) upanje, da bo vse tako, kot je bilo. Upanje, da naši mladi ne bodo pozabili, kaj je druženje, izmenjavanje znanja in izkušenj v šoli in zunaj nje, upanje, da bodo kulturni, športni in drugi dogodki spet dosegljivi in doseženi, upanje, da nam bo odprta pot do knjig in da bomo vsi lahko delali.

Edina stalnica so spremembe. Naj bodo na bolje!

mag. Magdalena Svetina Terčon

Prosimo vas, da nam vse prispevke in fotografije pošiljate na glasilo@sezana.si. Rok za oddajo člankov za naslednjo številko je 13. 11. 2020. Članki naj obsegajo največ 3000 znakov s presledki, vsebovati pa morajo naslov članka ter navedbo avtorja besedila in fotografij. Fotografije morajo biti ustrezne ločljivosti (300 dpi, vendar ne večje od 3 MB).

Spoštovane občanke in občani,

po krajšem poletnem olajšanju in morda celo preveliki sproščenosti posameznikov smo stopili v nov val epidemije. Vlada je z 19. oktobrom ponovno razglasila epidemijo nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije.

Če so v spomladanskem delu epidemije zgolj redki poznali kakšnega obolelega, so v drugem valu številke dobile imena. Toda številke o obolelih niso samo številke! So kaj hitro lahko tudi naši otroci, starši, prijatelji in sodelavci. Čeprav je marsikdo še vedno prepričan, da gre za navadno gripo, se moramo zavedati, da je COVID-19 z vsemi svojimi neznankami in vsem dvomom, hotenjem ter omejitvam navkljub, naša trenutna realnost. Razumem strah zaskrbljenih in razumem nezaupljivost nasprotujočih. Seveda imamo vsi pravico do svojega mnjenja, a ukrepe – tudi če so včasih posameznikom nerazumni – moramo spoštovati. Če ne zaradi nas, pa vsaj zaradi naših najbližjih in vseh tistih, ki jih COVID-19 najbolj ogroža.

Ukrepi nas razdvajajo, saj spreminjajo

našo rutino, način delovanja in navade odzivanja. Seveda se lahko jezimo na stroko, lahko udrihamo po politiki, lahko modrujemo po socialnih omrežjih. Pa nam bo to prineslo zdravje? Na eni strani imamo tiste, ki ukrepom nasprotujejo, na drugi pa posameznike, ki se jim zdijo celo premili in premalo odločni. Nekdo pa vendarle mora na koncu sprejeti odločitev in izbrati pot skozi to burno preizkušnjo. Verjemite, sploh ni lahko in še

manj pa hvaležno. Vsem navodilom, priporočilom in ukrepom navkljub, pa lahko za zdravje nas in naših najbližjih največ storimo prav sami.

Tudi na območju naše občine se je epidemiološka slika v zadnjem času poslabšala. V prvem valu epidemije smo z zadovoljstvom ugotavljali, da ste občani dosledno spoštovali ukrepe in priporočila, kar se je odražalo v majhnem številu okužb na našem območju. Dokazali smo, da lahko s samozaščitnim ravnanjem in odgovornostjo do drugih zavezimo širjenje virusa, zato Vas ponovno prosimo, da upoštevate ukrepe in navodila pristojnih služb. Ti se dnevno spreminjajo, zato priporočamo redno spremljanje naše spletne strani www.sezana.si, FB profila Civilna zaščita Občine Sežana ter obvestil pristojnih institucij.

Spoštovane občanke in občani, verjamem, da bomo tudi to težko preizkušnjo z razumom, odgovornostjo in medsebojnim spoštovanjem, skupaj premagali.

Ostanite zdravi!
David Škabar, župan

Telefonske številke nujnih kontaktov, ki jih občani potrebujejo v času epidemije COVID-19:

1. Splošne informacije

INFO telefon o vseh informacijah glede koronavirusa od ponedeljka do petka med 8. in 18. uro	080 14 04
Klicni center Policije od ponedeljka do petka (od 8. do 16. ure) ter ob sobotah, nedeljah in praznikih (od 8. do 12. ure).	01 514 70 01 info.koronavirus@policija.si
Splošne informacije v zvezi s koronavirusom (Zdravstveni dom Sežana)	05 73 11 415
nujna oskrba občanov od ponedeljka do petka med 8. in 16. uro	031 608 929
informacije o delovanju Občine Sežana in druge informacije (Štab Civilne zaščite Občine Sežana)	protokol@sezana.si
Zavod Sopotnik – prevozi starostnikov	031 831 030
klic v sili, ko potrebujete nujno medicinsko ali drugo pomoč (Center za obveščanje)	112

2. Javne ustanove

Večina javnih ustanov v občini Sežana deluje v omejen obsegu oziroma je zaprtih. Z njimi lahko komunicirate po telefonu ali elektronski pošti:

Občina Sežana	05 73 10 100	obcina@sezana.si
Medobčinski inšpektorat in redarstvo Sežana	05 73 10 141	soou@sezana.si
Upravna enota	05 73 12 700	ue.sezana@gov.si
Lekarna Sežana	05 73 11 770	sezana@krl.si
Policijska postaja Sežana	05 70 71 500	pp_sezana.pukp@policija.si
CSD Sežana	05 96 94 020	gpcsd.sezan@gov.si
Okrajno sodišče v Sežani	05 73 12 400	urad.ojsez@sodisce.si
Geodetska pisarna Sežana	05 73 10 970	pisarna.gusezz@gov.si
Zemljiška knjiga Sežana	05 73 12 400	zk.ojsez@sodisce.si
KSP Sežana	05 73 11 200	info@ksp-sezana.si
Kraški vodovod Sežana	05 73 11 660	info@kraski-vodovod.si

3. Psihosocialna pomoč

Center za socialno delo, Enota Sežana	040 675 955
Zdravstveni dom Sežana	051 666 381 (ponedeljek in torek med 7.30 in 14.30)
Društvo Tvoj telefon	05 72 01 720 ali 116 123 (brezplačna)
Tom telefon za otroke in mladostnike	116 111
Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Sežana	040 439 366

Občinska uprava

Podelili občinska priznanja

Leto 2020 bo v zgodovino zapisano kot povsem drugačno, saj ga je zaznamovala epidemija koronavirusa. Zato je bilo tudi letošnje praznovanje sežanskega občinskega praznika temu primerno, saj so odpadli vsakoletno druženje in številne prireditve. So pa se v znatno manjšem številu kot običajno zbrali na slavnostni seji Občine Sežana, na kateri so priznanja podelili najzaslužnejšim posameznikom. Sežanski župan David Škabar je v slavnostnem nagovoru poudaril delovne dosežke v zadnjem letu in čestital letošnjim nagrajencem. Najvišje občinsko priznanje – nagrado Občine Sežana je za življenjsko delo na področju vzgoje in izobraževanja predšolskih otrok prejela ravnateljica sežanskega vrtca Radica Slavković, ki je svojo uspešno poklicno pot pred 46 leti začela prav v sežanskem vrtcu. Prvič je bilo pode-

ljeno priznanje tudi uslužbencu iz vrst policistov, ki ga je tokrat prejela vodja policijskega okoliša Sežana Andreja Šantel za predano delo s poudarkom na preventivni pomoči občanom. Plaketa Srečka Kosovela pa je šla v roke Dušanu

Štoku, zagnanemu članu Turističnega društva Kras Dutovlje za neprecenljiv prispevek k ohranjanju kulturno-zgodovinske dediščine v lokalnem okolju.

Besedilo: Olga Knez
Slika: občinska uprava

Podpis Sporazuma o skupnem sodelovanju in podpori pri pridobivanju evropskih sredstev za krepitev zmogljivosti sistema zaščite, reševanja in pomoči

V torek, 25. avgusta 2020, je na Ministrstvu za obrambo (MORS) potekal podpis Sporazuma o skupnem sodelovanju in podpori projekta uvrščanja vsebin in pridobivanja sredstev za področje zaščite, reševanja in pomoči v dokumentih evropske kohezijske politike 2014–2020, za programske dokumente večletnega finančnega okvira 2021–2027 in progra-

me instrumenta za okrevanje – NextGeneration EU (NG EU), ki se ga je udeležil tudi župan Občine Sežana David Škabar.

Podnebne spremembe povzročajo vedno večje segrevanje ozračja, spremembe v razporeditvi padavin, vedno več pa je tudi izjemnih vremenskih pojavov, kot so sušna obdobja, neurja z močnim vetrom, toča, žled ipd. Na Krasu

dodatne težave predstavlja zaraščanje pokrajine, zaradi česar se povečuje ogroženost naravnega okolja pred požari.

Ministrstvo za obrambo z Upravo Republike Slovenije za zaščito in reševanje si skupaj z občinami ter drugimi organizacijami znotraj sistema za zaščito, reševanje in pomoč prizadeva za krepitev pripravljenosti in odziva na podnebno pogojene nesreče, zato je pripravilo predlog vsebin na področju zaščite, reševanja in pomoči, ki jih želi vključiti v Evropsko kohezijsko politiko v obdobju 2014–2020, finančni okvir 2021–2027 ter instrument okrevanja po epidemiji COVID-19.

Predlog MORS obsega rešitve za nadgradnjo odziva na podnebno pogojene nesreče in epidemije, v okviru katerih MORS načrtuje vzpostavitev nacionalnega centra Civilne zaščite kot strateškega centra za spremljanje, načrtovanje in odzivanje na nesreče ter treh podcentrov: podcenter za protipoplavno zaščito v se-

verovzvodni Sloveniji, podcenter za žled in ujme na Kočevskem ter podcenter za požare v naravi v Sežani.

Na Občini Sežana podpiramo odločitev Republike Slovenije za pristop k tako celovitemu projektu krepite pripravljenosti in odziva na naravne in druge nes-

reče in se še posebej veselimo dejstva, da je MORS prepoznalo Sežano kot primerno okolje za vzpostavitev centra za požare v naravi. Sežanski gasilci že sedaj odlično sodelujejo pri izvajanju usposabljanja v okviru Izobraževalnega centra za zaščito in reševanje. Želimo si, da bi

načrtovana nadgradnja usposabljanja uresničila prizadevanja za dolgoročno zagotavljanje požarne varnosti na Krasu in širšem območju jugozahodne Slovenije.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Sprejem za udeležence akcije Občina Sežana v cvetju 2020

Posebnim razmeram navkljub je tudi v letošnjem letu potekala akcija Občina Sežana v cvetju. Kot vsako leto doslej je ocenjevanje najlepše urejenih okolici na območju naše skupnosti izvedla Komisija za ocenjevanje urejenosti mesta Sežana in naselij v občini Sežana, ki je poleg vasi oziroma naselij letos ocenjevala tudi naključno opažene najlepše urejene okolice na območju občine Sežana in se odločila, da podeli tudi posebno nagrado.

Zaključek akcije je potekal v Interpretacijskem centru kraške vegetacije Botaničnega vrta v Sežani, kjer so med prijavljenimi kandidatkami v kategoriji ocenjevanja najlepše urejenih vasi oz. naselij priznanja za tretje mesto prejeli Krajevna skupnost Lokev za vas Lokev in Štjak za vas Bogo, drugo mesto sta si razdelili vasi Jakobce in Dane pri Sežani, prvo mesto pa je Krajevna skupnost Avber odnesla v vas Dobravlje.

Priznanj za najlepše urejene naključno opažene okolice so se razveselili v Osnovni šoli in enoti Vrtca v Dutovljah, v Gostilni Skok v Štorjah in družinskem podjetju Renčelj iz Povirja.

Posebna nagrada komisije je tokrat presenetila Valterja Škabarja iz Lokve.

Prejel jo je za dolgoletno umetelno preoblikovanje avtohtonih kraških dreves in grmov v bonsaje.

Občina Sežana je tudi v letošnjem letu k sodelovanju povabila Višjo strokovno šolo Sežana. Kot že več let zapored so v sklopu akcije nastale fotografije najlepše urejenih okolici na območju naše občine, ki so od 1. oktobra razstavljene na Občini Sežana v prostorih Kavarne in okrepčevalnice Integrali. Razstava štu-

denta fotografije Kristjana Stepančiča, ki je utrinke akcije ujel v fotografski objektiv, pa bo na ogled do konca novembra 2020.

Župan David Škabar se je vsem udeležencem akcije zahvalil, da s skrbnim odnosom do okolice ustvarjajo pozitiven pridih v krajih občine Sežana in jim zaželel, da bi tudi ostalim občanom postali zgled za lepšanje naše skupnosti.

Besedilo: Občinska uprava
Slika: Olga Knez

Čezmejni geopark na Krasu do leta 2022

Občina Sežana s partnerji začne novo projektno obdobje za vzpostavitev geoparka na Matičnem Krasu v Sloveniji in Italiji. V projektu GeoKarst bodo Občina Sežana, Avtonomna Dežela Furlanija-Juljska krajina, Javni zavod Park Škocjanske jame in Dežela Veneto pripravile tudi vlogo za vključitev v Globalno mrežo geoparkov pod okriljem UNESCO. To bo tretji geopark in drugi čezmejni geopark v Sloveniji ter deseti geopark in prvi čezmejni geopark v Italiji, ki je vključen v globalno mrežo geoparkov. V projektu sodeluje še 13 pridruženih partnerjev.

Za vzpostavitev geoparka na območju Matičnega Krasa so partnerji pridobili 85-odstotno financiranje iz Evropske-

ga sklada za regionalni razvoj v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020.

Župan Občine Sežana David Škrabar pojasnjuje, da je projekt nadaljevanje tesnejšega sodelovanja med občinami

Sežana, 16. september 2020: Uvodno srečanje – 'kick off meeting' – standardnega projekta GeoKarst.

in državama, ki nadgrajuje aktivnosti projekta KRAS-CARSO (strateški projekt, sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007–2013): »Občina Sežana že vrsto let spodbuja povezovanje območja Matičnega Krasa. Projekt GeoKarst omogoča pomemben korak k vzpostavitvi čezmejnega geoparka na Krasu, saj pomeni dodatno podporo s strani obeh držav in evropske skupnosti. GeoKarst v višini skoraj 900 tisoč EUR predstavlja t. i. kapitalizacijo predhodno izvedenih projektov, kot npr. KRAS-CARSO, Kraški okraj,

Sežana, 16. september 2020: Udeleženci uvodnega srečanja projekta GeoKarst.

Sežana, 16. september 2020: Začetna tiskovna konferenca projekta GeoKarst, ki je sofinanciran v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Pilotni projekt Kras, s čimer se zagotavlja sinergija vsebin, trajnost rezultatov in dodano vrednost doseženih ciljev.« Dodaja, da projekt vključuje tudi razvoj novih trajnostnih turističnih produktov na čezmejnem območju, skupne teritorialne znamke in temelje za razvoj certifikata kakovosti, gospodarstvo pa si lahko obeta tudi podporo pri razvoju novih podjetniških idej.

Fabrizio Fattor, direktor Geološke službe pri Direkciji za varstvo okolja, energijo in trajnostni razvoj Avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine, poudarja, da je »dežela FJK ena izmed redkih v Italiji, ki je sprejela zakonodajo o varstvu in spodbujanju geološke in speleološke raznovrstnosti kraškega sveta. Geološka služba je pristojna za vodenje seznama geoloških znamenitosti in deželnih geoloških parkov. V zadnjih letih je bilo na tej podlagi razvitih več dejavnosti, kot so sklenitev sporazumov z lokalnimi upravami, ustanovitev geoparka, sodelovanje pri razvoju načrta trženja nastajajočega geoparka, muzejska posodobitev centra za obiskovalce v Bazovici, začetek priprave načrta upravljanja in tečaja za geološke vodiče ipd.« Dodaja še, »da bo v okviru novega projekta Interreg – GeoKarst, v sodelovanju z vodilnim partnerjem – Občino Sežana in drugimi projektnimi partnerji, dose-

danje delo dopolnjeno še v obliki čezmejnih aktivnosti za pripravo formalne listine o ustanovitvi čezmejnega geoparka in dokumentacije za uvrstitev med UNESCO globalne geoparke ter v obliki aktivnosti seznanjanja javnosti, ki jo je treba ozavestiti o dragoceni geološki dediščini našega prostora in načinih njene trajnostne in pozitivne uporabe v korist okolja in prebivalcev geoparka.«

Javni zavod Park Škocjanske jame je tisti partner, ki ima največ izkušenj na področju povezovanja v mednarodni mreži UNESCO. Predstavlja edino slovensko naravno znamenitost, ki je na UNESCO seznamu svetovne dediščine. Stojan Ščuka, direktor Javnega zavoda Park Škocjanske jame, največjo dodano vrednost projekta za Matični Kras vidi v izgradnji Vrat Krasa: »To bo vstopna točka na območje Matičnega Krasa. Lokacija je v neposredni bližini primorske avtoceste pri Divači. Vrata Krasa bodo na območju industrijske cone vključevala tako nov informacijski center kot tudi nove površine za različne druge dejavnosti, ki bodo temeljile na javno-zasebnem partnerstvu.«

Med dvema italijanskima partnerjema projekta GeoKarst je tudi Dežela Veneto. Tehnična referentka urada za geologijo Dežele Veneto in geologinja Maria Luisa Perissinotto pravi: »Pomen naravne

dediščine je del naše zavesti, zato z vzpostavitvijo geoparka poudarjamo tudi pomen geološke dediščine. Pri tej zelo pomembno vlogo predstavljajo znanstveno in izobraževalno delo ter kulturne vrednote. V zadnjih letih je geologija postala zanimiva tudi za turizem in gospodarstvo, kar pa vodi k potrebi po pravilni rabi prostora za njeno ohranjanje. V Deželi Veneto smo vzpostavili katalog geološko pomembnih točk, ki je temelj za ohranjanje geološke dediščine in trajnostni razvoj turizma in gospodarstva. V projektu GeoKarst je naša naloga razvoj pilotnega projekta za upravljanje, izboljšanje in ohranjanje geoloških območij, prav tako pa sodelovanje prinaša predvsem možnosti prenosa dobrih praks, nova znanja in povezovanja.«

Katja Fedrigo, strokovna sodelavka za področje naravne in kulturne dediščine na Občini Sežana, je povedala, da v projektu sodeluje še 13 pridruženih partnerjev – osem slovenskih in iz italijanskih občin, Slovenska turistična organizacija, PromoTurismo FVG, Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, Center za idrijsko dediščino ter ISPRA (italijanski inštitut za varstvo okolja). »Glavni namen projekta GeoKarst je prispevati k tesnejšemu sodelovanju in večji usklajenosti med državama na področju upravljanja, zagotavljanja učinkovitejšega varstva virov, trajnostnega razvoja in krepitve konkurenčnosti.« Že študija izvedljivosti vzpostavitve geoparka, ki je nastala v okviru projekta KRAS-CARSO, je namreč pokazala, da si prebivalci tega območja želijo večjega sodelovanja in gospodarskega razvoja in da je geopark oblika, ki omogoča ohranjanje identitete Krasa in obenem tudi trajnostni in gospodarski razvoj ter posledično večjo kakovost bivanja.

Ključni mejniki projekta se bodo odražali v aktu o ustanovitvi čezmejnega geoparka na območju Matičnega Krasa, ki ga bodo morale sprejeti vse sloven-

ske kraške občine in Avtonomna dežela FJK. V projektu bodo oblikovali tudi pilotno rešitev inovativne interpretacije dediščine za bolj učinkovito upravljanje teritorija (skupna teritorialna znamka, smernice za certifikat kakovosti, edukativni in turistični programi, integriran informacijski sistem, kodeks za obiskovalce, nove podjetniške ideje, usposobljeni turistični vodniki, geo-poti itd.).

Dodatne informacije o projektu: Katja Fedrigo, vodja projekta GeoKarst (katja.fedrigo@sezana.si, 05 73 11 151) <https://www.ita-slo.eu/sl/geokarst>

Trajanje projekta: 3. februar 2020–1. julij 2022
 Celotni znesek: 882.331,00 EUR
 Sofinanciran delež iz Evropskega sklada za regionalni razvoj: 749.981,35 EUR

Sprejem najuspešnejših učencev in dijakov šolskega leta 2019/2020

Že več let zapored sprejem župana za najboljše učence in dijakе zaokroži praznovanje sezanskega občinskega praznika. Letošnji sprejem za odličnike je bil takšen, kot je bilo tudi letošnje leto. Povsem drugačen! V preteklih letih je Občina Sežana pripravila za najuspešnejše skupno prireditev s kulturnim programom, ker pa trenutne razmere tega žal ne omogočajo. Župan David Škabar je sprejel odličnjake vsake šole na območju občine Sežana posebej.

Podelitev priznanj je potekala v petek,

4. septembra 2020, v Interpretacijskem centru kraške vegetacije v Botaničnem vrtu Sežana. Na štirih sprejemih je župan čestital kar šestindvajsetim vzornim učencem in dijakom, ki so šolsko leto 2019/2020 zaključili na Osnovni šoli Srečka Kosovela Sežana, Osnovni šoli Dutovlje, Glasbeni šoli Sežana in Šolskem centru Srečka Kosovela Sežana.

Nika Grmek, Ruj Kocjan, Ema Krpan, Sara Lazarevski, Elene Pezzicoli, Nika Tavčar, Lucija Vrečko, Ana Marija Čehovin, Valentina Černe, Vita Kompare, Blaž

Maurič, Nejc Ozbič, Eva Bonifacio, Tian Jagodič, Leila Kariž, Ana Škerlj, Anja Rebec, Mihael Simoneta, Neža Jurančič, Ema Stopar in Leon Žužek so odličniki, za katere bomo zagotovo še slišali. Vsekakor pa gre posebej izpostaviti kar štiri letošnje zlate maturantke: Asto Gerjevič Debevec, Martino Jugovac, Laro Ivančič in Lano Dodič Ceglar.

Vsem letošnjim prejemnikom županovih pohval iskreno čestitamo in jim tudi v prihodnje želimo obilo uspeha na začrtani poti.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Več sredstev za boj proti brezposelnosti

Občina Sežana že od leta 2013 vsako leto razpisuje sredstva za spodbujanje zaposlovanja in samozaposlovanja. Sredstva iz proračuna so na podlagi Pravilnika o spodbujanju zaposlovanja

v občini Sežana namenjena za tri ukrepe, in sicer za ukrep spodbujanja prve zaposlitve oziroma pripravništva, ukrep spodbujanja novih zaposlitev in ukrep spodbujanja samozaposlitve. V letih od

2013 do 2019 je bilo tako na podlagi javnega razpisa sofinanciranih 25 novih delovnih mest in 95 samozaposlitev.

Tudi v letu 2020, v katerem nas je doletela epidemija COVID-19, je Občina

Sežana ponudila pomoč brezposelnim in malemu gospodarstvu. V februarju je bil objavljen Javni razpis za sofinanciranje stroškov samozaposlitve v občini Sežana, ki je bil v maju ponovno objavljen. Zaradi razmer, ki so nastale na trgu dela kot posledica epidemije COVID-19, je Občina Sežana podaljšala rok prijave do 21. avgusta 2020 in tako omogočila prijavo več brezposelnim osebam. V času razglašene epidemije je namreč

na območju občine Sežana veliko oseb ostalo brez zaposlitve. Posledično se je povišala stopnja brezposelnosti, ki je po zadnjih podatkih Zavoda RS za zaposlovanje za mesec junij 2020 znašala 9,1 %. V istem obdobju lani (junij 2019) je bila stopnja brezposelnosti 5,9-odstotna.

Nekatere brezposelne osebe so poskušale rešitev prav v Javnem razpisu za sofinanciranje stroškov samozaposlitve v občini Sežana. Zaradi velikega števila

prijav in višje stopnje brezposelnosti se je Občina Sežana odločila, da poviša višino sredstev na 68.000 EUR. S tem je Občina Sežana zagotovila, da bodo vsi prijavitelji, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, prejeli subvencijo v najvišjem mogočem znesku (4.000 EUR), ki je bil določen v besedilu javnega razpisa. Podlaga javnega razpisa pa je Pravilnik o spodbujanju zaposlovanja v občini Sežana.

Občinska uprava

Prvi šolski dan

Obdobje korone in epidemioloških slik je povzročilo veliko negotovosti in vprašanj, kako se bo pričelo novo šolsko leto. Vsem modelom in razmeram navkljub je 1. septembra v občini Sežana v šolske klopi sedlo 1.248 učencev in 417 dijakov.

Prvi šolski dan je vedno poseben ter vznemirljiv predvsem za tiste otroke, ki

v šolo vstopajo prvič, saj kot prvošolčki začenejo z novim življenjskim obdobjem. Za topel in spodbuden sprejem prvošolcev in njihovih staršev, ki je letos zaradi ukrepov za preprečevanje širjenja koronavirusa potekal drugače kot prejšnja leta, sta poskrbeli ravnateljici Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana in Osnovne šola Dutovlje, ki sta jim ob

pričetku šolanja namenili spodbudne besede. Prvošolce je pozdravil tudi župan Občine Sežana David Škabar, ki jim je zaželel vesele šolske dni, številna prijateljstva ter mnogo novega znanja. Da bi bil spomin na prvi vstop v šolo čim lepši, začetek leta pa čim lažji, je župan prvošolcem tudi letos namenil simbolična darilca.

Dutovlje.

Sežana.

Lokev.

Tomaj.

Besedilo in slike: Občinska uprava

Varno v šolo

Začetek šole je čas, ko se aktivnostim za varnost otrok poleg Agencije za varnost prometa in policije pridružijo tudi nevladne in druge organizacije. Kot vsako leto je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Sežana, v sodelovanju s Policijsko postajo Sežana, poskrbel za varno pot do šole. Ob zavedanju, da imata lahko sodelovanje

in povezovanje izjemno moč in da smo vsi del prometne varnosti, se je poleg posameznih prostovoljcev v letošnjo akcijo zagotavljanja varne poti v šolo vključila tudi Občinska uprava Občine Sežana.

1. septembra in v celotnem prvem tednu novega šolskega leta so tako prostovoljci in uslužbenci občinske uprave na najbolj obremenjenih prehodih za pešce pomagali ne samo otrokom, ampak tudi drugim šibkejšim udele-

žencem v prometu. V letošnji akciji za varnost šolarjev v prometu na območju občine Sežana je sodelovalo 16 prostovoljcev.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Izvedba armirano-betonskega zidu pred Ravnjami

Občina Sežana je ob koncu septembra pričela z obnovo podpornega zidu na odseku občinske ceste JP 874012 (Ravnje). Dela so bila nujna, saj je bil kamniti suhi zid, ki je hkrati podpiral voziščno konstrukcijo, dotrajan. Postavili smo 36 m novega armirano-betonskega zidu v povprečni višini 2,20 m. Zaradi dodatne prometne varnosti smo nanj namestili še jekleno varnostno ograjo. Skupna vrednost investicije je znašala okrog 22.000 EUR. Dela je izvajalo podjetje Gradbena mehanizacija SB, Bojan Seražin, s. p., Veliko polje 9, 6210 Sežana.

Besedilo in slika: Občinska uprava

Anica Čokelj: Kitara je uspešno terapevtsko sredstvo

Anica Čokelj je prijetna in pozitivna oseba, ki je aprila 2020 dopolnila 73 let. Kot delavka v gostinstvu se je pri 60 letih upokojila, pri 62 letih pa se je odločila, da prične igrati kitaro. Do sedaj je imela veliko uspešnih nastopov na Primorskem in v tujini.

Doma ima v svojem glasbenem studiu kar tri kitare: bas kitaro, s katero spremlja harmonikarski orkester, ki ga pri Kulturnem društvu Kraška harmonika Sežana vodi prof. Matic Štavar, in še dve ritmični kitari, zadnjo si je nabavila prav za letošnji rojstni dan. Da je glasbeno nadarjena, je potrdil tudi zamejski glasbenik Igo Radovič iz Nabrežine, član skupine Naši fantje. Sicer pa se z Igom dobivata redno dvakrat mesečno na vajah.

»S kitaro spremljam Iga pri več kot 40 pesmih, oba pa tudi pojeva, pa naj gre za slovenske ljudske ali umetne pesmi, popevke kot tudi dalmatinske melodije in podobno. Z Igom sem prvič nastopila 16. septembra 2016. leta v sežanskem domu upokojencev. Veliko mi je prav Igo pomagal, da sem tudi strokovno napredovala in tako sem za našo primorsko skupino Društva

multiple skleroze pripravila več kot 80 melodij, ki jih bomo z velikim veseljem peli ob moji kitarški spremljavi na obnovitvenem rehabilitacijskem programu v toplicah Topolšica. Povedati moram, da že 15 let organiziram, da se bolniki s to boleznijo s Primorske udeležijo rehabilitacije v Topolšici, kjer

se imamo vedno lepo in si nabereemo novih moči in zdravja,« z veseljem pove Anica Čokelj, ki se s to boleznijo sooča od svojega 35. leta. Anica, ki je bila 15 let članica in poverjenica novogoriške podružnice Društva multiple skleroze, je z letošnjim letom prestopila v obalno društvo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Veselo poletje v družbi Kraške harmonike

Na povabilo najstarejšega aktivnega člana harmonikarskega orkestra Dušana Langa se je 19. julija 2020 zbralo (zaradi omejevanja druženja zaradi koronavirusa) manjše število članov Kulturnega društva Kraška harmonika

na vrtu gostilne Ukmar v Dutovljah. Posebno čast so zbrani izkazali najstarejšemu aktivnemu članu harmonikarskega orkestra Dušanu, ki je je konec marca dopolnil 80 let, a zaradi znanih razmer epidemije ni organiziral praznovanja

tako, kot si je želel, v širšem krogu prijateljev kraške frajtonarice. Predsednica društva Danica Pavlič se mu je zahvalila v imenu prijateljev in harmonikarjev za visok življenjski jubilej in mu v družbi najstarejše članice orkestra Anice Čokelj izročila kamnito uro, izklesano v motivu diatonične harmonike. Toplo se mu je zahvalila tudi za pogostitev, ki jo je priredil slavjenec. Darilo bo Langu, ki je že v otroških letih vzljubil glasbo in igral v številnih priložnostnih ansamblih in je z ženo Marjeto že 20 let član Kraške harmonike, v prijeten in trajen spomin. Žal na praznovanje ni bilo prof. Matica Štaverja, ki že štiri leta vodi harmonikarski orkester, ki so ga kraški harmonikaši z Rokom Tavčarjem ustanovili leta 2013. Ob dobri kulinariki, za katero je poskrbela gospodinja gostilne Nada Slijepčević, za kar se ji prav iz srca zbrani zahvaljujejo, seveda ni manjkalo glasbe. Pozdrav poletju so nameravali pripraviti še na Filipčjem Brdu in v Avberju, a so omejeni s prireditvami zaradi koronavirusa.

Anica Čokelj, slavjenec Dušan Lango in predsednica Danica Pavlič.

Besedilo in slika: Olga Knez

Razstava starih cerkvenih in mašnih knjig v Lokvi

Na predpraznični dan Marijinega vnebovzeta oz. velikega šmarna, 14. avgusta 2020, je župnik Slavko Obed daroval sveto mašo v cerkvi sv. Mihaela v Lokvi, domači pevci pod vodstvom zborovodkinje Stane Umek pa so peli Marijine pesmi. V bližnji kapeli Marije Pomočnice so odprli razstavo z naslovom Stare cerkvene in mašne knjige od 1707 do 1910.

Večina knjig je iz lokavske župnije, nekaj pa tudi iz zbirke starih knjig Vojaškega muzeja Tabor Lokev, ki ga vodita Srečko in Irena Rože. Razstavljene knjige so napisali teologi in filozofi rimskokatoliške cerkve. Njihova vsebina so razlage in razprave verskega nauka, moralne teologije, cerkvenega prava, Svetega Duha, svetih zakramentov in ostale podobne vsebine.

Na razstavi je bila najstarejša knjiga iz leta 1707, avtorja Aleksandra Liscutina, ki razlaga judovske in krščanske simbole, piše o Jezusu Nazarečanu, prvemu Bogu in človeku, Rešeniku. Razstavili so tudi Rimski misal ali Mašno knjigo z mašnimi molitvami rimokatoliške cerkve, ki so jo uporabljali v lokavski cerkvi. Rimski misal ali mašna knjiga je

bila določena na podlagi tridentinskega koncila o poenotenju mašnih knjig. Papež Pij V. je leta 1570 na podlagi omenjenega koncila izdal prvi enotni Rimski misal, ki je bil z manjšimi popravki v veljavi do sredine 20. stoletja.

Mašni daritvi ob velikem šmarnu pa sta potekali tudi v Vremah, kjer je prvo vodil župnik Obed, drugo pa srebrno-

mašnik Tomaž Kodrič, ki je bil kar 17 let župnik v Lokvi. Tradicionalno pa se je odvijala tudi sveta maša pri kapelici Lurške Matere Božje na posestvu Kobilarne Lipica. Tokrat jo je vodil pomočnik škofa kopske škofije in generalni vikar Slavko Rebec.

Besedilo in slika: Olga Knez

Restavratorsko delo Srečka Rožeta v Lokvi

Na Slomškovo nedeljo, 27. septembra 2020, je bilo v Lokvi nadvse slovesno. Na župnijskem prazniku in opasilu sv. Mihaela so se zbrali številni domačini in gostje, saj je tudi domača cerkev posvečena nadangelu Mihaelu, ki goduje 29. septembra. Domači župnik Slavko Obed je blagoslovil prostovoljno restavratorsko delo člana lokavskega župnijskega pastoralnega in gospodarskega sveta, priznanega zbiratelja vojaških muzealij in lastnika vojaškega muzeja Tabor Srečka Rožeta, ki ga je skupaj z družinskimi člani, ženo Ireno in hčerka ma Anejo in Anjo, opravil v času epidemije kronavirusa.

Še zlasti se je v imenu župnije in koprškega škofa msgr. dr. Jurija Bizjaka zahvalil za strokovno in prostovoljno opravljeno delo pri obnovi svetih podob, kipov, božjega groba in drugega dela in družini Rože izročil priznanje. Veliko pozornosti vernikov je pritegnil restavriran svilen prapor nadangela Mihaela, ki ga je Rože obnavljal dober mesec in pol. Srečko Rože je v zvoniku očistil stopnišče, postavil ozemljitev električnega kabla do električne omarice in ob njej postavil še električno svetilko. Nato je s pomočjo prijatelja Nikolaja Tretjakova uredil in popravil pevski kor, ki je bil v zelo slabem stanju. Ima veliko zaslug za restavracijo Kristusovega groba, velikonočnega razpela z mučeniškim orodjem in dotrajanim križem Križanega za procesije. S pomočjo žene Irene je očistil, konzerviral in restavriral naslednje cerkvene kipe: Srce Jezusovo in Mater Božjo iz stranskih oltarjev, sv. Petra, sv. Pavla in misijonsko razpelo na južni ladijski steni ter sv. Terezijo in sv. Antona na severni ladijski steni. V oltarnih nišah je zamenjal staro dotrajano električno razsvetljavo, ki ni delala več let. Sedaj sta oba kipa v ozadju osvetljena. Obnovil je kip Marije Pomočnice iz kapele in Mariji in detetu še popravil polomljeni baroč-

ni kroni in ju zložil. Restavriral je tudi svilen procesijski prapor, ki varuje vas Lokev pred zlom, in prapor lokavskega nadangela Mihaela, ki so ga slavnostno razstavili prav ob vaškem opasilu.

»Restavriranja obeh praporov sem se lotil v avgustu, pri čemer sem uporabil gazo in čebelji vosek. Tako prapor Matere Božje kot tudi prapor sv. Mihaela sta bila izdelana v sredini 19. stoletja. Na praporu Matere Božje, ki so ga uporabljali ob procesijah, je v sredinskem delu na eni strani naslikana Mati Božja kot zaščitnica, ki varuje vas Lokev pred zlom. Pod njo je vaško jedro Lokve s cerkvijo sv. Mihaela, obrambnim stolpom Taborom in sosednjimi hišami. Na drugi strani pa je naslikana bazilika sv. Petra v Vatikanu. Približno v istem času je bil izdelan tudi svilen procesijski prapor nadangela Mihaela, zaščitnika lokavske župnije. Tudi na tem je bila svila precej poškodovana, natrgana, na zgornjem delu pri nosilni prečni palici pa je del tudi manjkal. Tudi na tem delu sem z uporabo gaze in čebeljega voska zakrpal poškodovano in natrgano svilo ter dodal del blaga v zgornjem delu prapora,

kjer je manjkal. Po prazniku Marijinega vnebovzjetja, 15. avgusta, ko smo kip Marije Pomočnice iz kapele prenesli spet v župnišče, smo opazili, da so v lesen kip deteta prišli lesni črvi. Seveda sem ga zaščitil in ob tem sem še obema popravil polomljeni baročni kroni in ju zložil,« pove Srečko Rože o svojem skoraj dvomesečnem restavratorskem delu obeh pomembnih praporov.

V cerkvi pa je potrebno še veliko storiti, če želijo, da se stari predmeti, ki so sestavni del cerkvene opreme, tudi ohranijo. Srečko je tudi v prihodnje pripravljen nadaljevati z vzdrževalnimi in restavratorskimi deli.

Zahvalo mu je ob zaključku slavnostne svete maše prebrala Helena Škabar Tučka, vsem družinskim članom pa je Ivanka Fonda izročila rože. Namesto organistke in zborovodkinje prof. Stane Umek je sveto mašo spremljal domači otroški pevski zbor pod vodstvom kitarista Jerneja Fonde in Helene Škabar Tučka. Cerkev sv. Mihaela v Lokvi je tako bogatejša in lepša, kar bodo lahko zanamci občudovali še mnoga leta.

Besedilo in slika: Olga Knez

Po poteh prihoda prvih partizanov na Primorsko

Občina Sežana praznuje 28. avgusta svoj praznik v spomin na prve partizane na Primorskem. Leta 1941 so se na Kantetovi domačiji v Kobolih zbrali naprednejši in hrabri možje z Gornje Branice in ustanovili Dolganovo četo pod vodstvom Ervina Dolgana iz Topolca pri Ilirski Bistrici.

Temu dogodku v čast je na Kanteto-

vi domačiji, kjer je bila tudi partizanska tiskarna, postavljena spominska plošča, leta 1950 pa so tem borcem v bližnjem gozdu nad Trebižani, kjer so prvoborci ustanovili prvi partizanski logor na Primorskem, postavili še spomenik z njihovimi imeni. Spomenik je eden redkih v Sloveniji, ki ni posvečen žrtvam ali borcem NOB. Na spomeniku so zapisana

imena Janez, Milko, Peter, Jovo, Cvetko in Benjamin.

Sežanska borčevska organizacija pod vodstvom predsednika Bojana Pahorja je že četrto leto pripravila pohod Po poteh prihoda prvih partizanov na Primorsko. Pohod se je pričel pri Kantetovi domačiji, kjer pohodnike vsako leto pričaka Zmago Ukmar, rojen prav pri

Kantetovih v Kobolih. Pahor je pojasnil razloge, zakaj se je upor na Primorskem pričel štiri mesece po ustanovitvi Oslobojilne fronte slovenskega naroda 27. aprila 1941 v Ljubljani. Primorci so bili takrat pod Italijo in fašistično oblastjo, mlade fante pa so vpoklicali v italijansko vojsko. Na pohod, ki jih je vodil

mimo spomenika v Kobolih, ki ga je Kantetova mati postavila ustreljenima sinovoma Evghenu in Milanu, in mimo Trebižanov do spomenika v bližnjem gozdu nad vasjo Trebižani in pod vasjo Selo, je odšlo 25 pohodnikov, med njimi tudi predsednica postojnske krajevne borčevske organizacije Katja Vuga. Ob

vračanju na izhodiščno mesto so se zaustavili v Trebižanih, kjer jim je na domačiji partizanske učiteljice Tinca Sadovski gostoljubje nudila Majda Sadovski, prav tako upokojena učiteljica. Pohod so zaključili s kosilom na kmečkem turizmu Francinovi pri Bojani Ukmar v Avberju, kjer se jim je pridružil tudi sežanski župan David Škabar.

Letos pa sta zaradi znanih razmer odpadla pohod in slovesnost na Ocinci, ki jo sežanski borci organizirajo tradicionalno ob sežanskem občinskem prazniku. V soglasju s KS Štjak in Občino Sežana so se dogovorili, da tradicionalne proslave na Ocinci ne bo, ampak da jo bodo organizirali na drugi lokaciji (v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani), in sicer v soboto dopoldan namesto v nedeljo.

Besedilo in slika: Olga Knez

Štorje, vrata v deželo terana

Vas Štorje je zaznamovana z dolgo in zanimivo zgodovinsko preteklostjo. Zaradi svoje lege, gostilne in kampa je zanimiva tudi za turiste, ki se zlasti ob poletnih večerih pogosto sprehajajo po vasi.

Zaradi tega smo pomislili, da bi jim lahko predstavili delček naše preteklosti, ki je tudi nam, krajanom, pogosto skrita. Tako smo po več letih razmišljanja, načrtovanja in iskanja gradiva leta 2020 končno pod okriljem KŠD Šator in KS Štorje ter ob podpori Občine Sežana in moralni podpori predsednice KS Štorje Ivce Podgoršek izdali zgibanko, imenovano Štorje, vrata v deželo terana. Zgibanka nas vodi po znamenitostih vasi Štorje. Opisana pot se začne na križišču ob Bezkovi parceli, kjer nas že od daleč pozdravlja suhi zid, ki smo ga ob pomoči Konzorcija za suhozidno gradnjo obnovili v letošnjem letu. Nadaljuje se mimo cerkve sv. Janeza Krstnika z lapidarijem do naprave za obrezovanje parkljev mimo otroškega igrišča in treh turističnih točk, Kmečkega turizma pri Marici in domačije Milharčič ter hiše družine Božeglav. Nato pri spomeniku Marjanu Štoki zavije do Šafarjevega kala in se zaključi pri Zadružnem domu, ob katerem se nahaja spomenik padlim, v domu pa lahko občudujemo bogato zbirko kamnin v Galeriji kamna Gabrijele Jerama. Čisto pravi zaključek pa je Gostilna picerija Skok. Opis lokev Pule in Podmeja, kala v Šatoru ter Skale Vila nakazujejo na nadaljevanje – opisa kro-

žne poti po štorski gmajni. V zgibanki so omenjene točke opisane, označene na zemljevidu ter prikazane na fotografijah. Predstavljeni pa so tudi Majcni, Podbreže in Senadolice, vasi, ki so del KS Štorje.

Gradivo so zbrale in uredile Magdalena Svetina Terčon, Saša in Meri Hreščak, fotografije je prispeval David Terčon,

letak pa je oblikovala Nina Vojvoda. V nakladi 1.500 izvodov je bila zgibanka natisnjena v Tiskarni Mljač. Sredstva za njo je prispevala KS Štorje.

Kljub ukrepom zaradi epidemije koronavirusa Covid-19 smo zgibanko predstavili krajanom v parku pri Zadružnem domu v petek, 4. septembra 2020.

Vabljeni skozi 'vrata v deželo terana!

Besedilo in slika: Saša Hreščak

Srečanje abrahamovcev povirskega rodu

Število sedem velja za pravljico in srečno. Tudi nas, ki smo leta 1970 prišli na svet v Povirju, je bilo sedem. Morda sta bila ravno zato naše otroštvo in mladost, ki smo ju preživel skupaj, tako lepa. Naše poti so se z odraščanjem počasi ločile. Šolanje, zaposlitve, oblikovanje družin in selitve so omejili naše stike. Željo, da bi se vsaj v letu, ko praznujemo častiljivih 50 let, po dolgem času spet vsi skupaj srečali in nazdravili, smo si izpolnili v petek, 11. septembra 2020, v piceriji Skala v Šmarjah.

V večeru, ki je ob smehu prehitro minil, smo Aldo, Darja, Gabrijela, Grozdan, Suzana, Štefan in Tanja drobce spominov nanizali v nepozabne zgodbe našega odraščanja. Kako brezskrbna so bila prva tri leta šolanja v podružnici v Povirju! Koliko otroških radosti, iger na šolskem vrtu, dvorišču in stopnišču, koliko navdušenja ob nastopih na proslavah v zadružnem domu! V najstnikih letih pa smo vsak dan po učenju in pomoči staršem na kmetijah komaj čakali, da gremo zvečer v Disco Hram, ki smo si ga mladi iz Povirja uredili v kleti zadružnega doma. Bil je znan daleč naokoli. Tam so nam minevale ure ob prijetni glasbi, klepetu, druženju in smehu. Konci te-

dna so bili rezervirani za ples v okoliških vaseh, kamor smo se odpeljali z več avtomobili, drug za drugim. Čeprav so bili 'fički, stoenke, jugoti ali škode' v primerjavi z današnjimi avti počasnejši, manj udobni in velikokrat pokvarjeni, je bilo važno le, da smo šli, skupaj. Bogatijo nas tudi čudoviti spomini na poletne sobotne ples v Povirju, ko so se v Češpov gaj zgrinjale množice mladih od blizu in daleč. In kdo bi zameril, če

smo v mladostni razigranosti in nagajivosti drug drugemu ali vaščanom tudi kakšno ušpičili.

Lepih trenutkov, ki smo jih preživel skupaj, nam nihče ne more vzeti, niti čas, ki prehitro beži. Na nas je, da ostanemo povezani in jih s spomini ohranimo. Zato smo sklenili, da ne bomo več čakali na okrogle obletnice, ampak se kmalu spet srečamo.

Besedilo in slika: Gabrijela Rebec Škrinjar

Lipica je simbol in ponos naše domovine Slovenije

Ob praznovanju 440. obletnice Kobilarne Lipica je 13. septembra v vsej svoji popolnosti in presežnosti zasijala lepota lipicancev. Beli konji so navdušili v gala predstavi lipiške šole klasičnega

jahanja. Slavnostni govornik je bil predsednik Republike Slovenije Borut Pahor, častni pokrovitelj slovesnosti. Čestitke zaposlenim in vodstvu Holdinga Kobilarna Lipica ob izjemnem jubileju je

podal minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek.

Predsednik Republike Slovenije Borut Pahor je poudaril, da je Lipica simbol in ponos Slovenije, ter posebno pozornost namenil vsem, ki s ponosom in predanostjo skrbijo za lipicance: »Ste zibelka teh svetovno znanih konj in zato vam gredo – tudi zaradi modernizacije vašega dela – vse naše čestitke in izrazi našega občudovanja. Lipicanec je eden ključnih simbolov Slovenije in slovenstva, njegova lepota, moč in pogum izžarevajo stoletja življenja v kamnitem razgibanem kraškem okolju, ki je, kot danes, popestrjeno z burjo.«

Ob gala predstavi, ki ji je svečano noto dodal Policijski orkester z odličnimi opernimi solisti, je predsednik Borut Pahor izpostavil letošnjo nominacijo za vpis tradicije reje lipicancev na UNESCO reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. Z njo se Slovenija umešča na svetovni zemlje-

vid naravnega in kulturnega turizma, obenem pa ima Lipica pomembno vlogo paradnega konja slovenskega gospodarstva z več kot 300 lipicanci ter celovitim doživetjem narave in kulturne dediščine.

Da bi še naprej uspešno korakali na tej poti, bo Kobilarna letos izvedla naložbe v skupini višini pol milijona evrov, konec leta pa bo s podporo ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo zaključila prenovo hotela Maestoso z bazenskim in kompleksom wellnes v vrednosti več kot 12 milijonov evrov. Minister za gospodarski razvoj in tehnologijo Zdravko Počivalšek zagotavlja Lipici trdno podporo tudi v prihodnje: »Tudi v

prihodnji finančni perspektivi od 2021 do leta 2027 ima Lipica svoje posebno mesto, saj želimo zgraditi osemenjevalni center kot del obvezne javne službe, obnoviti hotel Klub, umakniti promet iz Lipice z obvozno cesto in parkirno hišo ter zgraditi športno-rekreacijski center.«

Direktor Holdinga Kobilarna Lipica Matej Oset je poudaril pomen negovanja zavesti o pomenu Lipice in lipicanca ter sodelovanja lokalne skupnosti, civilnih iniciativ, strokovne javnosti in vseh institucij, povezanih s konjeništvom in turizmom, s ciljem spodbujanja razvoja in promocije Lipice: »Le s skupnimi močmi, vzajemnim spoštovanjem in tankočutnostjo bomo uspeli, kar, verja-

mem, je skupna želja in cilj.«

Zato ima stroka v Lipici znova pomembno mesto, zato je v polni meri zaživela klasična šola jahanja, zato Lipica ni več speča Trnuljičica. »Imam občutek in mislim, da me ta ne vara, da ste jo uspeli s strokovnimi prijemi, z izjemno zavzetostjo vaših sodelavcev, prebuditi in zato vam gredo vse naše čestitke,« je dejal predsednik Borut Pahor, ko je ob 440. obletnici Kobilarne Lipica prevzel tudi botrstvo lipicanske žrebičke 910 Samira XLI – žrebičke, ki je v Lipici prišla na svet 26. aprila, kot potomka matere 751 Samira XXXVIII in očeta 204 Maestoso Canissa XXII.

Besedilo: Tina Čič

Slika: Sibil Slejko

Avgust Černigoj na 9. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti v Kranju

Na 9. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti v Kranju vabi v teh dneh k ogledu 14 kolažev in asemblažev – izbranih umetniških del Avgusta Černigoja iz Galerije Avgusta Černigoja v Lipici. Skupaj z umetniškimi deli skoraj 100 avtorjev iz 25 držav so bile na ogled v festivalskih dneh od 1. oktobra do 3. novembra 2020.

Avgust Černigoj, utemeljitelj konstruktivizma na Slovenskem in eden najvidnejših predstavnikov zgodovinske avantgarde v slovenski likovni umetnosti, je med pionirji izdelave kolaža in asemblaža tudi v prostoru Srednje Evrope. Zato pripada Černigojevim delom prav posebno mesto na 9. Mednarodnem festivalu likovnih umetnosti, ki v Kranju poteka pod naslovom Lepljenka, kolaž in asemblaž: reciklirane zgodbe.

Černigojeva dela so na ogled na posebni razstavi v Mali galeriji Likovnega društva Kranj, skupaj z deli francosko-ameriškega ustvarjalca Armana Fernandeza, ki v svetovni likovni umetnosti predstavlja eno od osrednjih figur novega realizma. Likovno društvo Kranj je pod umetniškim vodstvom mag. Klavdija Tutte, skupaj z Zavodom za turizem in kulturo Kranj, Mestno občino Kranj in Gorenjskim muzejem postavilo na ogled dela skoraj 100 avtorjev iz Evrope, Azije in Južne Amerike.

Avgusta Černigoja, ki se je rodil 24. av-

gusta 1898 v Trstu, sta kolaž in asemblaž pritegnila že v zgodnjih 20-ih letih. Ko na likovni akademiji v Münchnu niso sprejeli njegovih konstruktivističnih asemblažev in naprednih likovnih eksperimentov, se je odločil, da bo svojo vizijo razvijal na znameniti umetnostni šoli Bauhaus v Weimarju, kjer je kmalu dobil potrditev svoje ustvarjalne poti.

Kolaže in asemblaže je ustvarjal tudi v 60-ih letih, ko je pod vplivom neo-dadaizma črpal iz svoje avantgardne

umetnosti. Znova se je kolažem in objektom posvetil konec 60-ih let, v njegovih delih iz tega obdobja je čutili socialno in tudi politično angažiranost, sarkazem, zanimanje za dogajanje v svetu in željo prenesti vse to v svoj svet, poln idej, življenjske modrosti in svojstvenega pojmovanja človeka.

Mnogih kolažev ni naslovil, so pa zato okrepljeni z drugimi likovnimi tehnikami od olja do pastela in risbe, medtem ko je pri ustvarjanju asemblažev Černigoj uporabljal predvsem najdene, pogosto celo zavržene in vsakdanje predmete. Njegovi asemblaži so v bistvu manjši objekti, ki so lahko povsem skulpturalni, je razstavi na pot zapisal mag. Davor Kernel iz Goriškega muzeja, kustos Galerije Avgusta Černigoja.

»Umetnost Avgusta Černigoja je vselej živa, privlačna in aktualna, zato nas veseli, da bodo umetnika v prihodnjih dneh поблиžje spoznali tudi obiskovalci 9. Mednarodnega festivala likovnih umetnosti v Kranju,« je pestro festivalsko dogajanje pospremil direktor Kobilarne Lipica Matej Oset.

Galerija Avgusta Černigoja v Lipici

Avgust Černigoj je zadnja leta svojega izjemno ustvarjalnega življenja preživel v Kobilarni Lipica in kobilarni zapustil izjemen opus svojih 1.358 umetniških del. Izbrana dela so na ogled v Galeriji Avgusta Černigoja, ki jo je v umetnikovem duhu zasnovala skupina Novi kolektivizem.

Besedilo: Tina Čič
Slika: arhiv Kobilarne Lipica

In memoriam

Evgen Prinčič – zborovodja in pedagog

Evgen Prinčič se je rodil 5. marca 1936 v Medani, v Brdih. Brici so vedno bili in so dobri pevci in tudi Evgen ni bil nobena izjema. Do glasbe in petja je čutil posebno pripadnost, ki jo je verjetno podedoval po očetu Evgenu, ki je bil tenorist v domačem zboru. Ta je bil sinu svetel zgled. Mladi Evgen je že v najbolj rosnih letih izkazoval smisel za ritem in glasbo. Tja do svojega štirinajstega leta je sodeloval pri potrkavanju (zvoniti tako, da se ritmično udarja po dveh ali več zvonovih) ob vaških slovesnostih.

Evgen je šolo obiskoval najprej v Medani in na Dobrovem ter v Ljubljani nadaljeval šolanje na učiteljski šoli. Tam je v letih 1956/57 vodil učiteljski oktet in naslednje leto mešani pevski zbor, kjer mu je bil mentor Anton Nanut. Kot pevec pa je pel v Primorskem akademskem pevskem zboru Vinko Vodopivec sedem let in z njim gostoval v Grčiji, v Egiptu, na Poljskem in v Skandinaviji. Z učiteljskim pevskim zborom Emil Adamič je sodeloval celih petnajst let. Po končanem študiju je služil vojaški rok v Bileči v letih 1958/59. Skupaj s tenoristom in vodjo zbora Danilom Čadežem sta pela v vojaškem pevskem zboru. Seveda je bila slovenska pesem velika spodbuda za slovenske fante, ki so služili vojaški rok. Po odsluženju vojaškega roka se je vrnil domov in v Dobrovem v letih od 1959 do 1961 poučeval in vodil otroški in mladinski pevski zbor.

Evgen Prinčič, portret (2005).

Vendar mu žilica doseči kaj več ni dala miru. Spet ga srečamo v Ljubljani, tokrat kot študenta Pedagoške akademije od 1961 do 1963. Tam je z dirigentom Janezom Kuharjem korepetiral pri RTV mladinskem pevskem zboru.

Takrat je sežanska občina iskala primerne učitelja glasbe in občinsko vodstvo je zaprosilo Rada Simonitija, znanega komponista in dirigenta, za pomoč. Ta je toplo priporočil Evgena Prinčiča, ki se mu je obetal hiter vzpon dobrega strokovnjaka za zborovsko petje in organizatorja. Tako je pristal v sežanski osnovni šoli, kjer je ostal celih osemnajst let do leta 1981, ko je postal ravnatelj Glasbene šole Sežana, tudi z nazivom svetovalec in učitelj teorije, harmonike. V tem času je postal predsednik Društva glasbenih pedagogov in predsednik Zveze kulturnih

organizacij v Sežani.

Ob prihodu v Sežano je takoj prevzel in vodil otroški in mladinski zbor od 1963 do 1978 ter žel uspehe. Mladinski pevski zbor osnovne šole Sežana, ki ga je vodil Evgen, je dvakrat, in to v letu 1973 in v letu 1975, presegel domače okvirje: najprej na Zveznem tekmovanju jugoslovanskih pevskih zborov v Celju, nato pa še v evropskem merilu v Mariboru. Kakovost tega zbora je bila tedaj tako poznana, da so ga povabili na nastop ob razglasitvi najboljših odraslih evropskih pevskih zborov v Gorici od 19. do 22. septembra.

Poleg dveh šolskih zborov, je Prinčič od leta 1963 do leta 1972 vodil moški pevski zbor v Sežani in ženski pevski zbor celih osem let.

Potem je dirigiral še na Trzaškem. Eno leto je vodil moški pevski zbor v Ricmanjih in dvakrat po štiri leta (z vmesno prekinitvijo) na novo ustanovljen mešani pevski zbor Lipa v Bazovici.

Najlepše spomine pa je imel na moški pevski zbor Prosek – Kontovel v letih 1979–1988. Menil je, da je to bil zelo dober zbor, ki je v Mariboru na tekmovanju z ostalimi pevskimi zbori leta 1980 prejel bronasto medaljo. Z njim je bil tudi na festivalu pevskih zborov v maju leta 1982 v Clusonu pri Bergamu, v 'krajih treh papežev'. Sam je povedal, da se je vedno zavzemal za združevanje ljudi vseh narodnosti, veroizpovedi in vzpostavljanje prijateljstva med vsemi. In kaj bolj prispeva k prijateljstvu in strpnosti kot prav pesem, ki iz mnogih grl zveni ubrano in enkratno? Prav to pa je bila odlika vsakega zbora, ki ga je vodil in bil njegova duša pevovodja Evgen Prinčič.

Največ sveta pa je videl, ko je deset let vodil pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice, saj je z njim imel številne nastope v tujini. Najbolj sta mu ostala v spominu nastopa v Parizu in v Nemčiji.

Seveda ne smemo pozabiti na vodenje mešanega pevskega zbora v Sežani.

Ko je postal ravnatelj Glasbene šole v Sežani v letu 1981, je postal tudi predsednik Društva glasbenih pedagogov

Mladinski zbor OŠ S. Kosovela Sežana in Mešani pevski zbor Sežana ob 50-letnici smrti Srečka Kosovela, Sežana (23. oktober 1976).

Slovenije.

Slovenski predsednik je seveda nemudoma našel svoj prostor tudi na zvezni ravni in postal član predsedstva Saveza organizacija muzičkih pedagogov Jugoslavija, kar je le zvezna oblika organizacij glasbenih pedagogov Jugoslavije.

Tu se je začelo pravzaprav njegovo 'selektorsko' delo. Številna potovanja po takratni državi Jugoslaviji so mu vzela veliko časa in priprav: Zemun, Zagreb, Ljubljana, tekmovanje v Skopju ter od 14. do 16. decembra 1984 Kongres v Sarajevu. Delal je v dveh komisijah: v komisiji za zaključke in v komisiji za priznanja.

Evgen Prinčič je bil eden tistih entuziastov, ki si je prizadeval, da bi pevski zbori s celotne Primorske z vsakoletnim nastopom pokazali, kaj zmorejo in kaj znajo. Rodila se je Primorska poje, revija pevskih zborov, zborov, ki jih družijo slovenska beseda, slovenska pesem in glasba in predvsem medsebojno spoznavanje, spoštovanje in prijateljstvo. Od leta 1970 je kar šestintridesetkrat nastopil s petimi različnimi pevskimi zbori na revijah Primorska poje.

Za svoje delovanje je prejel številna priznanja:

- Plaketo Srečka Kosovela,

- Gallusov srebrni in zlati znak,
- UPZ srebrni in zlati znak,
- Priznanje občine Sežana za učitelje,
- Priznanje za sodelovanje na Primorski poje
- in vrsto drugih priznanj, ki so mu povrnili spomine na težka, vendar lepa leta, ki jih je preživel z glasbo in ob njej ter s petjem in ob njem.

Glasba je bila smisel njegovega življenja. Ko mu je vid močno opešal, da ni več mogel voziti avta in ga je sin Saša vozil v Ilirsko Bistrico, mu potovanje ni bilo odveč. Posebej še, ko je začutil, kako njegov sin nadaljuje njegovo delo in goji ljubezen do glasbene umetnosti.

Evgen je resnično živel v svojem svetu glasbe, delavnosti in poštenja.

Življenje pa je polno presenečenj, tudi ovir. Bolezen ga je vse bolj hromila, vendar se sam nikoli ni sprijaznil z njo. Ko mu je bilo najhujše, je prisluhnil pesmim z njegovih nastopov, Slovenskega okteta ter drugih in z njimi doživil trenutke veselja in sreče.

Evgen Prinčič je umrl v Sežani 22. septembra 2020.

Pokopali so ga v rodni Medani ob pesmi in ob zvonjenju tistih zvonov, iz katerih je sam kot otrok izvajal melodijo s potrkavanjem.

Besedilo: Pavel Skrinjar

Slike: osebni arhiv družine Prinčič

Štanjel: Moški zbor Prosek-Kontovel in orkester GM Trst (1985).

In memoriam

Vilma Padovan

Septembra je ugasnilo življenje naše nekdanje dolgoletne sodelavke Vilme Padovan, učiteljice klavirja in korepetitorke. Naj napišem o njej nekaj besed. Najprej o tem, kako sem jo osebno poznala in doživljala. Ko se je zaposlila v Glasbeni šoli Sežana, nisem o njej vedela skoraj nič. Zame je bila torej nepopisan list. In kaj se je znašlo na tem belem listu? Spoznala sem, da je bila umetnica z globoko, nekako 'vgrajeno' željo po ustvarjanju in podajanju znanja. Svoje vedenje o glasbi in klavirju je nenehno prepletala z znanjem o petju, poeziji, slikarstvu. Zdela se mi je celostna umetnica, ki pa se je

pod vsem delom in ustvarjanjem lahko vedno podpisala tudi kot človek z veliko začetnico. Znala je opaziti delo in uspehe drugih, a pri svojih dosežkih je ostajala vselej skromna. Težko je skrila čustva, ki so jo preplavila ob poslušanju odličnega koncerta, bodisi vokalnega bodisi instrumentalnega, saj je dovolila glasbi, da jo objame v vsej svoji razsežnosti. Opazila sem, da je tudi pri učencih skrbno vzgajala čut za pravo vrednost glasbe, da se ne bi v pehanju za tehničnim napredkom izgubilo njeno bistvo, ki leži v izražanju samega sebe, v preslikavi lastnega doživljanja in čustvovanja v čudoviti svet

zvoka, harmonije, melodije.

In kako je Vilma vplivala na delo naše šole? Rada je premikala okvire že znane, ustaljenega in vedno razmišljala o tem, kako bi lahko naredili kaj drugače, kako bi lahko šli korak dlje ali še raje – korak v stran. Tako je kar nekaj njenih idej padlo na plodna tla. Naj omenim projekt klavirskega oddelka, ko smo na njeno pobudo izvedli večletni projekt klavirske glasbe sosednjih držav, kjer smo se dotaknili tudi ostalih značilnos-

ti države, njene zgodovine, kulinarike. Tradicionalen pa je postal nastop, kjer smo spodbujali skupno muziciranje bratcev in sestic, kljub včasih nenavadnim kombinacijam inštrumentov – kar nas je spodbujalo, da smo stopili iz ustaljenih poti in poskusili nekaj novega – tako učitelji kot učenci. To sta le dva primera, kako je Vilma znala poskrbeti, da smo glasbo povezali še s čim drugim in si tako širili obzorja. Zaradi vsega, kar je bila, zaradi vsega, kar

je počela in zaradi njene čiste ljubezni do umetnosti, nam bo Vilma ostala v posebnem in trajnem spominu: tako njenim učencem kot tudi sodelavcem in vsem, ki so bili kakor koli povezani z njo.

Vilma, naj ti bo kraška zemlja lahka, naj te vse presegajoča glasba spremlja, kjer koli si.

Besedilo: Ingrid Tavčar

Slika: arhiv Glasbene šole Sežana

Stojan Gorup in Srečanja

Stojan Gorup iz Sežane je v fotografskih krogih zelo cenjen in uveljavljen fotograf. Kot ljubiteljski fotograf je prvič pokazal nase v času analogne fotografije, leta 1977 je bil med petimi najboljšimi fotografi v Jugoslaviji. Od leta 2014 do danes so bile njegove fotografije sprejete na razstavnih salonih v več kot 60 državah. Sprejetih je imel več kot tisoč fotografij in prejel 73 nagrad in pohval. Srebrni odličnik pri mednarodni fotografski zvezi FJAP in odličnik pri Mednarodni zvezi fotografov ter kandidat za mojstra fotografije je opremil pet knjig in več drugih tiskovin. Je član sežanskega Foto kluba Žarek, ki zadnja leta uspešno sodeluje s FK Sušec iz Ilirske Bistrice s predsednikom Andrejem Bergočem. Ena od oblik sodelovanja je tudi razstavljanje sežanskih članov v Pumpa baru v Knežaku. Prav tu so odprli eno Gorupovih najboljših fotografskih razstav doslej z naslovom Srečanja. Fotografski posnetki ljudi so večinoma nastali v zadnjih nekaj letih na potovanjih po deželah mamljivega Vzhoda, kot so Kitajska, Burma (Mjanmar), Iran, Turčija, Peru idr. V izboru 24 razstavljenih fotografij najdemo klasične portrete kot tudi posnetke ljudi ali posameznikov

v njihovem okolju. V avtorjevi klasični popotni fotografiji je zaznati težnjo po čim bolj izčiščenih posnetkih ter izogibanje sestavinam okolja, ki bi gledalca odpeljale stran od osnovnega motiva. Izločanje motečih elementov je avtor, ki je bil kar dvakrat predsednik sežanskega FK Žarek, opravil pri zajemanju kar na terenu. To mu je pri digitalni fotografiji ostalo še iz plodnega obdobja analogne fotografije z barvami diapozitivi, ko popravljanje s sodobnimi računalniški-

mi programi ni bilo mogoče. Na razstavi zasledimo tudi monokromno fotografijo, na kateri prevladujejo odtenki samo enega barvnega tona. Avtorja, ki je trenutno podpredsednik sežanskega FK Žarek, je predstavil predsednik sežanskega FK Igor Petaros, v imenu organizatorjev pa mu je iskreno čestital Stojan Spetič. Razstava je bila na ogled do konca septembra.

Besedilo in slika: Olga Knez

Že drugi ekstempore Kras in prvi za mlade na temo Ekocentrizem

V Kulturnem društvu Kras so že drugo leto organizirali likovni ekstempore Kras. Tokrat so se po besedah predsednice društva Erne Kopše odločili za razpis na temo Ekocentrizem ki vodi k razmišljanju o tem, kaj je v življenju tisto, kar je pomembno in kaj bomo pustili naslednjim rodovom, Na razpis se je v

zadnjem tednu junija javilo 60 odraslih in 11 mladih do 20. leta, saj je bil zanje objavljen prvi slikarski ekstempore Kras. Slavnostno razglasitev rezultatov in podelitev priznanj pa so pripravili prav za sežanski občinski praznik, 28. avgusta, ko sta predsednica strokovne komisije umetnostna zgodovinarica Anamari-

ja Stibilj Šajn in predsednica društva Kopšetova v lepo urejenem Botaničnem vrtu v Sežani, ki so ga krasila tudi slikarska platna sodelujočih likovnikov, predstavili nagrajence in podelili priložnostna darila, ki so jih prispevali sponzorji in donatorji.

Vsem zbranim je dobrodošlico zažele-

la vodja vrta Marjetka Kljun Terčon.

Udeleženci, ki so že konec junija se priglasi na natečaj in žigosali svoja platna, so bili iz Slovenije, nekaj pa jih je prišlo tudi iz Italije.

»Narava je vedno bolj postavljena v središče našega razmišljanja. Tudi mladi umetniki se ji posvečajo z vso pozornostjo. Tokratni udeleženci so pristopili k njej na dva načina: kot občudovalci lepote in ritmov narave in tudi s problematiko in iskanjem rešitev na področju ekologije. Dela so slogovno raznolika in tako razstava ponuja širok spekter slikarskih tehnik in prostorov. V primerjavi z lanskim eksemporom je kakovostno in količinsko bogatejša,« je poudarila Stibilj Šajnova.

Nagrado med mladimi si je prislužila Ana Ferluga Bordon iz Sežane za delo *Mati narava*. O razstavljeni sliki je umetnostna zgodovinarica Stibilj Šajnova povedala: »Avtorica preplete dve motivni izhodišči – krajino s figuro, ob tem pa ustvari enovito in domiselno celoto. Slika je tudi sicer polna izvirnih rešitev in detajlov. Figura je oblečena v

krajino, njen nakit okrog vratu je sonce, skratka, prav 'drobižki' so tisti, ki prepričljivo vodijo k naslovni temi. Oblikovne rešitve so avtorske, kolorit pa živahen.»

V kategoriji starejših so nagrade prejeli: Tine Dekonti, Taja Regent Vegas in Dajana Čok (iz Divače). Podelili pa so tudi pohvale za kakovost. Prejeli so jih Janez

Ovsec, Nevenka Verbič, Irena Lorget Lipovec, Lona Verlich in Karmen Katelic Pipan. Komisija pa je izmed prispelih in razstavljenih del izbrala likovna dela za razstavo, ki je bila predvidena v novembru v Kosovelovem domu v Sežani, kjer naj bi izbrali in odkupili dve likovni deli. Razstava vseh mladih udeležencev, ki je bila predvidena v novembru v Kulturnem domu v Hrpeljah, kjer naj bi se vsak udeleženec predstavil z dvema deloma, bo prav tako odpadla.

Ob zaključku dogodka, ki ga je popestril trio pozavn iz sežanske Glasbene šole v zasedbi Franz Kerschbaumer, Ivan Felicjan in Hristijan Garevski pod mentorstvom Iva Bašiča, se je predsednica Kopšetova zahvalila sponzorjem. Pršutarna Kras je poklonila darilne pakete za odličnost. Celjske mesnine (pod katere spada tudi Pršutarna Lokev) so razveselile nagrajence z promocijskim materialom, kmetija Štefana Čehovina iz Gornje Branice pa z odličnimi vini. Za odkupni nagradi sta darila prispevala Bojan Pirjavec v imenu Fitnes Planeta in Herta Kosmina iz podjetja Biovis.

Besedilo in sliki: Olga Knez

Iz Avstralije na Kras

Večkrat rada poudari, da je bil prav Srečko Kosovel tisti, ki jo je pripeljal v Sežano. In prav preko njega sva prvič stopili v stik, ko je konec lanskega leta prišla s knjigo njegovih izbranih pesmi in misli *Open* v Kosovelovo spominsko sobo, da obiše prostor, kjer se je pesnik rodil. In takoj sva postali prijateljici.

Shé Mackenzie Hawke, pesnica, filozofinja in znanstvenica iz Avstralije, se je leta 2019 preselila v Sežano. Zaposlena je na Znanstveno-raziskovalnem središču Koper kot predstojnica Mediteran-

skega inštituta za okoljske študije. Dela na triletnem raziskovalnem projektu z naslovom *Kako preživeti antropocen* (*Surviving the Anthropocene*), ki ga financira Slovenska raziskovalna agencija. Njeno področje so interdisciplinarne raziskave – okoljska filozofija, humanistika in družbeno-kulturna geografija. Osredotoča se na podnebne spremembe in trajnostni razvoj, na človeški odnos do narave, zlasti vode, ter kako različne skupine ljudi upoštevajo naravo v teh podnebnih časih.

Poleg znanstvenega dela je njena strast tudi poezija. V Avstraliji je izdala že tri knjige, četrta pa bo v soavtorstvu z Jen Webb izšla konec letošnjega leta.

V Sloveniji se je najbolj zaljubila v Kras in poezijo Srečka Kosovela. Med epidemijo Covida-19 je sledila Kosovelovim potem, tako v poeziji kot tudi peš po Krasu. S kolesom je odkrivala še druge bisere Krasa. Večkrat se je odpeljala do Lipice, kjer je preko ograje občudovala lipicance in se z njimi pogovarjala, saj je začutila, kako pogrešajo družbo

obiskovalcev, ki v času karantene niso smeli obiskati kobilarne. Iz Slovenije je z ogorčenostjo in strahom spremljala velike požare v Avstraliji in tako je nastala pesem Dih dreves, ki je posvečena drevsom, ki so preživela ognjene zublje v njeni domovini.

Kljub nepoznavanju slovenskega jezika je spremljala pesniški večer, posvečen Aleksandru Peršolji, in se navdušila nad njegovo poezijo. Tam je spoznala

vodjo območne izpostave JSKD Vladislavo Navotnik, ki jo je povabila na sodelovanje na natečaju Sosed tvojega brega, namenjen priseljencem, ki živijo v Sloveniji, pišejo pa v svojih maternih jezikih, hrvaškem, srbskem, bosanskem, makedonskem, albanskem, francoskem, arabskem, nemškem, španskem in angleškem jeziku. S pesmijo Dih dreves in še štirimi drugimi se je prijavila na natečaj in državna selektorica, mag. Ana

Porenta, je Shé Hawke izbrala med prve tri najboljše pesniške avtorje letošnjega natečaja (poleg Mohamada Abdula al Munema in Željka Perovića). Vsi trije so prejeli knjižno nagrado in zlato priznanje, ki ga podeljuje JSKD.

Kljub veliki želji po sodelovanju se Shé Hawke ni mogla udeležiti zaključnega srečanja Sosed tvojega brega v Metliki. Dan pred prireditvijo je v okviru raziskave snemala na reki Kolpi in se ob tem poškodevala. Ob padcu so ji hitro prišli na pomoč bližnji turisti, domačini in reševalci. Prav tako pa ima same pohvalne besede za čudovito osebo v novomeški bolnišnici, ki je zanjo skrbelo po operaciji. Žalost ob nesreči in dejstvu, da se literarnega srečanja ni mogla udeležiti, je pregnala novica o izboru med najboljših.

Kljub nesreči Shé Hawke pravi, da je Kolpa čudovita reka in da se v Belo krajino zagotovo še vrne. Prav tako tudi na Kras, saj se je ravno v oktobru preselila na obalo, kjer je tudi zaposlena. Zaradi Kosovela, zaradi ljudi, ki jih je srečala tukaj in zaradi literarnega večera, ki ga bosta imela skupaj z Aleksandrom Peršoljo na Ta veseli dan kulture, se bo v Sežano vrnila že v začetku decembra in zagotovo to ne bo zadnjič.

Besedilo: Mateja Kralj
Slika: Shé Mackenzie Hawke

Nagrada avstralski pesniki za pesem z naslovom Sežana

V nedeljo, 30. avgusta 2020, je v Metliki potekalo 42. Državno srečanje manjšinskih pesnikov in pisateljev z naslovom Sosed tvojega brega 2020, in sicer v okviru zaključka natečaja Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, v katerem je svoje delo predstavila in bila zanj tudi nagrajena dr. Shé Mackenzie Hawke. Prejela je zlato priznanje za eno od najboljših treh besedil v letu 2020 po izboru državne selektorice in pesnice mag. Ane Porenta za pesem z naslovom Sežana. Kot pesnico in ljubiteljico poezije jo je še posebej pritegnila literarna dedišči-

na enega najpomembnejših slovenskih pesniških ustvarjalcev, Srečka Kosovela. Nagrajena pesem je zato posvečena prav njemu.

SEŽANA

Your poems did reach me Srečko,
flew my Australian self
to streets where your words
are painted on the foot path
by a different resistance.
Everything here
bears your name,
your face.
Don't you know!

SEŽANA

Tvoje pesmi so me dosegle, Srečko,
ko je moj obraz iz Avstralije
potoval po ulicah
kjer je tvoje besede na pot
zapisalo drugačno odporništvu.
Vse tukaj
nosi tvoje ime,
tvoj obraz.
Kaj ne veš tega!

Prevod: Mateja Kralj

Ksenija Perković

Nagrajen Štanjel v modrem

»Akvarel je v slikarstvu to, kar je poezija v literaturi. V nobeni slikarski tehniki ne more čopič tako razigrati barve kot v akvarelu. Akvarel je najplemenitejša slikarska tehnika, ki zahteva posebno sen-

zibilnost in koncentracijo. Pri akvarelu ni prostora za napake. Ali je nekaj dobro ali pa ni. To je tehnika, ki se na prvi pogled zdi enostavna, v resnici pa je eden najtežjih izraznih načinov v slikarstvu ...«

je v katalog tretjega mednarodnega festivala akvarela malega formata mini CASTRA zapisal Vladimir Bačič, predsednik IWS Slovenija, vodja Lokarjeve galerije in predsednik Društva likovnih

Besedilo in slika: Vilma Colja

Moja dekleta Jovane Đukić

Študentka 2. letnika grafičnega oblikovanja ljubljanske fakultete, 25-letna Jovana Đukić, se je ob sežanskem občinskem prazniku v Mali galeriji Mira Kranjca predstavila v Kosovelovemu domu v Sežani s prisrčno razstavo ilustracij z naslovom *Moja dekleta*, ki so jo odprli 18. avgusta 2020. Pohvalne besede o mladi Kraševki, ki šele stopa na svojo umetniško pot prav s prvo samostojno razstavo, ki so jo postavili kot uvod k sežanskemu občinskem prazniku, je namenila umetnostna zgodovinarka Anamarija Stibilj Šajn, ki je že več kot 15 let stalna sodelavka Kosovelovega doma.

»Ustvarjalka svoja čustva in misli izraža z ilustracijo. Njeni glavni motivi so odločne, a obenem tudi nežne in hudomušne dolgolaskе. Telo deklet ima arhetipsko obliko z izredno dolgimi rokami in nogami, lopatastimi dlanmi in stopali, skratka, s pretirano oblikovanimi okončinami, za kar se zdi, da so ta dekleta brez okostja in se upogibajo po avtoričini želji. Tako na ilustraciji z naslovom *Nosim skledo življenja* že s samo držo pove, kako težka je posoda sadja in zelenjave, ki jo ima na glavi. Prepoznaven element deklet so tudi dolgi črni lasje. Na začetku je avtorica svoje izbranke predstavljala oblečene, sedaj pa se vse pogosteje odloča za golo žensko telo. Poleg ženskega lika ji je ljub motiv tudi sadje in zelenjava. Motive nariše na

papir, posebno mesto pa je prav za to razstavo naredila izvezena ali poslikana dekleta in žene na starih zavesah. Svoje motive izbrank uteleša z osnovno formo risbe, v zadnjem času pa posega tudi po barvah. Mlado ustvarjalko vleče tudi v vezenje (na odprtju je imela lepo izvezeno bluzo) in reciklažo.« je poudarila Stibilj Šajnova.

Avtorica, ki je rojena v Pančevem v Srbiji in je že kot otrok z družino (oba starša Aljoša in Dragana sta dr. medic-

umetnikov Severne Primorske. Kljub izrednim in negotovim razmeram zaradi koronavirusa se je na razpis festivala akvarela v prvem krogu odzvalo 221 avtorjev iz 62 držav. Na razstavo je bilo sprejetih 191 avtorjev iz 58 držav. Strokovna žirija je pri podelitvi nagrad in diplom skušala zajeti vse tehnike, motive in koncepte akvarela, upoštevala je tudi izvirnost ideje ter pristop k reševanju likovnega problema. Skozi to prizmo je poiskala in nagradila dela, ki izstopajo in si zaslužijo nagrade in diplome.

Prvo nagrado je dobil Gonzalo Ibanez iz Čila, drugo Goran Žigolić iz Hrvaške, tretjo Silva Karim, četrto Radko Oketić – oba iz Slovenije in peto Dimitar Davidov iz Bolgarije. Radko Oketić se je na razstavi predstavil s štirimi akvareli, mednarodna strokovna žirija je nagradila 'Štanjel v modrem'.

ne) prišla živeti v Slovenijo, je zbranim na odprtju razstave predstavila tudi svoj kratek film. Čestital ji je tudi organizator in koordinator programov Kosovelovega doma David Terčon. Ustvarjalka pa je vsakemu obiskovalcu podarila tudi drobno darilce v obliki kartice z ilustracijami mladih deklet. S čudovito glasbo so odprtje likovne razstave popestrili člani skupine Čelo straik.

Besedilo in slika: Olga Knez

Samogovori v ofsajdu Mojce Senegačnik

25. avgusta 2020, v počastitev sežanskega občinskega praznika, se je v Kosovelovem domu v Sežani razstavi z naslovom Moja dekleta Jovane Đukić pridružila še razstava likovnih del akademske slikarke Mojce Senegačnik iz Komna z naslovom SamoGovori v ofsajdu.

Zbrane ljubitelje likovne umetnosti so pozdravili sežanski župan David Škabar, direktorica Kosovelovega doma Nina Ukmar ter koordinator programov David Terčon. Avtorico razstave, ki je se je po končanem študiju na ljubljanski likovni akademiji leta 1995 preselila na Kras, in njeno delo je predstavila umetnostna zgodovinarica Anamarija Stibilj Šajn. Predstavila je njeno slikarsko delo, ki je nastalo v zadnjih dveh letih, in sicer risbe iz cikla SamoGOVORI in kolaže iz cikla Ostanke dneva.

»Risbe nastajajo kot nekakšni listi iz beležke ali dnevnika oziroma kot neposredni zapisi v nekem trenutku asociativnih besed, znakov ali simbolov. Uporablja osnovne likovne prvine – točko, linijo, ploskev, spontano gesto in preprosta sredstva (najpogosteje oglje in grafit, malo črne in bele barve ter kose grundiranega slikarskega platna). V tej fazi jo privlačijo hitri spontani zapisi na deviški belini platna in pri tem počutju se počuti, kot bi na čiste bele fasade v javnem prostoru puščala svoje odtise in

opozarjala nase. V svet bi rada izkričala svoje želje, strasti in strahove, želela bi bolj BITI in ne samo 'obstajati'. Svoje ime želi odtiskovati povsod in puščati sledi kot žival, ki označuje svoja stara in nova območja. Želi slišati svoj glas in zato govori, govori in govori. Sama sebi, sama s sabo – zato SamoGOVORI,« je poudarila stalna sodelavka Kosovelovega doma Anamarija Stibilj Šajn.

Kolaži so dela manjših formatov, drobni 'dnevniški' zapiski oziroma sestavljanke, ki so nastajali v glavnem v 'karantensko-koronskem' obdobju letošnjega leta. V njih združuje čisto intimne spo-

mine na določene dragocene trenutke, včasih tudi odsev družbenih, ki jo vznemirjajo vsak dan. Zato naslov Ostanke dneva.

Senegačnikova sodeluje s številnimi študijskimi krožki, predava likovno umetnost tudi na tretji univerzi Kras, razstavlja je tako v Kosovelovi knjižnici v Sežani kot njeni enoti v Komnu in drugod. To pa je njena prva razstava v Kosovelovemu domu, s katero se predstavlja ob bližajočem se abrahamu, ki mu bo podala roko prihodnje leto.

Razstava je bila na ogled do 4. oktobra 2020.

Besedilo in slika: Olga Knez

Vračanje v gnojnico sanj Davida Terčona

V četrtek, 17. septembra 2020, z začetkom ob 18. uri, so soprireditelji Kosovelov dom Sežana, Kosovelova knjižnica Sežana, Literarno društvo Zlati čoln Sežana in Združenje književnikov Primorske v Veliki dvorani Kosovelovega doma Sežana predstavili novo, ob 60-letnici v samozaložbi izdano pesniško zbirko Davida Terčona Vračanje v gnojnico sanj. S pesnikom se je dobro uro pogovarjala Simona Solina, bibliotekarska specialistka v Knjižnici Toneta Seliškarja Trbovlje, sicer tudi sama pesnica.

Za vsestranskega kraškega kulturnega delavca, ki piše poezijo, kratko prozo, aforizme in novinarske članke, zaposlen pa je kot organizator in usklajevalec programov v sežanskem Kosovelovem domu, je to peta samostojna knjiga: doslej je izdal pesniško zbirko Ptica (1979, Pokušina Celje), pesniško zbirko Na zdrizastem robu jeklene noči (1986,

Iz arhiva Davida Terčona.

samozaložba), zbirko kratke proze v skupaj z Magdaleno Svetina Terčon izdani knjigi Za vrati 309 (1996, Žbrinca Sežana) in zbirko pesmi v prozi Med izvržki blodnjakov (2008, KD Vilenica Sežana). Poleg tega je objavljaval v mnogih literarnih zbornikih, literarnih in drugih revijah, na radiu in televiziji ter bil urednik različnih knjižnih izdaj.

V zbirki Vračanje v gnojnico sanj nam v branje ponuja 60 raznorodnih pesmi, sicer zloženih po vzoru nadrealizma in absurda, zbranih v šestih oblikovno različnih, vsebinsko pa sorodnih ciklih. Slaba polovica pesmi je starejših, nekaj jih je nastalo zadnja leta, kar 26 pa letos, zaradi česar so zaznamovane tudi z dogajanjem okrog novega koronskega virusa. Pesnik izhaja iz intimnega odnosa do okolice in sveta, vendar razmišljanje širi tudi na globalno dogajanje, zaznamovano s skrbjo do okoljske problema-

tike in popolnega razpada medčloveških odnosov, ki jih vase srka udobnost sodobne elektronske tehnologije in mamljivost trgovskih središč, kar vodi do razčlovečenja, še huje, do popolnega pretrganja medsebojnega sporazumevanja.

mevanja.

Na predstavitvi se je Simona Solina izognila razpravljanju o vsebini knjige, temveč je ustvarjalca predstavila predvsem skozi vprašanja o njegovih pogledih na svet in dejavnostih, ki jim v

svojem življenju posveča največ pozornosti. Terčon je opozoril na uničevanje Zemlje zaradi okoljske brezbrzičnosti, na umiranje slovenskega jezika, na sebično obnašanje ljudi ob ukrepah proti koronskemu virusu ... Živahen pogovor, med katerim sta se dotaknila še marsičesa aktualnega, je spremljalo predvajanje fotografij, prav tako Terčonovo delo, s katerimi je želel podkrepiti izpovednost knjige. Med pogovorom pa je seveda tudi prebral nekaj besedil iz knjige.

Po končanem uradnem delu je svojo novo knjigo tudi podpisoval, pod mogočnimi kostanji v amfiteatru pa s prijatelji in ljubitelji poezije nazdravil na novo knjigo in prihodnje literarne projekte.

V počastitev piščeve 60-letnice je bila je bila v spodnjem preddverju Kosovelovega doma Sežana ves september na ogled priložnostna razstava izbranih izdaj z objavami njegovih besedil, ki jo je bila pripravila Kosovelova knjižnica.

Besedilo in slika: Olga Knez

David Terčon in Simona Solina med predstavitvijo knjige *Vračanje v gnojnico sanj* na odru Kosovelovega doma Sežana.

Gledališka šola v Kosovelovem domu

V sezoni 2019/20 smo se v Kosovelovem domu Sežana na pobudo akademskega igralca Romea Grebenška odločili, da izvedemo Gledališko šolo za različne starostne skupine. Zanimanje za šolo, kjer bi se lahko učili veččin nastopanja in igranja, je bilo veliko. Šola je namenjena vsem, tudi tistim, ki še niso nikoli stopili na oder. Po uvodnem sestanku in glede na število prijav ter starost prijavljenih je mentor razdelil udeležence v skupine, imeli smo kar dve skupini osnovnošolskih otrok, eno skupino za mladino ter skupino za odrasle. Gledališka šola je vsebovala med drugim tudi učenje govora oz. izgovorjave (govorne vaje), dihanja in gibanja. V šolanje je bilo vključeno tudi izdelovanje scene. Otroci so sceno izdelali sami, seveda s pomočjo mentorja.

Žal pa so se tudi pri nas v marcu ustavile vse dejavnosti in prav tako tudi vaje Gledališke šole. Nekaj vadečih je bilo tudi iz sosednje države, zato je bila izvedba vaj onemogočena dalj časa, kljub ponovnemu odprtju konec maja. Po posvetu s starši smo ponovno pričeli z intenzivnimi vajami konec avgusta, vsak popoldan po razporedu glede na skupine. Vaje smo imeli samo z otroki. Ti so dva tedna pridno vadili in sami prosili

mentorja za še dva dodatna dneva vaj pred sklepnim dogodkom.

V četrtek, 3. septembra 2020, ob 18. uri so se otroci obeh skupin predstavili na sklepnem dogodku Gledališke šole. Otroci Rumene skupine so odigrali predstavo *Pekarna Mišmaš*, otroci Modre skupine pa so se nam predstavili s predstavo *Kdo je napravil Vidku srajčico*. Priredba tekstov in režija sta delo mentorja Romea Grebenška. Za koreografijo je poskrbela Lucija Boruta. Otroci so se

v odigranih vlogah odlično izkazali, obe skupini sta v predstavah naravnost blesneli.

Kosovelov dom Sežana z mentorjem Romeom Grebenškom tudi v novi sezoni izvaja šolo, letos imamo tri skupine. Predstave pa se nam obetajo sicer šele v letu 2021. Komaj čakamo in obenem držimo pesti, da ne bo nadaljnjih prekinitev.

Besedilo: Ariana Pertinač, Nina Ukmar
Slika: Marko Pleterski

Opčine skozi čas v Kosovelovi knjižnici Sežana

V Mali galeriji Mira Kranjca v Kosovelovem domu v Sežani so 8. oktobra 2020 odprli dokumentarno razstavo z naslovom Opčine skozi čas.

Zbrane je najprej v imenu gostitelja nagovoril koordinator kulturnih programov David Terčon. Razstavo je pripravil Sklad Mitje Čuka z Opčin, njegova predsednica Stanislava Sosič pa je izrazila izredno navdušenje Opencev, da se lahko njihovo mesto, ki je bilo nekoč majhna kraška vasica v zaledju Trsta, ponša s tako bogato zgodovino, ki jo je krojilo kot cestno in železniško središče, svoj pripisek pa je dodal še openski tramvaj, ki je prvič popeljal po progi Trst–Opčine že pred skoraj 120 leti.

Po razstavi pa je številno občinstvo popeljal strastni zbiralec fotografij in duša pričujoče razstave Zoran Sosič z Opčin.

Razstavo so sicer že pred dvema letoma postavili v Galeriji Milka Bambiča na Opčinah. Želeli pa so jo predstaviti še širšemu občinstvu. Tako se je nekoliko obogatena z 21 panoji preselila v kulturno prestolnico Krasa, v Sežano. Sosič je s slikami, razglednicami in zemljevidi iz svojega bogatega arhiva predstavil bogato in pestro zgodovino Opčin, katere najstarejši zapis imena sega v leto 1308, na zemljevidu so bile omenjene že 1573. leta. Pomembno naselje so postale potem, ko je Trst postal glavno пристanišče habsburške monarhije, leta 1902 pa so dobile še tramvaj. Tramvaj je bil in upamo, da bo še kdaj, prava turistična zanimivost.

Razstava prikazuje tudi Opčine v času Napoleonovih provinc in akvarele domačega slikarja Roberta Hlavatyja. Zanimiva je zamolčana tema o okoličanskem bataljonu oz. milici, ki so ga sestavljali Slovenci z vsega tržaškega ozemlja, razen iz mestnega središča, in so imeli za nalogo varovati Trst. Ukinili so ga 1869. leta. Največji poudarek je na starih razglednicah in fotografijah Opčin, zgodovini 1. sv. vojne in bombardiranju Opčin med 2. sv. vojno (20. aprila 1944), ko so zavezniki vas bombardirali z letali in spustili več kot 100 strupenih in uničujočih bomb. Razstavo zaključuje pano z ledinskimi imeni vasi, saj se zemlja danes ne obdeluje tako intenzivno kot prej in zato grejo ledinska imena v pozabo. »Človek mora poznati svoje ko-

renine. Brez zgodovine je kot mineštra brez soli,« je zaključil Sosič.

Za glasbeni utrip je na odprtju poskrbel Egon Tavčar prav s harmoniko, ki je bila narejena na Opčinah. Terčon se je gostom zahvalil s poklonom – novo razglednico kraškega poeta Srečka Kosovela.

Razstava prinaša marsikaj zanimivega o nastanku vasi, ki so jih povzeli po knjigi Vas, ljudje in čas. Razstavo lahko prištejemo k obogatitvi kulturne dediščine zamejcev in spominu na pretekla časa. Organizatorji si želijo, da bi z razstavo obiskali še druge kraške vasi, ki so bile z Opčinami in tudi Trstom povezane v polpretekli zgodovini.

Besedilo in slika: Olga Knez

20. Mlada Vilenica 2020

24. julija 2020 se je zaključil natečaj Mlada Vilenica 2020, ki sta ga razpisala Združenje književnikov Primorske in Območna izpostava JSKD Sežana

za najboljše pesmi mladih pesnikov osnovnih in srednjih šol.

Natečaj je bil razpisan za tri kategorije: za starostno skupino od 6 do 10 let, za starostno skupino od 11 do 14 let ter za starostno skupino od 15 do 18 let.

Zaradi epidemije koronavirusa in zaradi upoštevanja Uredbe o varstvu podatkov je bil razpis zelo okrnjen. Nanj se je odzvalo 49 avtorjev, 5 v prvi kategoriji,

33 v drugi kategoriji, 11 v tretji kategoriji.

Prispevke sta pregledala žiranta Milan Šelj in Magdalena Svetina Terčon in se odločila za zmagovalce.

1. nagrado v kategoriji od 6 do 10 let je prejel Georgio Lazarevič iz OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, 2. r, za pesem Moja pesem. Mentorica: Marta Rolih.

1. nagrado v kategoriji od 11 do 14 let je prejela Minea Vrh, prav tako iz OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica, 9. r, za pesem Verjemi vase. Mentorica: Tanja Hozner.

1. nagrado v kategoriji od 15 do 18 let pa je prejela Leontina Savičič iz Srednje gozdarske in lesarske šole Postojna, dijakinja SSI zdravstvena nega, 1. l, za haku. Mentorica: mag. Nataša Ujčič.

Poleg nagrade žirije pa so za svojo najboljšo pesem glasovali še obiskovalci spletne strani Združenja književnikov Primorske: www.zdruzenje-knjizevnikov-primorske.si do ponedeljka, 31. avgusta 2020, do 17. ure.

Največ glasov v kategoriji od 6 do 10 let je prejela Zarja Rojc iz OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica za pesem Moj prosti čas. V kategoriji od 11 do 14 let je največ glasov prejela Zarja Iskra iz OŠ Antona Žnideršiča Ilirska Bistrica za pesem Zemlja, v kategoriji od 15 do 18 let pa je Nika Mravlja iz OŠ Črni Vrh za pesem Lepo je v življenju.

Vsem sodelujočim in njihovim mentorjem, posebej pa nagrajencem iskreno čestitamo!

Prispevki nagrajencev žirije so bili predstavljeni v okviru programa Društva slovenskih pisateljev v sklopu Mednarodnega literarnega festivala Vilenica 2020.

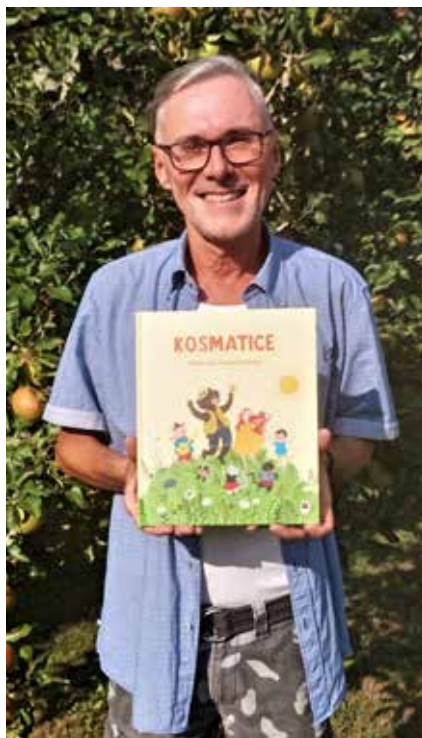
V novembru bo izšel zbornik poslanih prispevkov, zaradi epidemije pa načrtovane zaključne prireditve ne bo, nagrajence pa bomo predstavili na videoposnetku.

Pripravljamo pa tudi razpis natečaja za 21. Mlado Vilenico, v upanju, da jo bomo lahko izpeljali brez omejitev.

Magdalena Svetina Terčon

Kosmatice – knjiga Milana Šelja

V nedeljo, 6. septembra 2020, je pesnik Milan Šelj na svoji domačiji na Kosmaticah pri Avberju povabljeni skupini udeležencev predstavil svojo novo knjigo, tokrat namenjeno najmlajšim – zbirko pesmi za otroke 'Kosmatice'. Izšla je pri založbi Zala v zbirki Mušnica (Izbranke Zalinega natečaja za slovensko slikanico), v predstavitvi knjige pa so pri založbi zapisali: »Zbirka Kosmatice je zbirka igrivih in nagajivih verzov, na čase pa tudi resnobnih, takih kot so otroci: nasmejani in radovedni, zamišljeni in poredni.« In res, na 32 straneh v trdi vezavi nam Milan postreže s petnajstimi hudomušnimi in iskrivimi upesnitvami podob iz živalskega in rastlinskega sveta ter sveta naravnih pojavov. Knjiga je tudi bogato ilustrirana, tako da enakovreden del slikanice sestavljajo ilustracije Marte Bartolj, ki se je prav tako udeležila predstavitve. Knjiga je sicer nastajala nekaj let, težko je bilo najti predvsem

ilustratorja, ki bi našel čas za opremo knjige. Na predstavitvi so mu knjigo pomagale predstaviti primorske umetnice, predvsem pesnice, ki so prebrale pesmi po lastnem izboru, kar je ob iskrenem povezovanju avtorja samega, prireditev naredilo še posebej privlačno.

Besedilo in slika: Izak Štok

Velika odkupna nagrada za sežanskega slikarja

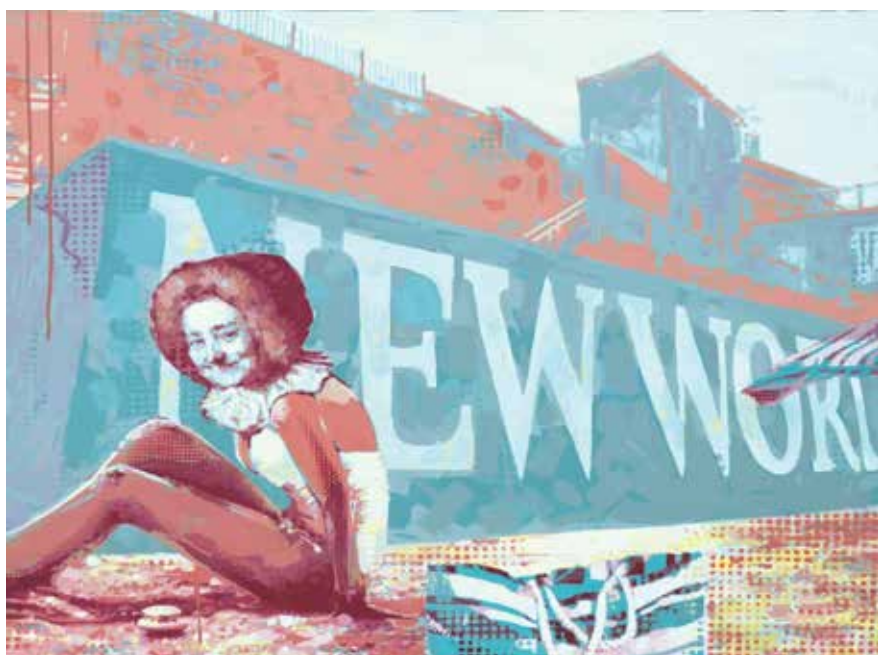
Četrtega septembra se je s podelitvijo nagrad odvila zaključna prireditev 55. likovnega ekstempora v Piranu. Navkljub predpisanim omejitvam je s svojimi deli sodelovalo kar 357 slikarjev iz petih

držav. Likovniki so imeli od dneva žigosanja platna teden dni časa za ustvarjanje. Razpisanih je bilo več tem, večinoma so udeleženci ustvarjali na prosto temo. Temo Piran pa je tokrat izbral

sežanski akademski slikar Simon Kastelic, ki je, tako kot njegov oče, tudi sam že dolgoletni udeleženec te priznane mednarodne prireditve. S svežim pristopom je upodobil del piranske plaže z znanim NEW WORLD ORDER grafitom v ozadju in pomlajeno kofetarico v kopalnih, ki se predaja obmorskim užitek v ospredju. Kastelic se v svojih delih že dalj časa zateka k podobam iz slovenske zgodovine, predvsem impresionističnega slikarstva, katerim dodeljuje nove, sodobne vloge. Tako nastajajo sejalcji, plesalke, lovec pred parlamentom in drugi liki.

Mednarodna komisija je podobo, ki v sebi nosi sporočilnost zgodovinskega trenutka, prepoznala kot izstopajočo in avtorja nagradila z veliko odkupno nagrado. Slika, ki bo do decembra, ko se zaključi prireditev, visela v piranski mestni galeriji, bo kasneje krasila županov urad. To je že druga Simonova slika na stenah prostorov piranske občine, sicer pa njegova deveta nagrada na piranskem ekstemporu.

Besedilo in slika: Maša Vergolini

Simon Kastelic, Piran, 2020., akril / platno 90 x 100cm, 2020.

Mitski večer z Jasno Majdo Peršolja

Letošnji jesenski Festival kraška gmajna, v okviru katerega so organizatorji v treh tednih septembra organizirali tematske pohode, kulinarčne in suhozidne delavnice ter številna predavanja o izjemni pestrosti kraške gmajne, se je 30. septembra 2020 zaključila z Mitskim večerom v nastajajočem Mitskem parku nad Rodikom.

Gre za prvi tovrstni večer v projektu Mitski park – Skupna čezmejna turistična destinacija za ohranjanje, zaščito in promocijo dediščine mitološkega prostora.

Tokrat sta hrpeljsko-kozinska županja Saša Likavec Svetelšek in koordinatorka projekta, višja svetovalka za področje turizma na hrpeljsko-kozinski občini Ester Mihalič, v goste povabili v Rodiku rojeno Štrekljevo nagrajenko Jasno Majdo Peršolja iz Križa, avtorico številnih knjig, med drugim tudi knjige Rodiške pravce in zgodbe, in domačo etnologinjo in izredno profesorico na Fakulteti za humanistiko v Kopru ter predstojnico Inštituta za medkulturne študije Katjo Hrobat Virlogget. Ob skulpturah, ki jih je izklesala študentka sežanske kamnoseške šole Špela Šedivgy za diplomsko nalogo, so zbrani prisluhnili zgodbi te markantne točke in drugih točk parka.

Pobudniki ureditve Mitskega parka so bili člani Turističnega društva Rodik. Eden od pomenov Mitskega parka je prav pripovedovanje ustnega izročila. Rodičani

želijo, da se ljudsko izročilo pripoveduje in prenaša naslednjim rodovom, ki s krajino živijo, in obiskovalcem, bo bodo prišli v park.

»Tokrat som se zbrali na Kobilji glavi, na čarobnem kraju, kjer so doma čudežna bitja, ki so zaživela v rodiških hišah vsak večer ob pripovedovanju pravc otrokom. Ledina Kobilja glava predstavlja eno najbolj enigmatičnih mest na Rodiškem. Izvor imena vsa izročila povezujejo s kobiljo lobanjo. Po enem izročilu naj bi na tem mestu volk raztrgal kobilo, od katere je ostala le njena lobanja, po drugem naj bi tu stal kol s kobiljo lobanjo, okrog katere naj bi plesale čarovnice. Ob prvi polni

luni po veliki noči naj bi tu čarovnice raztrgale vedamca, človeka z nadnaravnimi lastnostmi, kar spominja na grški mit o Penteju, ki ga menda raztrgajo v divjem plesu.

Tretje izročilo pravi, da naj bi se na Kobilji glavi naj pod 'tirmanom', kamnitim mejnikom, v obliki konjske glave, nahajal zaklad ali grob dojenčka,« pripoveduje Jasna Majda Peršolja, ki je že pred 20 leti izdala obsežno zbirko Rodiške pravce in zgodbe, ki je izšla pri Založbi Mladika. V projektu Mitskega parka pa naj bi ta knjiga doživela ponatis in prevod v italijanščino, hrvaščino in angleščino.

Besedilo in slika: Olga Knez

Ko ne veš, kaj bi bral

Že od zgodnjih let smo navajeni, da nam ponujajo bralne sezname. Katere knjige prebrati za bralnega palčka, katere za bralno značko in domače branje, kasneje pridejo tudi sezname bralnih značk za odrasle. Prav v ta namen, da bi malo popestrili običajne sezname, so v Kosovelovi knjižnici svojim bralcem ponudili bralni izziv, ki so ga poimenovali (Iz)berimo mi po svoje. Gre za drugačen bralni seznam tridesetih nalog, saj si bralci lahko glede na predpisano nalogo sami izberejo knjigo, zato čtiva nikoli ne zmanjka in ni nikoli izposojeno. Bralni izziv lahko bralci opravljajo v jesenskem in zimskem času, od konca poletja do začetka pomladi, ko so dnevi krajši in je časa za branje mogoče več. Bralci imajo tako odlično priložnost, da se sami naučijo brskanja po knjižničnem katalogu, iskanja po spletu ali uporabe različnih portalov, kot je na primer Dobreknjige.si. Za pomoč pri izbiri ali objavljanje že opravljenih izzivov pa se je marsikateri pridružil Facebook skupini '(Iz)berimo mi

po svoje!

V letu 2020/2021 se v Kosovelovi knjižnici bralni izziv (Iz)berimo mi po svoje izvaja drugo leto. Prvo sezono bralnega izziva so otvorili septembra 2019, ko so gostili avtorja Tadeja Goloba. Več kot 50 bralcev sežanske knjižnice in njenih podružnic v Divači, Komnu in na Kozini se je odzvalo na prvi seznam izzivov. Marsikateri bralec je opravil tudi vseh 30 nalog. Žal je zaključek bralnega izziva predčasno prekinila epidemija, zato se udeleženci niso srečali na zaključni prireditvi. A upajo na boljše čase, do takrat pa pridno berejo in izbirajo nove knjige ter nove zgodbe. Bralni izziv je odlična priložnost, da malo razširimo meje naše cone udobja in raziščemo knjižne police Kosovelove knjižnice. Ob poplavi novih knjig namreč večkrat pozabljamo na stare, ki prav tako prinašajo številne dobre zgodbe. Eden od letošnjih izzivov tako na primer predlaga knjigo, ki je bila izdana pred letom 1990. Ste že izbrali po svoje?

Besedilo: Mojca Kos
Slika: Marija Umek

Urbana Sežana

Jane's Walk, evropski teden mobilnosti, dan za spremembe 2020

V MC Podlaga smo tudi letos izvedli sežanski urbani sprehod Jane's Walk, ki je tokrat izjemoma potekal v jesenskem času in to v Evropskem tednu mobilnosti. V duhu (trajnostne) mobilnosti smo peščili med točkami, povezanimi z železnico, ki je nedvomno vplivala in še vedno vpliva na Sežano in življenje v njej. Pohod je potekal pod vodstvom

krajske arhitektke Petre Grmek.

V okviru že 11. Dneva za spremembe pa smo podlagovci skupaj z mladimi prostovoljci slikovno popestrili del zidu v Skate parku. Kreativni akciji so se pridružili mladi, ki so z vnemo poprijeli za čopiče in grafitne spreje. Navsezadnje je Skate park Sežana prostor, ki ga imajo radi in kjer preživijo večino svojega

prostega časa. Mladi so bili nad akcijo navdušeni:

»Bilo je super fajn, ker so se zbrali ljudje v skate parku v Sežani. Bila je muzika in bilo je živo. Tako bi moralo biti vsak vikend.« Tai, 18 let

»Vse je bilo top. Fajn, ker je bila muzika. Želim si, da bi nam popravili skate park.« Mark, 13 let

»Da bi še kdaj risali in da bi popravili skate park.« Nik, 13 let

»Naj zgradijo večji skate park!« Max, 10 let

»Je bilo ful dobro. Bi lahko ponovili še kdaj.« Janja, 13 let

»Odličen dan!« Andrej, 18 let

Iz izjav je več kot očitno razvidno, da mladim sežanski Skate park veliko pomeni in da si želijo še več sprememb na bolje.

Besedilo: ekipa MC Podlaga
Sliki: arhiv MC Podlaga

Prvi šolski dan na OŠ Dutovlje in POŠ Tomaj

V torek, 1. septembra 2020, je šolski prag matične šole v Dutovljah prvič prestopilo 20 prvošolcev. Učence in njihove starše sta nagovorila ravnateljica Miranda Novak in župan občine Sežana David Škabar. Učenci lutkovnega krožka so jih razveselili z lutkovno igrico Zverinice iz Rezije in s tem pokazali delček aktivnosti, v katere se bodo prvošolci lahko vključevali. Za konec jih je v njihovi matični učilnici pričakalo še sladko presenečenje, okusna torta.

Učencem na podružnični osnovni šoli v Tomaju se je pridružilo sedem prvošolcev v spremstvu njihovih staršev. Učenci ostalih razredov so jih pozdravili z nastopom. Nagovorili in čestitali so jim župan občine Sežana, ravnateljica in predstavnik policije. Učiteljci sta prvošolcem razkazali šolo in jih pogostili s

torto. S pomočjo sošolcev iz 3. razreda so posebej skrbno raziskali svojo učilnico. Naslednji dan pa so prav zares začeli s poukom, domačimi nalogami in dru-

gimi obveznostmi. Seveda tudi časa za igro, druženje in pogovor ni zmanjkalo.

Besedilo: učiteljice 1. razreda
Slika: arhiv OŠ Dutovlje

Gibanje v vrtcu Tomaj

Gibalne dejavnosti v vrtcu pozitivno vplivajo na otrokov razvoj. Preko gibanja otrok spoznava svoje telo, išče rešitve gibalnih nalog, uri hitrost, upošteva pravila, razvija koordinacijo in orientacijo ter doživlja veselje. Ot-

rokom nudimo vsakodnevno gibanje na prostem, saj se zavedamo, da vse to pozitivno vpliva na počutje otroka. Septembra smo spremljali ter navijali za naše kolesarje. Izdelali smo plakat, si oblekli rumene in bele majice ter za

en dan postali pravi navijači. Njihovih rezultatov smo bili zelo veseli. V sredo, 23. septembra, smo praznovali Dan slovenskega športa in se tako spomnili na vse naše športnike.

Besedilo in slike:
Maja Terčon in Ines Poplašen

Pohod v Kosovelje

V tednu otroka so se učenci od 1. do 4. razreda OŠ Dutovlje podali na pohod iz Dutovelj do Kosovelj, kjer so si ogledali zasebno zbirko tehniške dediščine in etnološke tehnike. Izpred šole v Dutovljah so se po stranpoteh podali do Kosovelj, kjer so na kraškem dvorišču pomalicali ter si nato po skupinah ogledali zasebno zbirko. Spoznali so predmete, ki so jih uporabljali naši predniki in počasi že tonejo v pozabo. Videli pa so tudi nekaj takih, ki so jih uporabljali njihovi očetje, nonoti, pranonoti ... Ogledali so si stara orodja poklicev, ki so bili pomembni na Krasu (kovač, mizar, kamnosek, čevljar, kolar ...), staro kmečko orodje, stare gospodinjske pripomočke in tudi predmete, ki so povezani z vojaško bolnišnico, ki je delovala v bližini vasi. Polni novih vtisov in prijetno utrujeni so se v šolo peš vrnili ravno za kosilo.

Besedilo in slika: Valentina Novič

Septembrski dogodki na lokavski šoli

Prvega septembra je lokavska šola sprejela šest prvošolcev. Pozdravile so jih učiteljice, v. d. ravnateljice Bojana Škabar in predstavnik KS Lokev Robert Müllner. Učenci 2., 3. in 4. razreda so jim za dobrodošlico zaigrali igrico Muca Copatarica in vsi skupaj so se posladkali s čokoladno torto.

V petek, 11. septembra, so učenci lokavske šole imeli športni dan. Z avtobusom so se odpeljali do vznožja Vremščice. Od tam jih je burja pognala vse do kmetije na Vremščici. Tam jih je pričakal oče dveh učencev, ki dela na kmetiji. Poskusili so ovčji sir, si ogledali sirarno, kmetijo, videli krškopoljsko svinjo z mla-

dički, ovce pasme istrska pramenka in opazovali striženje ovce. Ko so se vračali v dolino, jih je na pol poti pričakal še en oče. Pokazal jim je jadralno padalo in jim povedal nekaj zanimivosti o tem športu.

Pet lokavskih učencev se je v soboto, 19. septembra 2020, s svojimi domačimi udeležilo Kamentona ob Bazoviški cesti v Živem muzeju Krasa v Sežani. Kamenton je celodnevna akcija popravila suhega kraškega zidu. Učenci so izvedeli veliko o suhih kraških zidovih in izvedli vajo vživljanja in občutenja kulturne dediščine. Mentorji so jim pokazali, kako se gradi suhi zid. Učenci so pridno

polnili vedra z drobnim kamenjem in raziskovali. Prav vsi sodelujoči so bili z dnevom zadovoljni in si še želijo, da bi s tovrstnimi akcijami nadaljevali.

V ponedeljek, 21. septembra, so učenci tekli kros na travniku v bližini Lokve. Pred krosom so prebrali pravljico Jaz bom zmagal. Spoznali so, da je prav imeti cilj, si želeti zmagati, vztrajati, a ne na račun svojih prijateljev in pomoči potrebnih. Po vrnitvi v šolo so prav vsi dobili priznanje za uspešno sodelovanje na krosu, najboljši pa še priznanje za doseženo 1. mesto.

V petek, 25. septembra 2020, so učenci imeli naravoslovni dan v Naravnem

rezervatu Škocjanski zatok. Spoznali so novo življenjsko okolje (mokrišče), ki nudi življenjski prostor različnim živalim. Z vodičkama so se odpravili po krožni učni poti (dolgi 2,2 km) okoli mokrišča. Videli so kamarške konje, podolsko govedo (boškarine), male bele čaplje, ribjega orla, nutrijo, gnezdo sršenov, slišali žabo debeloglavko in različne ptice, med njimi tudi ptico svilnico. Ob učni poti so spoznavali rastlinje: glog, črni hrast, črni trn, navadni trs, tamarišo in vonjali lovor. Učencem je bila zanimiva tudi osrednja opazovalnica, od koder je

Učenci PŠ Lokev v Škocjanskem zatoku.

Učenci PŠ Lokev na Vremščici.

čudoviti razgled po celotnem območju naravnega rezervata.

Od 14. do 25. septembra so se učenci veliko gibali. Že zjutraj so prihajali v šolo peš s Pešbusom. Spremljali so jih prostovoljci, za kar jim gre velika zahvala. V okviru projekta Grem peš s kokoško Rozi so vsak dan, če so prišli v šolo trajnostno mobilno (peš, s kolesom, skirojem), dobili za nagrado kartico kokoške Rozi. V tednu mobilnosti, od 16. do 22. septembra, so v podaljšanem bivanju izvedli tri daljše sprehode (več kot 2 km) in se v popoldanskem času vozili s skiroji in kolesi na šolskem igrišču. Učenci so s hojo krepili zdravje, natančneje opazovali okolico, se družili s sovrstniki in v šolo prinašali smeh ter veselje.

Besedilo: Barbara Starc

Sliki: arhiv PŠ Lokev

Bodi kul, beri ful – drugič

Mladinski oddelek Kosovelove knjižnice Sežana je letošnje poletje spet povabil osnovnošolce k bralni akciji Bodi kul, beri ful. Odzvalo se je kar nekaj lanskih bralcev, seveda pa smo bili veseli tudi novih sodelujočih. V vseh enotah Kosovelove knjižnice je barvite kartončke izpolnilo 37 otrok, ki so prebrali po pet

knjig. Nekateri so jih oddali tudi več. Najbolj aktivni so, tako kot lani, bili v Komnu.

Poleg branja smo spodbujali tudi likovno izražanje in na zaključni prireditvi lahko pripravili lepo razstavo ilustracij, ki so jih otroci priložili kartončkom.

Vse sodelujoče smo v soboto, 12.

septembra 2020, povabili k lovski koči v Nadrožico pri Gorjanskem. Zaključno srečanje je bilo pustolovsko obarvano. Verjamem, da je bila že pot do tja razburljiva, saj nismo vsi vajeni ozkih kraških klancev. In zemljevid je tistim bolj oddaljenim najbrž tudi prišel prav. Na cilju smo bili vsi navdušeni nad lepim

ambientom, ki so ga s pridom izkoristili taborniki Rodu kraških j'rt in otroke popeljali v svet posebnih taborniških izkušenj. Kurili so ogenj, se orientirali po zemljevidu in iskali taborniška znamenja in napise ter postavljali bivak. Za pikico na i smo ob zaključku še izžrebali tri srečneže ter podelili nagradi za največ prebranih knjig in najlepšo ilustracijo

po izboru vseh obiskovalcev. Vsi sodelujoči bralci so prejeli tudi lepo priznanje bralec/bralka na ful in darilca, ki so nam jih omogočili sponzorji.

Brez sponzorjev bi bila naša prireditev okrnjena, zato se najlepše zahvaljujemo vsem. Pomagali so nam: Fructal, d. o. o., Go-partner, d. o. o., Kosovelov dom Sežana, Mizarstvo Makovec, d. o. o., Založ-

ba Miš, Zavarovalnica Generali, d. d. Najlepša hvala lovski družini Dolce, da nam je odstopila lovsko kočo s čudovito okolicco, ter tabornikom Rodu kraških j'rt, ki so pripravili zelo privlačne dejavnosti.

Do naslednje počitniške akcije se vidimo v knjižnici. Bodite kul, berite full!

Besedilo in sliki: Marja Filipčič Mulič

Projektno povezovanje kraško-brkinskih občin za izboljšanje kakovosti bivanja občanov

Zadnje desetletno obdobje na območju Krasa in Brkinov je minilo v znamenju številnih projektov, s katerimi so občine Sežana, Divača, Komen in Hrpelje - Kozina pristopile tako k nadgradnji obstoječe infrastrukture kot k zagotavljanju nesnovnih nadgradenj idejnih zasnov in vzpostavljenih sodelovanj, ki prebivalcem vseh štirih občin zagotavljajo mehanizme za ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter pomembno izboljšujejo kakovost bivanja občanov.

Povezovanje kraško-brkinskih občin je mogoče zelo jasno ponazoriti v treh skupnih projektih, ki se izvajajo na urbanih območjih LAS Krasa in Brkinov:

- **Včeraj za jutri**, s polnim nazivom Projekt za lokalni razvoj – ohranjanje dediščine za prihodnje rodove (nosilec: Občina Sežana);
- **Staro sejmišče – novo stičišče**, s polnim nazivom Oživitev nekdanjega sejmišča v Hrpeljah (nosilec: Občina Hrpelje - Kozina);
- **Večnamenski objekt v Divači** (nosilec: Občina Divača).

Vsi trije projekti so sofinancirani iz evropske kohezijske politike, in sicer s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj in s sredstvi državnega proračuna za kohezijsko politiko (Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo).

Projekt za lokalni razvoj – ohranjanje dediščine za prihodnje rodove, z okrajšano različico imena **Včeraj za jutri** kot rdečo nit opredeljuje ohranjanje dediščine za prihodnje rodove. Projektni partnerji so aktivnosti usmerili v medgeneracijsko druženje in prenos znanj med generacijami. Poleg občin Krasa in

Brkinov v projektu sodelujejo tudi Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo Krasa in Brkinov Sežana, Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., in Socialno podjetje Brinjevka, d. o. o., so. p. Premišljen koncept aktivnosti je usmerjen v konkretne in prebivalcem vseh štirih občin dostopne rezultate projekta Včeraj za jutri:

- ureditev oz. preureditev obstoječega parka nasproti sodišča v Spominski park v Sežani in organizacijo javnih prireditev;
- ureditev zunanosti Interpretacijskega centra kraške vegetacije z ureditvijo dostopa za gibalno ovirane osebe in sanitarije, ki so prav tako dostopne za gibalno ovirane osebe;
- ozaveščanje o razvoju socialnega podjetništva v okolju, prenos tradicionalnih znanj na mlajše generacije s tematskimi delavnicami za širšo javnost.

Projekt oživitve nekdanjega sejmišča v Hrpeljah **Staro sejmišče – novo stičišče** zajema rekonstrukcijo nekdanjega najživahnejšega dela Hrpelj. Prostor trgovanja in druženja (staro sejmišče) je skozi čas izgubil obe funkciji, zato je območje dobilo novo namembnost tako za domačine kot obiskovalce z novim postajališčem za avtodome s pripadajočo infrastrukturo. S ciljem ustvarjanja novega stičišča in prostora medgeneracijskega druženja so bili med urbano opremo dodani elementi, ki prostor namenjajo tudi domačinom: večje otroško igrišče, klopi, pametna klop ter električna kolesa s polnilnico. Projekt pomembno vpliva tudi na varovanje okolja, saj spodbuja alternativne oblike

mobilnosti.

Med projekti, ki se zaključujejo na urbanih območjih LAS Krasa in Brkinov, je tudi **večnamenski objekt v Divači**. Večnamenski objekt pravilne pravokotne oblike je dostopen gibalno oviranim osebam, kar je njegova največja prednost. Nahaja se v samem občinskem središču v Divači, kjer utrip naselja najbolj intenziven, s postavitvijo večnamenskega objekta pa se ustvarja sodoben mestni prostor, ki izboljšuje kakovost bivanja tako prebivalcev kot obiskovalcev. Dostopnost večnamenskega objekta narekuje tudi njegova odprtost, saj je namenjen otrokom, ženskam, gibalno oviranim osebam in ranljivim skupinam za izvedbo delavnic, dogodkov, promocije, degustacij, prikazov dobrih praks in spontanemu druženju.

Občina Sežana je ob skupnih projektih, ki se izvajajo na urbanih območjih LAS Krasa in Brkinov v zadnjih petih letih vključena tudi v številne druge projektne aktivnosti. Med njimi velja izpostaviti naslednja projektna sodelovanja:

- partner v projektu Krasnost Krasa in Brkinov (2017–2021). Razvoj in dvig kakovosti turističnih storitev ter povezovanje tipičnih izdelkov in pridelkov Krasa in Brkinov v turistično ponudbo destinacije. V ospredju je oblikovanje smernic za razvoj turistične destinacije, ki bo temelj za nadaljnji skupni razvoj Krasa in Brkinov s pripravo izhodišč za nadaljnji razvoj skupne blagovne znamke Krasa in Brkinov. Projekt je financiran preko LAS Krasa in Brkinov ter Agencije za kmetijske trge in razvoj podeželja, sofinanciran

iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje;

- pridruženi partner v projektu KRASn'KRŠ (2017–2020). Ohranjanje in valorizacija kraške dediščine skozi trajnostni turizem. V ospredju projekta sta ohranitev in valorizacija bogate naravne in kulturne dediščine na območju nove čezmejnne trajnostne destinacije KRASn'KRŠ (skovanka iz besed KRAS po slovensko in KRŠ po hrvaško), v kateri so po načelih trajnostnega turizma promovirani štirje značilni tipi kraške pokrajine in njihova dediščina: nizki kras, kontaktni kras, visoki in obalni kras. Projekt je sofinanciran v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Slovenija – Hrvaška 2014–2020;
- nosilec projekta Odvajanje in čiščenje odpadne vode na področju Krasa (2018–2021), ki je sofinanciran v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike EU v obdobju

2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj;

- vodilni partner projekta GeoKarst – Vzpostavitev čezmejnega geoparka na Krasu (2020–2022). Glavni namen projekta je prispevati k tesnejšemu sodelovanju in večji usklajenosti med državama na področju upravljanja območja, zagotavljanja učinkovitejšega varstva virov, trajnostnega razvoja in krepitev konkurenčnosti. Projekt je sofinanciran v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj;
- pridruženi partner v projektu ENGREEN – Krepitev zelene infrastrukture v čezmejni kulturni krajini IT-SI (2020–2022). Glavni cilj projekta je spodbujati čezmejno sodelovanje za zagotovitev dobrega stanja ohranjenosti EU pomembnih in drugih zavarovanih vrst, vezanih na zeleno infrastrukturo v čezmejni IT-SI kulturni krajini. Pro-

jekt je sofinanciran v okviru Programa sodelovanja Interreg V-A Italija-Slovenija 2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj;

- nosilec projekta GEOMOB – Gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostne mobilnosti na območju matičnega Krasa – Geopark Kras (2020–).

Projekt bo sofinanciran v okviru Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike EU v obdobju 2014–2020 iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Projektne aktivnosti, ki se izvajajo na urbanih območjih Krasa in Brkinov, utrjujejo tradicionalno povezanost občin, območja, aktivnosti, infrastrukturne opremljenosti in ljudi v širšo skupnost, ki ne temelji zgolj na geografski bližini, ampak tudi na naravni, dediščinski, kulturni in turistični povezanosti območja.

Janja Novoselc, KASPR

Mladinsko raziskovanje: iz gimnazijskih klopi na mednarodno tekmovanje družboslovcev

Gimnazijci ŠC Srečka Kosovela Sežana se skoraj vsako leto udeležijo Srečanja mladih raziskovalcev Slovenije z raziskovalnimi nalogami s področja družboslovja. V preteklih šolskih letih so na državni ravni uspešno zagovarjali raziskovalne naloge s področja zgodovine, geografije, slovenščine, sociologije in psihologije.

V šolskem letu 2019/20 je raziskovalno nalogo s področja psihologije (mentorica mag. Alenka Kompare) napisala dijakinja 4. gimnazije Asta Gerjevič Debevec. Na 54. Srečanju mladih raziskovalcev Slovenije 2020 je raziskava prejela zlato priznanje in si tako priborila mesto v slovenski ekipi na mednarodnem tekmovanju družboslovcev: The International Conference of Young Scientists – Social Science.

V raziskovalni nalogi z naslovom Ali in kako drža (ne)moči vpliva na posameznika je Asta Gerjevič Debevec raziskovala odgovore na naslednja vprašanja: Če se pretvarjamo, da smo nekaj, kar nismo, ali lahko taki postanemo? Če bi zavzeli drže moči, se držali ravno in samozavestno, bi se res na koncu tako tudi počutili? In bi bili bolj pesimistični in manj samozavestni, če bi se dve minuti držali sključeno, s povešeno glavo ter prekrizanimi rokami in nogami?

Raziskave ameriške socialne psihologinje Amy Cuddy so pokazale, da že dveminutna drža moči (dvignjena glava, zravnani hrbet, ramena potisnjena nazaj, tako da je prsni koš odprt, noge bolj razkoračene) vpliva na povečanje samozavesti, optimizma in občutka dominantnosti (moči), pa tudi na povišanje ravni testosterona in znižanje ravni stresnega hormona kortizola.

Na ŠC Srečka Kosovela Sežana smo raziskavo izvedli z dijaki 1. a in 1. b gimnazije. Potek raziskave je bil v obeh oddelkih enak, le da so dijaki enega od-

delka za dve minuti zavzeli držo moči, drugi pa držo nemoči. Zanimalo nas je tudi, ali bodo vsiljene drže vplivale na uspešnost reševanja različnih miselnih problemov in ali je vpliv vsiljenih drž pogojen s spolom in osebnostnimi lastnostmi (npr. z ekstravertnostjo).

Razlike med skupinama z vsiljeno držo moči in nemoči so se pokazale, a so bile majhne. Drža moči je pri vseh dijakih (neglede na spol) najbolj vplivala na doživljanje samozavesti, le pri dijakih pa tudi na doživljanje dominantnosti. Zanimivo je tudi to, da so se na drže moči bolj odzvali ekstravertni dijaki, tj. tisti, ki so bolj družabni, odprti, težijo k iskanju dražljajev in pozitivnemu čustvovanju. Drža moči je njihovo ekspanzivno in odprto osebnostno naravnost le dodatno okrepila. Vpliva drže moči in nemoči na reševanje miselnih problemov raziskava ni ugotovila.

Na dosežke dijakinj in dijakov na različnih tekmovanjih znanja smo profesorice in profesorji ŠC Srečka Kosovela Sežana izjemno ponosni, vsaj enako kot dosežki pa se nam zdi pomembno negovanje in odpiranje prostora za radovednost, raziskovanje in ustvarjanje.

Besedilo: Alenka Kompare
Slika: Asta Gerjevič Debevec

Nov študijski program triki za hitro in prijazno učenje

V Kosovelovi knjižnici v Sežani, v kateri od marca zaradi koronavirusa ni bilo prireditev, je po polletnem zatišju ponovno oživela. Univerza za tretje življenjsko odboje Kras je kot prvo prireditev v pokoronskem času, 7. septembra 2020, v goste povabila inovatorke novih učnih metod prof. Mojco Stojkovič, ki je navdušila zbrano občinstvo s predstavitvijo nekaj trikov za hitro in prijazno učenje.

Tako se tudi imenuje nov študijski program, ki ga bo v naslednjem šolskem letu Stojkovičeva vodila pri kraški tretji univerzi, ki z blizu 150 slušatelji vstopa v enajsto študijsko leto.

Profesorica angleščine in utemeljiteljica novih učnih metod, znane kot freestyle učenje, navdušuje z idejami z gibi, masažo za pomnjenje in utrjevanje nove učne snovi kot tudi z vodenimi sprostitevami, učenci pa se naučijo tudi izdelovanja 'profesionalnih plonkov'.

»V šolah pridobivamo znanje, a je pomembno, da si ga tudi zapomnimo. Kot učiteljica angleščine sem si postavljala vprašanja, kako pomagati nekemu, da se snov nauči na lažji in tudi zabaven način. Prav pomnjenje nam pomaga

tudi v vsakodnevem življenju, kot je sestavljanje seznama za nakup v trgovini, kako si zapomnimo formule, učno snov ipd. Predsednica kraške tretje univerze Nadja Mislej Božič je ob tem izpostavila, da moramo biti pogumni, da si priznamo, da nečesa ne znamo. Tako si je štirinajst udeležencev z lahkoto ob ustvarjalnem gibu in glasbi zapomnilo

ne le imena, ampak tudi interesno dejavnost vseh slušateljev tokratnega uvodnega predavanja, naučilo pa se je tudi nekaj angleških besed za dele telesa.

Stojkovičeva se je z rožo zahvalila Mislejevi in direktorici knjižnice Magdalenii Svetini Terčon, vsem udeležencem pa je podarila kristalček.

Besedilo in slika: Olga Knez

Srca, ki so nekoč izkravela za svetle ideale Bralna spodbuda Pod svinčnim nebom

S temi besedami iz naslova prispevka zaključa Radoslava Premrl knjigo Moj brat Janko – Vojko, umeščeno v bralni seznam, ki ga je pripravila Narodna in študijska knjižnica Trst ter namenila članom, starejšim od štirinajst let, ki so lahko sodelovali v devetih primorskih knjižnicah (NŠK Trst, Knjižnica Pinko Tomažič in tovariši na Opčinah, Pahorjeva knjižnica na Proseku, Občinska knjižnica Salež, Knjižnica Damirja Feigla v Gorici, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Kosovelova knjižnica Sežana, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper – Biblioteca centrale Srečko Vilhar Capodistria in Mestna knjižnica Izola – Biblioteca civica Isola). K branju je vabi-

lo trinajst leposlovnih knjig, devetnajst spominskih zapisov in pričevanj ter dve knjigi o Narodnem domu v Trstu. Svoje znanje so bralci in bralke lahko poglobili z branjem znanstvenih knjig, ki so bile na voljo na posebni polici v knjižnicah in so z eno izmed njih lahko nadomestili knjigo s seznama. Podobno kot v bralni akciji Primorci beremo so bralci izpolnjevali listek – bralno znamenje, na katerega so vpisali svoje ime in priimek, naslov prebrane knjige ter po želji pripisali nekaj misli o prebranem in vrnili listič skupaj s knjigo v knjižnico. Z branjem so pričeli 10. februarja 2020 in zaključili v podaljšanem roku konec avgusta 2020.

Čeprav so knjižnice vabile k branju knjig v spomin na dogajanje med obema vojnama na Primorskem, je branje izbranih knjig pomenilo in ponudilo bralcem veliko več: z vpogledom v prejšnje stoletje, orisom in analizo obdobja je posameznik lahko potegnil vzporednice s sedanostjo, ko le peščica zmora razmišljati neodvisno in izven trenutnega kratkoživljenjskega konteksta ter je sposobna uvideti in poiskati znotraj neobvladljivega krožišča preprosto preživetveno pot. Človek se v svojem bistvu ni spremenil, čustvo strahu je skupno nam in generaciji pred stoletjem, in v občutju strahu človek otpne, je apatičen in nesposoben razmišljati, ustvarjati, zdravorazumsko presojeti in se svobodno odločati. O čustvih strahu si lahko preberemo v knjigi beograjskega psihiatra dr. Zorana Milivojevića Emocije: razumevanje čustev v psihoterapiji, kjer nam strokovno in podrobno razdelja strahove in vpliv na človeka: »Strah občutiš, ko je ogrožena katera izmed vrednot, ne moreš se

zoperstaviti, vendar bi se lahko umaknil iz te situacije.« Sledijo panika (ne veš, ali bi se lahko umaknil ogrožujoči sili), groza (ni izhoda iz situacije) in bojazen kot skupno ime za strahove, usmerjene v prihodnost (zaskrbljenost, trema, anksioznost), v okviru katerih razlikujemo opreznost, slutnjo, zaskrbljenost, tremo, tesnoba ...

Hvala strokovnim delavkam in delavcem za izbor knjižnih naslovov in avtorjev, ki so me navdihnili: Bogomila Kravos s knjigo Zgodbe mojega očeta, več knjig Borisa Pahorja in njegove življenjske sopotnice Radoslave Premrl,

Lavo Čermelj Med prvim in drugim tržaškim procesom, Zorko Jelinčič Pod svinčenim nebom ter knjiga Narodni dom v Trstu 1904–1920. Z njimi se brani in z njim spoznavanje medvojnega obdobja, v katerem so živeli naši starši, še ne zaključijo. Pomembna misel pa je, da lahko človek, ne glede na vladajoči režim, ostaja človek. O prebranem se bomo pogovarjali tudi na srečanju Berem in se pogovarjam, ki poteka enkrat mesečno pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras in je odprto za javnost. Kaj pa spoštovanje ukrepov? Z virusom, ki je že 19. po vrsti, če prav ra-

zumem, vsaj o dveh smo samo šepetali in nista prišla v glasno javnost, bo potrebno živeti. Smo morda pozabili živeti? Zato potrebujemo vsakodnevno prvo novico v medijih, da smo starejši ogroženi, koliko nas dnevno zboli in umre ... Prav je hitro pozabiti.

Torej, s 65 + se pridružujem starejšim in dokler sem ali bom živa in prisebna, bom uporabljala možgane zato, da mislim, srce, da čutim, roke, da koga ali kaj frcnem, in nogo, da kaj ali koga demokratsko brčnem. »Nekateri razumejo le bolj krepke prijeme,« je še zapisala Radoslava.

Nadja Mislej Božič

Kot kruh in požirek vode

Ko sem pred več kot tridesetimi leti reševala anketo, ki je iskala odgovore o privrženosti študiju na daljavo, sem temu nasprotovala, ker sem se želela srečevati s študenti, ki smo prihajali iz različnih koncev Slovenije na Filozofsko fakulteto v Ljubljani in je to pomenilo več kot le udeležbo na predavanjih, bil je vmesni čas živih stikov v odmorih, doživljanje širšega prostora in duha časa. Ta želja, da odhajam v Ljubljano, je še vedno ostala – žejna po duhovitih mislih na transparentih, plakatih, zidovih, tleh, v zraku, galeriji, muzeju, gledališču, misli, ki so največkrat izraz prišlekov.

Življenje na podeželju odpira druge poti in iskanja možnosti za izobraževanje preko spleta, v katerem vidim veliko prednosti: prihranim čas, ki bi ga porabila za vožnjo, zmanjšam potne stroške, se bolje zberem, če sem v prostoru sama in usmerjena le v računalniško sliko zaradi manjšega vidnega polja pred

menoj, doma sem lahko s skodelico kave ali drugega napitka v roki in oblečena v trenirko ali pižamo.

Iz tega sledi, da nisem vezana na prostor ali kraj izobraževanja, ne na določen čas, oboje svobodno izbiram, zato lažje usklajujem obveznosti z družinskimi člani in prijatelji. Med pomankljivostmi pa lahko omenim fizični dostop do medijev (ko računalnik ali internet ne deluje), pomanjkanje izkušenj z učno tehnologijo, delna socialna izolacija študentov, obstoj nevarnosti osipa, ker študij na daljavo zahteva samodisciplino, samostojno delo in dobro organizacijo posameznika pri razporejanju časa. Dejstvo je, da študij na daljavo ne more v celoti nadomestiti tradicionalnega izobraževanja iz oči v oči, lahko ga pa dopolnjuje ali nadomesti v izjemnih okoliščinah in zaščiti človeka pred popolno osamo, ki jo človek težko prenaša, kar vpliva tudi na počutje in zdravje.

Predsednica Slovenske Univerze za tretje življenjsko obdobje dr. Ana Krajnc poudarja, da s študijem na daljavo preidemo od stopnje učenca k samostojnemu študentu.

Dr. Dušana Findeisen pa meni, da je digitalna vključenost bistvena sestavina družbene vključenosti, sicer se bomo znašli na robu, proti čemur se moramo tudi kot pripadniki tretjega življenjskega obdobja nenehno boriti. In doda, da odsotnost odnosov z ljudmi povzroča bolečino, podobno hudi žeji in lakoti.

Izobraževanje na daljavo je torej privilegij razvoja, tako osebnega kot družbenega. V 21. stoletju, v družbi rizika in sprememb se bomo morali znati prilagajati brez nepotrebnih strahov, panike in bojazni. V času omejitve stikov iz različnih razlogov (bolezen, vremenske neprijetnosti) je stik na daljavo kot kruh in požirek vode, ki sta nujna za preživetje.

Nadja Mislej Božič

Letovanje v Pacugu

Letos smo dobili bone za letovanje. Delavke iz Doma na Krasu, ki delajo na projektu preobrazbe, so prišle v Sežano na skupščino, ki jo imamo vsak teden. Vprašale so nas, ali bi šli na letovanje v Pacug ali Elerje. Nekaj se nas je prijavilo v Pacug, nekaj pa v Elerje.

Prvi smo šli v Pacug. Odpeljali smo se s kombijem in dvema avtomobiloma. Ko smo prispeli v Pacug, so nam povedali, v katere sobe se bomo namestili, nato pa smo razpakirali prtljago. V sobi smo bili v treh. V njej je bila tudi televizija. Jedli smo v hotelu.

Z nami so bile tudi delavke iz DE Sežana in Doma na Krasu iz Dutovelj.

Prvi dan smo si malo odpočili, v soboto pa smo šli na izlet v Škocjanski zatok, kjer

smo hodili eno uro. Gledali smo ptičke in videli tudi kravo in konja. Po tem sprehodu smo šli na kavico, nato pa smo se odpeljali do Kopra, kjer smo hodili še pol ure. Bila sem utrujena. Dopoldan in popoldan smo imeli lepo vreme, zvečer pa je deževalo.

V nedeljo dopoldan sem po televiziji gledala mašo. Kasneje smo šli na kalamare in pico v Piran. Bilo je deževno vreme.

In prišel je dan, ko smo morali pakirati za domov, kamor smo prispeli okrog trinajste ure. Letovanje v Pacugu je bilo lepo, saj smo bili mešana družba; stanovalci iz bivalnih enot iz Sežane, iz Sončne hiše in samega Doma na Krasu iz Dutovelj.

Besedilo in slika: Ivica Korenčan

Izlet Svobodnih duš na Sveto Goro in v Goriška brda

Takoj po nastopu letošnje jeseni se je skupina za samopomoč Svobodne duše iz Doma na Krasu iz Dutovelj odpravila na težko pričakovani izlet.

Kmalu po zajtrku smo krenili iz Dutovelj v Sežano, kjer so pristopili še člani, ki stanujejo v Sežani, in se napotili novim doživetjem naproti. Zaradi letošnjega precejšnjega zaprtja (omejenega gibanja) zaradi koronavirusa je bilo veselo vzdušje med izletniki še toliko bolj prisotno. Pa tudi vreme nam je bilo naklonjeno.

Iz Sežane smo se napotili po avtocesti do Nove Gorice, kjer smo imeli postanek za kavico, nato pa pot nadaljevali do cerkve na Sveti Gori in si jo ogledali. Kot narekujejo pravila, smo si razkužili roke in nadeli maske. Bazilika Kraljice Svetogorske je največja znamenitost kraja in znana romarska pot. Poleg nje se nahaja frančiškanski samostan. Ker sta bila med prvo svetovno vojno porušena, so ju leta 1924 postavili na novo.

Čez slikoviti Solkanski most nas je pot pripeljala v Goriška brda. Sledilo je kosi-

lo, ki smo ga vzeli s seboj, pri razgleden stolpu. Na krožni poti med valujočimi griči, poraslimi z vinsko trto in sadnim drevjem ter oljkami, smo si ogledali Šmartno, Dobrovo, Vipolže in Medano.

Polni novih vtisov smo krenili proti domu, se še enkrat ustavili na kavici in si obljubili, da bomo v naslednjem letu še pisali in nadaljevali s svojimi aktivnostmi.

Besedilo: Ludvika Foški
Slika: arhiv Doma na Krasu

Poletje in Covid v društvu Sožitje

Po dolgem času neaktivnosti, so se poleti nekateri člani društva Sožitje Sežana končno lahko znova podružili. Medtem ko se je delo v varstveno-delovnih centrih (VDC) pričelo na nekoliko drugačen način, se je večina poletnih programov vseživljenjskega učenja (VŽU) izvedla.

Naši člani so se udeležili pevsko navdahnjenega programa v Portorožu, kjer so uživali ob dobri glasbi, toplen morju in z novimi prijatelji. Pred kratkim je bil izveden tudi posvet predsednikov, kjer so določili potek programov na lokalni ravni glede na trenutne razmere v drža-

vi. Odločili so se, da se program načrtuje kot vsako leto, s to razliko, da se previdnostni ukrepi določajo oz. spreminjajo sproti. Večjih srečanj zaradi previdnosti najverjetneje ne bo, kljub temu pa bomo poskušali izvesti pevske vaje.

Društvo Sožitje je po koncu prvega vala koronavirusa izvedlo raziskavo o počutju oseb z motjo v duševnem razvoju (MDR) in njihovih skrbnikov med obdobjem omejenega gibanja. Odkrili so, da je omejitev gibanja povzročila večje motnje dnevne rutine, ki je pri osebah z MDR zelo pomembna. Prav tako so odkrili, da informacije o COVID-19 ljudem z MDR niso bile dostopne. Društvo Sožitje je ugotovilo, da bi bilo ponovno zaprtje šol in razvojnih vrtcev za osebe z MDR zelo škodljivo. Več tednov brez terapij, stikov z zunanostjo, dnevne rutine in učenja lahko močno okrne napredek osebe z MDR in ga doživljenjsko zaznamuje.

Besedilo: Zala Mlač
Slika: Milojka Klobas

Zavod Bodika – zaposlitveni center prejemnik nagrade za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov za leto 2019

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti je na spletni strani ministrstva 20. februarja 2020 objavilo Javni natečaj za podelitev letnih nagrad za dobro prakso na področju zaposlovanja invalidov za leto 2019. Med 11 prijavljenimi so nagrado za leto 2019 prejeli:

- v skupini organizacije (zavod, ustanova, društvo) Arhiv Republike Slovenije,
- v skupini mikro in male družbe – Avtokleparstvo Marko Pozderec, s. p.,
- v skupini velike družbe – DOMEL, Elektromotorji in gospodinjski aparati, d. o. o.,
- v skupini invalidska podjetja – PRO ČIS-TEAM, d. o. o.,
- v skupini zaposlitveni center – Zavod BODIKA – zavod za predelavo hrane in turizem.

Svečana podelitev pomembnih priznanj je bila 29. septembra 2020 v Kongresnem centru Portus Hotela Slovenija v Portorožu, kjer so potekali XIX. REHA dnevi. Zavod Bodika si je z letno nagrado za dobro prakso pri zaposlovanju invalidov pridobil tudi pravico do uporabe promocijskega logotipa Invalidom prijazno podjetje, ki ga bomo ponosno zastopali.

Zavod Bodika deluje od leta 2016. V letu 2019 je zaposloval šest oseb na zaščitenem delovnem mestu. Posebnost delovanja zavoda je v individualnem pristopu in vsakodnevni podpori ter mentorstvu, ki temelji na posameznikovih virih moči, željah, osebnem razvoju ter na spoštovanju posameznikovih nemoči. V zavodu stremimo k vnaprej

začrtanih ciljih, sodelovanje oseb na zaščitenih delovnih mestih pa je tako pri načrtovanju in izvedbi kakor tudi pri evalvaciji delovnih procesov in učinkov. Tako nam uspeva sooblikovati organizacijsko kulturo, ki temelji na spoštovanju, jasni in asertivni komunikaciji ter soočanju z izzivi in iskanju najprimernejših rešitev. Zaposlenim na zaščitenih delovnih mestih omogočamo zaposlitev na različnih delovnih enotah – zaposlijo se lahko kot pomočniki v začetni in končni fazi predelave, zeliščarji, pomočniki vrtnarjev, pomočniki trgovca v trgovini Kraški kotiček ali kot pomočniki natakarja v Kavarni Integrali.

Vključujoč, enakovreden in spoštljiv odnos vodstvo zavoda ne razume kot nagrado, ampak kot osnovno pravico, ki pripada vsem zaposlenim, ne glede na

njihovo vlogo ali stopnjo odgovornosti v zavodu. Zato smo veseli in hvaležni, da imamo znanje, ki ga lahko usmerjamo v ljudem prijazno podjetništvo, ki je tako v lokalnem kakor tudi v širšem okolju prepoznano in deležno vsakdanje podpore in dobrih sodelovanj.

Hvala vsem, ki nas na naši razvojni poti podpirate in verjamate v naše delo. Hvala vsem, ki pripadate in s tem prispevate v nekaj veliko več, kot je linearno vodenje. Skupaj vsakodnevno sooblikujemo organizacijsko kulturo, ki izžareva znanje, vliva upanje in omogoča enake možnosti za razvoj in napredek vsem zaposlenim. Iskrena hvala tudi vsem, ki nam sledite na socialnih omrežjih in spremljate naše aktualne novice in aktivnosti. Vabljeni, da nas tudi obiščete.

Čestitke tudi ostalim nagrajencem.

Besedilo: mag. Katarina Tomažič

Slika: Mateja Marc

Društvo Vezi in Dan za spremembe

V Društvu za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa Vezi smo se letos že enajsto leto zapored pridružili veliki vseslovenski prostovoljski akciji v organizaciji Slovenske filantropije. Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva, je nevladna organizacija, ki je bila ustanovljena leta 1992 za promocijo in razvijanje prostovoljskega dela in solidarnosti med ljudmi. Slogan letošnje vseslovenske

prostovoljske akcije Dobro za ljudi in planet lahko razumemo tudi tako, da je biti povezan s svojim okoljem temelj harmoničnega in srečnega življenja.

Že pred samim dogodkom smo v okviru vrtnarskih in zeliščarskih delavnic v javnem socialno varstvenem programu Mreža dnevnih centrov in javnem socialno varstvenem programu Mreža stanovanjskih skupin zasadili semena dišavnih in čebulice, da poudarimo po-

memnost sožitja z naravo, saj se prav v usklajenosti obeh skriva recept do celostnega dobrega počutja in zadovoljstva.

Ob dnevu za spremembe, ki smo ga obeležili v petek, 18. septembra 2020, pa smo na promocijski stojnici v središču Sežane med občane in mimoidoče razdelili različne dišavnice in dobre misli ter naš promocijski material. Ob tem smo promovirali duševno zdravje in

ozaveščali širšo skupnost z namenom zmanjševanja diskriminacije in stigmatizacije duševne bolezni v vsakdanjem življenju. Prisotni smo bili tudi na vseh

drugih lokacijah, kjer delujemo: Divača, Komen, Štanjel, Postojna, Podgrad in Ilirska Bistrica.

Prostovoljno delo je na področju du-

ševnega zdravja in drugih skupnostnih služb v zadnjih letih čedalje bolj priznано in uveljavljeno. Ljudje se samoiniciativno vključujejo v aktivnosti, v okviru katerih lahko podelijo svoja znanja, talente in druge notranje vire moči ter tako polepšajo dan oziroma omogočijo uporabnikom, da se naučijo novih socialnih spretnosti in veščin. Obenem pa se rodijo nova poznanstva, prijateljstva in gradijo dobri odnosi, ki širijo socialno mrežo tako prostovoljcev kot uporabnikov na drugi strani. Gre za medsebojno učenje in rast, ki presega linearno vključevanje in sodelovanje, ampak temelji na brezpogojni srčni komponenti, ki je ni mogoče kupiti ali zlorabiti.

V našem društvu smo veseli novih obrazov in novih članov, ki skupaj z nami in uporabniki soustvarjajo nove zgodbe in nove obraze modernega socialnega dela, ki v ospredje postavlja človeka.

Besedilo: Karmen Margarit
Slika: Janja Gerdevič

Zanimiv september pri Sopotnikih

V septembru se je tudi pri Sopotnikih v Sežani odvijal Dan za spremembe 2020.

Ob Dnevu za spremembe 2020, ki v organizaciji Slovenske filantropije poteka z namenom promocije prostovoljstva, smo se povezali z osnovnimi šolami ter k sodelovanju povabili učence OŠ Srečka Kosovela Sežana. Ti so pri krožkih ali v podaljšanem bivanju pa tudi pri nekaterih predmetih izvedeli za Sopotnike, poslušali o tem, kaj počnemo, nato pa so oblikovali sporočila za starejše. Pisali in risali so o tem, kaj naredijo, ko se počutijo sami – morda bodo tudi starejši posegli po kakšnem nasvetu; kaj jim pri naša veselje – morda bo to prieslo veselje tudi starejšim; kam radi potujejo in kako potujejo – vsi radi potujemo.

Sporočila bomo s pomočjo naših prostovoljcev skrbno predali v roke starejših uporabnikov in brez dvoma bodo našla posebno mesto v njihovih domovih.

Za sodelovanje se iskreno zahvaljuje-

mo osnovni šoli za dragocen prispevek k razveseljevanju in vključevanju starejših.

Še naprej bomo skupaj z vami Človek Človeku Sopotnik.

Besedilo in slika: Zavod Sopotniki

Potep gluhih po Kozjanskem in Bizeljskem

Svetovni dan gluhih, tretjo soboto v septembru, je letos potekal pod geslom Znakovni jeziki so za vsakogar. Na svoj način zaradi ukrepov NIJZ v zvezi s preprečevanjem COVID-19 ga je obeležilo 13 društev, ki so združene v Zvezo gluhih in naglušnih Slovenije. Vsa do-

sedanja leta so se zbrali na skupni slavnostni akademiji, na kateri so pregledali opravljeno delo v preteklem letu in najzaslužnejšim podelili priznanja. Letos pa ni bilo tako.

Eno izmed 13 slovenskih društev je tudi koprsko društvo, ki se je pred tre-

mi leti preimenovalo v Društvo gluhih in naglušnih Južne Primorske. Vodi ga predsednica Darja Mujkanovič, v veliko pomoč ji je tajnica Sonja Bordon. Društvo, ki šteje okrog 300 članov iz desetih primorskih občin, ima tudi kraško podružnico, ki jo vodi prizadevni 82-letni

vinogradnik in vinar Milan Šuc iz Pliskovice, ki se s težavami gluhotе sooča več kot štiri desetletja.

Letos so se člani koprškega društva 19. septembra 2020 odpravili na strokovno ekskurzijo na Kozjansko in Bizeljsko. Najprej je bil obvezen postanek na Trojanah, kjer jih je s krofi počastil optometrist Emil Oblak, sin junija umrlega akad. fragmentističnega slikarja Poldeta Oblaka. Pot jih je vodila v središče Kozjanskega parka, v Podsredo, kjer so si ogledali srednjeveško vasico z znamenitim prangerjem oz. sramotilnim stebrom z letnico 1667, ki priča, da je Podsreda nekdaj imela trške pravice. Prisrčen sprejem so doživeli na sedežu javnega zavoda Kozjanski park, kjer so si med drugim ogledali tudi film o naravnih in drugih lepotah tega dela Slovenije. Kozjansko, ki je veliko let veljalo za nerazvito območje, je leta 1981 dobilo svoj Spominski park Trebče v spomin na Josipa Broza Tita, ki je otroštvo preživel v teh krajih, in so ga leta 1999 preimenovali v Kozjanski park, ki je z 206 km² največji regijski park na Slovenskem.

Pot jih je po dobrodošlici in degustaciji jabolčnega in hruškovega soka ter jabolčnega zavitka vodila do Kolarjeve domačije, domovanja Titove najljubše tete Ane Kolar. Domačija je bila prizorišče Titovih obiskov in sestankov med 2. sv. vojno, po njej pa predvsem kraj obiskov sestrične Ane Kostanjšek. Po

topli malici (obara in potica) na Turistični kmetiji Pirš pa so občudovali lepote najlepšega kraj v Evropi. V Olimju jih je sprejel nekdanji župnik Franci Frantar in jih popeljal po minoritskem samostanu z baročno cerkvijo, prečudovitem zeliščnem vrtu z več kot 200 primerki zdravilnih zelišč, v staro lekarno in do čokoladnice, kjer so lahko kupili pravo čokolado in druge čokoladne dobrote.

Avtentično potepanje pa so zaključili z obiskom repnice pri Najgerju, kjer jim je Aljoška Najger Runtas predstavila eno najlepših repnic na Slovenskem, staro več kot 140 let. Njena namembnost se je iz shrambe za ozimnico (repo, po

kateri je dobila tudi ime) spremenila v vinsko klet s petimi prostori. Lastnica je povedala, da so za pet prostorov in dva hodnika izkopali kar 275 m³ kremenčevega peska, da je nastala večja in zmogljivejša repnica. Vinogradniška kmetija s 15 tisoč trsi se tako ponaša z eno najlepših in občudovanih repnic, kjer se obiskovalci še posebej sprostijo ob degustaciji njihovih vin, kot so modra frankinja, beli in rdeči bizeljčan, sivi pinot in traminec. Tako so tudi primorski gluhi in naglušni nazdravili s kapljico rujnega in se vračali proti domu.

Besedilo in slika: Olga Knez

Kraški srčniki s pohodom obeležili svetovni dan srca

Bolezni srca in ožilja so najpogostejši povzročitelji smrti na svetu. Letno zaradi teh bolezni, ki vključujejo tudi možgansko kap, prizadeti umre 17,9 milijona ljudi na svetu. Svetovni dan srca, ki ga

obeležujemo 29. septembra, se že 21. leto vključuje tudi krovno Društvo za zdravje srca in ožilja Slovenije, ustanovljeno leta 1991 z namenom ozaveščanja ljudi o nastanku bolezni srca in ožilja,

preventive, kakovostnejšega življenja z obstoječo srčno-žilno boleznijo. Cilj društva je zmanjšati pojav teh bolezni in smrtnosti zaradi njih.

V Sloveniji deluje devet aktivnih podružnic in dve pridruženi društvi. Društvo med drugim izvaja preventivne zdravstvene meritve za ugotavljanje bolezni srca in ožilja, svetuje posameznikom in izobražuje o zdravem življenjskem slogu ter srčno-žilnih boleznih na raznih predavanjih, delavnicah, tečajih temeljnih postopkov oživljanja ipd. V vrsto aktivnosti se vključuje tudi kraška podružnica Društva za zdravje srca in ožilja Slovenije, ki jo po prvi predsednici dr. Vesni Vodopivec že četrti mandat vodi dr. Ljubislava Škibin. Tudi letos so Kraševci svetovni dan srca obeležili s tradicionalnim srečanjem, tokrat v Vilenici, 26. septembra 2020, kjer so njihovi prostovoljci izvajali (kot vsa leta do sedaj) brezplačne meritve dejavnikov tveganja. Tako so usposobljene prostovolj-

ke društva v izredno mrzlem vremenu pred jamo Vilenico opravile več kot 100 meritev krvnega sladkorja, holesterola in gleženjskega indeksa.

Pod vodstvom predsednice Škibinove in njenega sina Amadeja Škibina se je več kot 40 pohodnikov v dveh skupinah podalo na bližnji hrib Stari Tabor (603 m n. v.) s čudovitim razgledom. Po vrnitvi so si ogledali še najstarejšo turistično jamo na svetu, Vilenico, za katero pobirajo vstopnino za ogled že skoraj 400 let (od leta 1633). V jamo, s katero upravlja sežansko jamarsko društvo, je udeležence pohoda popeljal Jordan Guštin,

ki je že 30 let predsednik sežanskih jamarjev.

Predstavili so tudi program SOPA (Skupaj za odgovoren odnos do pitja alkohola) in razdelili zgibanke društva. Ob tem je dr. Škibinova poudarila, da niso za popolno abstinenco, ampak za odgovorno pitje alkohola, in opozarjajo na škodljive posledice čezmernega pitja alkoholnih pijač na telo kot tudi na posameznika in njegovo okolico.

Med udeleženci prireditve, ki so jo opravili v sklopu srčne točke, so bili tudi pohodniki iz Ljubljane s podpredsednikom krovnega društva Francem Zalar-

jem. Podpredsednik krovnega društva srčnikov je prim. dr. Boris Cibic, po rodu s Proseka, ki je pred mesecem dopolnil častitljivih 99 let. Sežanska podružnica je kot nadgradnjo svetovnega dneva srca v sodelovanju z domačim zdravstvenim domom pripravila še test hoje na dva kilometra na stadionu v Sežani.

Sicer pa je letošnji svetovni dan srca potekal pod geslom Bodimo junaki srca – dajmo srcu obljubo. Geslo letošnjega svetovnega dneva srca nas spodbuja, da skušamo preprečevati nastanek boleznih srca in ožilja oz. poskrbeti, da se te pojavijo čim kasneje v življenju.

Besedilo in slika: Olga Knez

Vsakodnevna rutina in zadovoljstvo z življenjem

Poletni čas nam dopušča, da nekoliko razpustimo in prevetrimo vsakodnevno rutino. Daljši dnevi nam omogočajo več aktivnosti čez dan, več smo na svežem zraku, mogoče imamo manj obveznosti v službi, odidemo na dopust, otroci in vnuki so doma ... Življenje teče nekoliko izven okvirjev našega tipičnega vsakdana. Opustitev rutine nam lahko prinese občutek svežine, navdušenja, spontanosti, naberemo si nove izkušnje, mogoče lažje pozabimo na nekatere obremenjujoče vsakodnevne skrbi. Časovni okvir se spremeni.

Zakaj pa ne bi živeli tako kar celo leto? Brez rutine, vsak mesec drugače?

Nekateri si prav zares izberejo način življenja, ko se dnevi med seboj zelo razlikujejo. A če bi pod drobnogled vzeli njihov vsakdan, bi hitro ugotovili, da se določeni vzorci vedenja ponavljajo. V dnevih brez rutine lahko naše vedenje postane brezciljno, nismo produktivni, začnemo se počutiti nekoristno ... Postopoma pademo v vrtnec odlašanja, pasivnosti, kar pomeni, da nismo deležni zadovoljstva ob končanem opravilu

oz. obveznosti. Težje cenimo trenutke brezdelja. Kadar nimamo rutine, moramo ves čas sprejemati odločitve, kar vnese nov stres ter pomanjkanje občutka kontrole.

Beseda rutina nam lahko predstavlja nekaj dolgočasnega, nezanimivega. Vendar rutino ljudje nujno potrebujemo. Rutina v naše življenje prinese strukturo, organizacijo, predvidljivost, umirjenost in občutek varnosti.

- Že novorojenčki v svojem vsakdanu potrebujejo rutino, ki jim daje občutek varnosti in predvidljivosti. Zato je razumljivo, da so raziskave pokazale, da družinska rutina prispeva k zmanjšanju impulzivnosti in kljubovanja otrok.

- Raziskave so pokazale, da nam rutina prinaša višji občutek smisla v življenju.

- Pri rutinskih opravilih smo bolj učinkoviti, saj s pomočjo rutine izpilimo svoje spretnosti. Dobro je poznan rek 'vaja dela mojstra'.

- Rutina nam omogoča, da lahko predvidimo potek dogodkov, kar nam omogoča, da smo bolj sproščeni in

produktivni. Priporočeno je, da imamo ustaljeno jutranjo rutino, ki nam omogoči, da dan pričnemo sproščeno.

- Rutina je pomembna za vzdrževanje našega fizičnega in mentalnega zdravja. Pomembno je, da v svoj vsakdan uvedemo spalno rutino, prehranjevalno rutino, rutino telesne aktivnosti ...

- Družinska rutina, kot je npr. družinska večerja ob sobotah, je lahko pomemben način vzdrževanja in ohranjanja odnosov.

- S pomočjo rutine in urejenega dnevnega urnika lahko lažje umestimo vanj tudi čas zase, kar je tudi pomembna rutina, na katero velikokrat pozabljamo.

Lahko bi zaključili tako – vnesimo nekaj rutine v vsakodnevno življenje, vendar hkrati dopustimo, da med rutino vključimo tudi trenutke spontanosti. Ko najdemo primerno ravnovesje, bomo to občutili na področju našega počutja in delovanja.

Ela Brecelj, univ. dipl. psih.

Teran izpred 440 let

Starodavni cistercijski samostan v Stični na Dolenjskem je bil v vsej svoji zgodovini v dobrih odnosih s samostanom Rein pri Gradcu. Tako je bilo tudi konec 16. stol., ko je bil v Reinu opat Jurij Freyseisen, v Stični pa Lavrencij Zupan. Opata sta si pogosto dopisovala o težavah v zvezi z menihi in bogoslužjem ter o gospodarskih zadevah. Očitno sta

skrbela tudi za izmenjavo raznih dobrin: vina, medice in olja. Tako je 15. junija 1580 opat Jurij prosil Lavrencija, naj mu nemudoma preskrbi teran. Že 23. junija je bil iz Stične poslan odgovor, da je na poti tovor rdečega in tovor belega terana ter olje, ki so ga kupili v Trstu. Včasih je bila letina slaba in vina ni bilo mogoče dobiti. V zameno so iz Reina

Stičanom pošiljali ljutomerčana s svojih štajerskih vinogradov. Na belo nedeljo leta 1589 je opat Lavrencij osebno obiskal samostan v Reinu in pripeljal s seboj naročenega kraškega žrebca (carscht follen).

Vir: Jože Mlinarič: Stiška opatija 1136–1784, Novo mesto Dolenjska založba 1995, str. 403.

Valerija Ravbar

Po globoki senci Posavskega hribovja

Prvine so naselje na nadmorski višini 697 metrov. Isto ime pa nosi tudi Center šolskih in občolskih dejavnosti, v katerem je letos gostovala skupina sezanskih planincev pod vodstvom Bogdana Rojca. Poletno planinarjenje za odrasle si je tokrat za cilj izbralo Posavsko hribovje, ki z leve in desne obkroža srednji tok reke Save, in v katerem kraljuje 'zasavski Triglav' – Kum. Zasavje je tudi najbolj rudarska dolina v Sloveniji, gospodarski razcvet je pred več kot 250 leti doživela ravno zaradi izkopavanja črnega zlata – premoga. Nenazadnje stoji ob termoelektrarni Trbovlje tudi najvišji dimnik v Evropi (360 m).

A ni bilo rudarstvo vzrok za obisk teh krajev, pač pa neokrnjena narava, ki ponuja obilo možnosti za pohodništvo. Letos so bile 'ture' sicer krajše in lažje kot pretekla leta in seveda zaznamovane z epidemijo koronavirusne bolezni. Kljub gibanju na prostem v nahrbtnikih niso manjkale maske in razkužila.

Začeli smo že prvi dan, v nedeljo, z vzponom na Limbarsko goro, ki je v širši ljubljanski okolici ena najbolj razglednih gora. Na vrh bi šli lahko tudi z avtomobili, pa smo se potrudili peš; najprej skozi gozd, potem pa smo po pokošanih travnikih in senožetih v slabi uri dosegli vrh. Seveda je bil, tudi ker je nedelja gospodov dan, postanek v gostilni daljši. Popoldne pa mimo Trojan do 'našega hotela'. Ker podjetniška pobuda ni obrodila sadov, hotel so pred nekaj leti postavili s ciljem, da bi imeli smučarji pozimi kje prespati, snega pa že nekaj let ni, je stavbo odkupila občina. Po epidemiji koronavirusne bolezni je naša skupina odprla sezono.

Drugi dan nas je dočkala Čemšeniška planina, ker pa je bil ravno ponedeljek, kočica ni bila odprta in smo se za borovničev zavitek obrisali pod nosom. Da se ne bi prehitro vrnili v CŠOD, se je Bogdan odločil, da nas popelje še malce na drugo stran. Iskali smo kočico na Vrheh, pa je niti po treh urah hoje nismo našli.

Na srečo je pot ves čas vodila po globoki senci in zato sončne vročine sploh nismo čutili.

Bolj zanimiv, vsaj za del skupine, je bil tretji dan. Željni prave 'ture' so se na vrh Kuma podali kar iz doline. Seveda jih je to stalo kar nekaj truda oziroma tri ure pretežno strme hoje. Drugi, bolj kot ne nedeljski sprehajalci, smo se z avtomobili zapeljali do nekdanjega smučišča na Lontovžu in v slabi uri končali turo. Kum je s 1.220 metri najvišji vrh Posavskega hribovja. V koči so se urno zasukali in kmalu so na mize začeli rotati zvrhani krožniki. Verjetno smo pospravili celotno zalogo borovničevega zavitka. Postanek je bil dolg, saj je bilo treba počakati na skupino, ki je 'rinila' v strmino iz doline. »Ne grem nazaj po isti poti,« so se vrstili komentariji, »je preveč strmo in zaradi blata drsi.« Prejšnjo noč je namreč deževalo. In res, na koncu je Bogdan za sestop našel le dve dovolj trmasti 'dekleti', ostali pa smo lahkotnih korakov sestopili do Lontovža. Tako je ostal čas, da smo v Trbovljah pokušali, kakšno kavo kuhajo. Ker vodi iz doline na Prvine več poti, smo si za povratek pomagali z navigacijo.

Četrty dan nas je čakala Mrzlica. Do prelaza Podmeja, ki povezuje Zasavje in Savinjsko dolino, smo jo, z avtomobili seveda, ubrali kar počez, skozi Čemšenik in druge zaselke. Lahka in dobro označena pot do kočice nam ni predstavljala

težav. Ravno nasprotno, še prehitro smo prišli do vrha, zato je 'padla' odločitev, da 'skočimo' še na Kal. Tam nas je pričakal lep razgled na dolino s Hrastnikom in 'velikanski' dom, zgrajen s ciljem, da bi rudarji z družinami preživljali konce tedna v naravi. Gostilničar se je razveselil skupine in kar urno postregel. Manjši zaplet smo zgladili s prijazno besedo. Povratek nas ni pretirano utrudil, dobre volje smo sestopili do avtomobilov in do Prvin. Bil je zaključni dan in kot se pritiče tradiciji, na dvorišču je bilo že pripravljeno za taborni ogenj. Godec je 'raztegnil meh' in zaslišala se je vesela pesem. Ko smo popili vse 'zaloge', je nastopil čas počitka.

Po 'razvratu' sledi kesanje. Bogdan je kot izkušen vodja peti dan planiral vzpon na Zasavsko sv. Goro. Ker pa je Bog v svoji modrosti nepredvidljiv, smo najprej ubrali napačno pot (kriva je bila seveda navigacija), ko pa smo našli pravo izhodišče, smo morali peš premagati še strmino 'do nebes'. Izjemna lokacija, cerkev na skalnih temeljih, obdana s pokopališčem, drugimi stavbami in vrsto raznega okrasja, ki mestoma deluje preveč kičasto. Ampak, tudi tako se izraža verska čustva. Seveda smo zopet razveselili gostilničarja. Nenazadnje je bila ura kosila. Še hiter sestop do avtomobilov in slovo do naslednjega leta. Na novično snidenje.

Besedilo: Irena Cunja

Slika: Bogdan Rojca

Pohod Gremo peš na Kokoš in montaža defibrilatorja

V skladu z upoštevanjem pravil zoper širjenja bolezni Covid-19 je teden dni pred občinskim praznikom Občine Sežana Planinsko društvo Sežana organiziralo pohod Gremo peš na Kokoš. To je bil 13. pohod po vrsti in potekal je z

izhodiščem iz lokavske smeri. Udeležilo se ga je 12 planincev, nekateri pa so se nam pridružili kasneje, tudi iz drugih izhodiščnih smeri. Najmlajša udeleženka pohoda je bila Julija Pipan iz Križa pri Sežani. Koča ni bila odprta zaradi bole-

ni oskrbnice, smo pa pohodnike pred tem seznanili, da je potrebno imeti napitek in malico v nahrbtniku. Srečanje na Kokoši je bilo v lanskem letu bolj slavnostno. Obeležili smo ga s praznovanjem 20. obletnice kočice. Letošnji pro-

gram pa je bil tudi zaradi omejitev bolj okrnjen. Tajnica društva Vanda Femc je pridno vpisovala vse udeležence pohoda in podelila značke tistim, ki so opravili večje število pohodov. Zlato značko je za opravljeni deveti pohod prejela naša dolgoletna članica Jožica Milavec

iz Sežane. Druženje je bilo krajše, vendar lepo, saj je bil dan sončen, tak kot si ga pohodniki najbolj želimo. Izpolnila pa se nam je tudi dolgoletna želja, da pri koči postavimo in namestimo defibrilator. Kar nekaj let smo v koči in tudi v pisarni društva zbirali prostovoljne

prispevke za nabavo tega zelo potrebne aparata, ki rešuje življenja ljudi, če nastopi srčni zastoj. V tednu pred občinskim praznikom sta ga pred vhodom v kočjo prostovoljno postavila naša člana Sergij Pirc in Edvin Furlan.

Besedilo in sliki:
Mirjam Frankovič Franetič

Nedeljski turnir dvojic Skala Open 2020

Nedeljski turnir dvojic Skala Open 2020, ki se je odvijal zadnjo nedeljo v avgustu, je postregel z vrhunskimi predstavami. V izjemno močni konkurenci sta slavila Marko Jagodnik in Gregor Korošec.

Kar 32 prijavljenih dvojic, med katerimi so bili tudi številni predstavniki reprezentančnih selekcij ter reprezentančni kandidati, je v skupinskem delu tekmovanja moči merilo na baliniščih v Pobegih, Svetem Antonu, Obrovu ter Sežani, kjer so potekali tudi izločilni boji.

Ljubitelji balinanja so imeli kaj videti, v številnih obračunih pa so odločale zadnje odigrane krogle. Po enem porazu v skupinskem delu sta Marko Jagodnik in Gregor Korošec nanizala serijo zmag, v večernem polfinalu sta premagala reprezentančno navezo Tadej Premru in Marko Švara, za piko na i pa v velikem finalu še Davida Šircelja in Gregorja Moličnika.

Nagrade za najboljše sta podelila predsednik BZS Primož Marinko in predsednik BK Skala Miran Hrvatič. Turnir je odlično sodil in vodil Damjan Kraševac.

Rezultati:

Polfinale:

Švara/Premru : Jagodnik/Korošec – 1 : 13

Moličnik/Šircelj : Petrič/Štremfel – 13 : 4

Finale:

Moličnik/Šircelj : Jagodnik/Korošec – 3 : 6

Za 3. mesto:

Petrič/Štremfel : Švara/Premru – 9 : 10

Besedilo: Simon Maljevac
Slika: Ervin Ozbič

Odlična sezona Balinarskega kluba Repentabor

Bilo je 28. februarja leta 1975, ko večinoma mladi fantje in moške v prostorih gostilne Ravbar v Dolu pri Vogljah ustanovijo Balinarski klub Repentabor. V vseh teh desetletjih člani kluba uspešno nadaljujejo tradicijo balinanja, ki je tako

značilna za Kras in Kraševce.

Letos so se člani zbrali na redni letni skupščini in ponovno izvolili dolgoletnega predsednika Draga Šuligoja na to funkcijo, podpredsednik je postal državni sodnik Edo Guštin. Oba sta usta-

novna člana in zvesta samo temu klubu vseh 45 let. Oba sta še vedno aktivna balinarja. Pregledali so delo in rezultate preteklega leta, ki je bilo zelo uspešno, in sprejeli plan dela za tekoče leto, ki ga je nekoliko okrnila situacija s korona-

virusom.

Za lanske vrhunske športne rezultate so poskrbeli zlasti štirje najmlajši člani skupaj z odličnim trenerjem Juretom Rijavcem. V ligi U-14 je bila ekipa Repentabra v sestavi Jakob Tragin iz Povirja, Luka Brišar ter Iva Guštin iz Vrhovelj nepremagljiva celotno sezono kot tudi v zaključnem turnirju in zaslužno osvojila prvo mesto v državi. V kategoriji U 18 je Jan Guštin iz Vrhovelj uspešno nastopal v državni ligi in na državnih prvenstvih. Udeležil se je tudi svetovnega prvenstva v italijanskem Alassiu. V obeh kategorijah so mladi na državnih ligah in državnih prvenstvih v različnih disciplinah balinanja osvojili skupno sedem zlatih (od tega dve za OBZ Sežana), dve srebrni in tri bronaste medalje. Vsi mladi člani so uspešno nastopali tudi v barvah mladih slovenskih reprezentantov pod vodstvom selektorja Antona Kosarja.

Zelo uspešna je bila članska ekipa, ki je združena z najmlajšimi člani osvojila drugo mesto v članski ligi Območni Balinarski zvezi Sežana. Tako so postali tudi najboljši klub sežanske občine v tej ligi. Že tradicionalno so bili aktivni tudi

Člani mladinske sekcije BK Repentabor (Slika: Olga Knez).

na področju rekreacije in organizaciji ter udeležbe na turnirjih. Uspešna je bila moška in ženska ekipa. Tekmovali so tudi v zimski ligi v Kobjeglavi.

Številnim pokalom in medaljam se je pred leti pridružilo tudi visoko priznanje Balinarske zveze Slovenije za več kot 40-letno aktivno delovanje.

Zelo pomemben del zaslug za dobre uspehe imajo tudi številni posamezniki, podjetniki, kmetje in ostali, ki podpirajo

delovanje Balinarskega kluba Repentabor. Naj omenimo le nekatere, ki se jim balinarji najtoplejše zahvaljujejo. To so: Zavod ŠTIP, Občina Sežana, Marmor Sežana, Gostilna Ravbar, Gostilnica Ruj, Okrepčevalnica Grill Levada iz Dola pri Vogljah, Oštirjeva kmetija iz Vogelj in DLuks, d. o. o., iz Dutovelj.

Trije mladi balinarji BK Repentabor (Jan in Iva Guštin ter Luka Brišar) pa so se udeležili letošnjega balinarskega kampa v Fiesi, ki ga je od 4. do 10. julija 2020 organizirala Balinarska zveza Slovenije. Kamp je vodil selektor mladinske reprezentance Anton Kotar, ki je tudi selektor mladinske reprezentance.

Predstavniki BK Repentabor so za načrte v letošnjem s korona zaznamovanem letom dejali: »V največji meri bomo nadaljevali z že utečenimi športnimi aktivnostmi (mladi, ženske, člani). Čaka nas tudi nadaljevanje vzdrževalnih in investicijskih del na dvosteznem igrišču. Tako načrtujemo osvetliti igrišče, pri katerem nam je že Občina Sežana sofinancirala del opreme in tudi v prihodnje upamo na njeno pomoč.«

Besedilo: Olga Knez

Ljubljana, podelitev priznanja Balinarske zveze Slovenije (Slika: Jordan Guštin).

Deseti jubilejni ženski balinarski turnir

Letos je posebno leto. Leto, ki ga bomo dolgo pomnili. Z upoštevanjem vseh priporočil in ukrepov v zvezi s virusom Covid-19 smo balinarke RZ Repentabor organizirale 10. jubilejni balinarski turnir v trojkah.

Turnir se je odvil v nedeljo, 6. septembra 2020, v Repnu, ob prazniku občine Sežana. Na turnirju je sodelovalo osem ekip, ki so prišle iz Belega Križa, Košane, Povirja, Štorij, Divače in Sežane. Lahko se pohvalimo, da sta letos na turnirju tekmovali kar dve domači ekipi.

Turnir se je odvijal na dveh lokacijah, štiri ekipe so igralo v Orleku, ostale štiri pa v Repnu. Moški člani društva so skrbeli za ugodno počutje članic in za to, da se je turnir odvijal po planu. Tekme so bile veskozi zelo napete in vse ekipe so pokazale veliko borbenega ter športnega duha. Počaščeni smo, da sta nas na turnirju obiskala župan Občine Sežana David Škabar in županja občine Repentabor Tanja Kosmina. Pri podelitvi pokalov in medalji je pomagala tudi podžupanja občine Repentabor Nadja Debenjak.

Medalje in pokali so se zopet bleščali v kraškem kamnu, ki jih je izdelal kamnosek Leon Mahnič. Prvo mesto je osvojila ekipa Brinj Povir, drugo mesto ekipa iz

Divaače, tretje mesto je dosegla ekipa Upokojenec Sežana, domača ekipa RZ Repentabor je dosegla četrto mesto.

Po končanem dnevu smo se ob odlič-

ni hrani in pijači veselo kramljali in si obljubili, da se naslednje leto zopet srečamo na istem igrišču.

Besedilo in slike: Zdenka Fabjan

Mladi sežanski atleti s tremi medaljami na državnem prvenstvu

26. in 27. septembra 2020 je v Mariboru potekalo državno prvenstvo v atletiki

v kategorijah U12 in U14. Prvenstva se je udeležilo tudi pet mladih atletov špor-

tnega društva Hopla Sežana pod vodstvom trenerke Saše Prokofjev. Nastopili so več kot odlično, saj so domov prinesli kar tri medalje. Živa Pfeifer je osvojila prvo mesto in naslov državne prvakinja v teku na 60 m ter srebrno medaljo v teku na 200 m. Izak Marušič je osvojil bron v teku na 600 m. Uspešno so nastopili tudi ostali atleti: Maša Skvarča je v teku na 60 m osvojila sedmo mesto, Barbara Gorup pa je v isti disciplini za las zgrešila finale. Lan Grebenšek je bil med boljšimi v teku na 200 m med atleti letnika 2010. Čestitke vsem atletom za uspešne nastope!

Besedilo: Erika Trobec Marušič
Slika: Saša Prokofjev

Tretji tek po kraških klancih

Letošnje leto je prineslo veliko sprememb. Že v začetku spomladi nam je načrte prekrizala epidemija koronavirusa, ki nas je prisilila prestaviti Tretji tek po kraških klancih. Tako smo namesto v začetku junija tek organizirali oktobra.

Pretekli meseci so bili polni dvomov, skrbi in vprašanj: Kaj?, Kako?, Bo?, Ne bo?, a smo se odločili izpeljati tek in se potruditi, da bo le-ta kar se da uspešen. In tako je tudi bilo!

Po zeleni luči Nacionalnega inštituta za javno zdravje smo se zadev resno lotili. Morali pa smo upoštevati ukrepe, kot so razkuževanje rok, nošenje zaščitnih mask, upoštevanje medsebojne razdalje ... Da, ni bilo ravno prijetno in vseka-

kor na trenutke 'nadležno', a morali smo. In tako je tudi prav.

Vremenska napoved ni bila ravno najboljša, a vendar je bilo treba prireditve izpeljati na najboljši način. 4. oktobra 2020 se je pred vaškim domom v Križu pri Sežani zbrala ekipa ŠRD Kras, nekateri že zelo zgodaj, in treba je bilo urediti še zadnje stvari, da je bilo tako, kot mora biti.

Kmalu so se začeli zbirati prvi tekači. Vsak je dobil svojo vrečko, v kateri je med drugim bila brisača z napisom 3. tek po kraških klancih. Ob 10. uri se je na startu 'nabralo' kar 80 tekačev iz različnih krajev. Noro! Žan Papič, naš voditelj in stand up komik, je dal znak za start in

množica se je podala na devet kilometrov dolgo pot po kraških klančkih.

Že precej hitro je bil v cilju prvi tekmovalc in sicer Jan Dekleva – AK Postojna s časom 33:22:53, nato so sledili še ostali. Najhitrejša ženska v cilju je bila Marjeta Jerala – Lets dance s časom 41:06:63. Ta dva sta prejela tudi krasno nagrado Pnoe metabolno analizo športnika, ki ju je podaril JESTIM – Aleš Suhadolnik. Kot je v navadi, so pokale dobili absolutni zmagovalci, medalje so dobili prvi trije po kategorijah, letošnja novost pa je bila ta, da so svojo spominsko medaljo dobili prav vsi tekači v cilju. Tudi letos smo podarili nagrado za najštevilčnejše društvo – kraški pršut, teran ..., ki jo

je dobilo društvo Kraški tekači. Najpomembnejša in hkrati denarno najbogatejša nagrada pa je bil električni dvizni počivalnik, ki ga je podarila Lesnina Sežana. Tega je prejela Andreja Bandel, nalključna izžrebanka, saj smo izmed vseh tekačev enega potegnili iz 'bobna'.

Omeniti moramo tudi virtualni tek, ki smo ga izvedli prvič. Odteklo ga je 13 tekačev, kar pomeni, da je skupno število tekačev na našem teku znašalo 93, kar je izjemno. Prav tako so tudi virtualni tekači prejeli svojo spominsko medaljo, seveda po pošti.

Za nami je bil vsekakor zelo pester dan, v bistvu tedni, a veseli in navdušeni smo bili nad pohvalami udeležencev. Te so potrdilo, da delamo dobro, da smo na pravi poti organizirati tek še uspešnejši in da se bo o njem še slišalo in govorilo.

Utrujeni smo zbrali še zadnje moči, da smo vse pospravili, z mislimi že pri četrtem teku po kraških klančih.

Vsem še enkrat iskreno čestitamo!

Brez sponzorjev, donatorjev, članov društva in prostovoljcev tega teka ne bi

tako dobro izpeljali, zato se iskreno zahvaljujemo donatorjem (Lesnina Sežana, Optika TOM, Interland, Krea, Vultes, Okrepčevalnica Štoka, Frizerstvo Cik-Cak, Jestim – Aleš Suhadolnik, Red Bull Slovenija, Tavčar A & B, Parketarstvo Valenčič, Klančar Žerjavi, Strajnar kat), članom,

prostovoljcem, fotografu Metodu Hlačiču, voditelju Žanu Papiču, sofinancerju prreditve Športni uniji Slovenije, Fundaciji za šport, Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport.

Besedilo: Tadeja Lovas

Slika: Metod Hlačič

Naše barve na svetovnem prvenstvu v kolesarskem spustu

Pretekli tedni so bili v znamenju kolesarstva. Tako se je 11. oktobra 2020, tudi 18-letna Naja Stipanič iz Avberja kot članica slovenske reprezentance udeležila svetovnega prvenstva v kolesarskem spustu v Leogangu v Avstriji.

V Avstrijo se je DH (downhill) in XC (cross country) reprezentanca Slovenije odpravila že v začetku tedna, saj so pred tekmo potekali tudi obvezen ogled proge, treningi in kvalifikacije.

Progo je dobro namočilo že v začetku tedna, tako so imeli kolesarji težke razmere že med treningi in kvalifikacijami. Na dan finala pa je vreme popoprilo vzdušje in začinilo še z vetrom, dežjem in pa tudi snegom.

Naja je dosegla sedmo mesto v kvalifikacijah, v finalu pa se je na cilj pripeljala četrta in tekmo zaključila na odličnem šestem mestu.

Besedilo in sliki: Kolesarski klub Črn Trn

Gobarska jesen

Sežansko gobarsko društvo, ki je bilo kot Gobarska družina Sežana pri Mikološkem društvu Slovenije ustanovljeno 7. junija 1974, že 35 let vodi predsednica Ljubica Tavčar Bandelj, odlična strokovnjakinja za determinacijo gob in članica društva že od vsega začetka, torej 46 let. Društvo šteje okrog 80 članov, ki jim

gobarjenje pomeni koristen način preživljanja prostega časa, počitek, pozabo vsakodnevnih skrbi s sprehodi v naravo in druženje. Delo društva so najbolj zaznamovali ustanovni člani, sedaj že vsi pokojni: dr. Dušan Vrščaj (mož Sonje Zabric Vrščaj, po rodu iz Šepulj), Miro Kranjec s soprogo Slavko, Franc Bašin

in prof. Milko Čebulec z Opčin. Sežanski gobarji so ob 40-letnici delovanja izdali zajeten zbornik, kjer v besedi in sliki prikazujejo štiri desetletja prizadevnega dela. Uspešno sodelujejo s sorodnimi društvi in krovnim društvom – Mikološko zvezo Slovenije. Ena izmed oblik izobraževanja mladih in odraslih je tudi

prirejanje in vodenje po razstavah svežih gob.

V letošnjem letu je vrsto aktivnosti odnesel koronavirus. Na zboru članov 9. septembra 2020 na vrtu gostilne Ukmar v Dutovljah so pregledali delo v preteklem letu in sprejeli program aktivnosti za preostanek letošnjega leta, kolikor ga je še ostalo.

Tako so tudi v lanskem letu pripravili tradicionalno razstavo ob tridnevnem prazniku Oktoberfešt na povabilo Ra-

zvojnega društva Vigred v Šempolaju. Na razstavi so prikazali 126 vrst gob, medtem ko si je veliko obiskovalcev, še zlasti šolarjev in otrok iz vrtca, ogledalo razstavo na Bunčetovi domačiji v Dutovljah, kjer so številnemu občinstvu prikazali kar 196 vrst gliv. Zaključno ekskurzijo so pripravili v Brtoniglo, v Istri, na razstavo več kot 240 vrst gob, v spomladnih mesecih so sodelovali na mednarodnem srečanju gobarjev v Umagu, nepozabno pa je bilo mednarodno

srečanje v Zagrebu. Več kot 40 vrst gob so nabrali tudi na Mašunu. V povezavi z Razvojnim društvom Pliska so sodelovali na Festivalu kamna v Pliskovici in obiskovalcem postregli z gobovo juho. Na zaključni razstavi na Grahovem Brdu je njihova članica Vera Vidrih spekla jubilejno torto v obliki jurčka. Ob razstavah pripravijo tudi kulinarčne gobarske dobrote.

Smelo načrtujejo jesensko sezono, ko bodo sodelovali na jesenski ediciji Festivala kraška gmajna na gobarskem dnevu v Parku Škocjanske jame ter šli na strokovno ekskurzijo v Prekmurje. Še bodo sodelovali tudi z Razvojnim društvom Planta. V lanskem letu so bili kraški gobarji na nepozabnem obisku pri gobarskih prijateljih v Novem mestu, kjer so med drugim spoznavali marčnice, 12. septembra 2020 pa so 30 članov iz GD Novo mesto gostili na Krasu.

V sežanskem društvu je tudi nekaj gobarjev iz Italije, s katerimi uspešno sodelujejo že vrsto desetletij. Prav tržaško gobarsko društvo je izdalo knjižico o užitnih in strupenih gobah, ki je namenjena predvsem šolarjem. Sežanski člani si želijo, da bi jo iz italijanščine prevedli v slovenščino, da bi bila uporabna tudi za slovenske šolarje.

Besedilo in slika: Olga Knez

Obisk članov Gobarskega društva Novo mesto

Kraška pokrajina je še zlasti v poletnih mesecih suha, kraški dež pa je kraška burja, ki še dodatno izsuši to revno in skalno pokrajino. To so občutili tudi člani Gobarskega društva Novo mesto, ki združuje okrog 80 članov pod vodstvom predsednika Jožeta Kočjaža, ko so po več kot letu dni vrnili obisk pri sežanskih gobarjih, saj zaradi suše v kraških gozdovih ni bilo gob. So jih pa sežanski gobarji, ki letos obeležujejo že 46-letnico svojega delovanja, gostoljubno sprejeli 12. septembra 2020.

Najprej so si ogledali zanimiv muzej miniaturnih starih voz, vinskih preš in železniških lokomotiv, ki ga ima v Žirjah Janko Samsa.

Nato jih je pot vodila do prekrasne podzemne lepote, jame Vilenica. Po jami jih je popeljal Jordan Guštin, ki je že 30 let predsednik sežanskih jamarjev.

Pred Vilenico so si s predsednico sežanskega gobarskega društva Ljubo Tavčar Bandelj, ki je članica sežanskega društva že od vsega začetka, 46 let, in kar 35 let tudi predsednica, izmenjali protokolarna darila. V lični košarici so gostje prejeli teran in knjige o kraški

prestonici, medtem ko so Novomeščani razveselili Kraševce s košaro lisičk, modro frankinjo, medom, copati in palicami za predsednico. Prav lisička je zaščitni znak sežanskega gobarskega društva, ki deluje kot eno izmed 27 društev v krovni organizaciji Mikološki zvezi Slovenije. Sežanski gobarji so se spomnili, kako so lansko pomlad na strokovni

ekskurziji obiskali novomeške gozdove in spoznavali novo vrsto gob marčnice.

Obisk pa so zaključili z vodičem Andrejem Bandljem, ko so si ogledali cerkve sv. Nikolaja v Avberju, ki slovi po freskah Toneta Kralja, in poznim kosilom pri Bojani Ukmar na Turistični kmetiji Pri Francinovich.

Besedilo in slika: Olga Knez

S Stipetom v naravo

Zadnje letošnje poletno srečanje z botanikom mag. Stipetom Hečimovičem v okviru skupine S Stipetom v naravo in programa Narava zdravi – prisluhni ji, ki ga organizira Kulturno in športno društvo Šator Štorje z vodjo Vero Lah se je odvijalo 12. septembra 2020. Udeleženci so se odpravili izpred cerkvice v Dolnjih Ležečah do razgledišča Regijskega parka Škocjanske jame. Podrobneje so spoznavali več kot 25 divjih rastlin in njihovo zdravilno vrednost ter uporabnost v vsakdanjem življenju. Poudarek je bil na jesenskih rastlinah, kot so kraški šetraj, oreh, šipek, glog, krvavi mleček, robidnice ipd. Ob zaključku srečanja so ljubitelji narave občudovali še prelepo naravo, favno in floro Velike doline Parka Škocjanske jame s Štefanijinega razgledišča, ki se imenuje po princesi Štefaniji, ki je 17. septembra 1885 obiskala Škocjanske jame. Prečudovit je bil pog-

led na največjo aktivno udorno dolino na Krasu, katere višina (164 m) presega višino Keopsove piramide. Tako kot je za Regijski park Škocjanske jame značilna izredna biotska pestrost od poletne pe-

sni čričkov do tisočih odtenkov cvetlic, tako je tudi za kraško pokrajino značilna biotska raznovrstnost, pa naj si gre za rastline kot tudi za živalski svet.

Besedilo in slika: Olga Knez

Drugi KAMENTON

V svetu so suhi zidovi prepoznani kot pomemben del dediščine in identitete pokrajine. Na Krasu je pokrajina prepredena s suhimi zidovi. Veščina suhozidne gradnje, znanj in tehnik je bila v letu 2018 vpisana na Unescov reprezentativni seznam nesnovne kulturne dediščine človeštva. O pomenu suhih zidov, njihovi vlogi v pokrajini in načinu gradnje seznanjamo skozi različne dejavnosti tudi otroke šol in vrtcev.

Letos smo drugič izvedli KAMENTON, celodnevno akcijo popravila suhega zidu za osnovnošolske in vrtčevske otroke. 2. KAMENTON je potekal v Živem mu-

zeju Krasa v soboto, 19. septembra 2020, od 8. do 18. ure v organizaciji Partnerstva kraške suhozidne gradnje, zavoda Anima Mundi, Osnovne šole Srečka Kosovela Sežana, Občine Sežana, Krajevne skupnosti Sežana in Parka Škocjanske jame.

Razrušen zid ob stari Bazovski cesti je pomagalo ponovno postaviti 60 otrok iz devetih osnovnih šol s Krasa z obeh strani meje, iz Sežane, Divače, Vremskega Britofa, Dutovelj, Lokve, Bazovice, Katinare, Doline in vrtca v Povirju. H gradnji smo letos povabili starše, ki otroke pripeljejo na prizorišče, saj je pomembno, da tudi oni spoznajo delo otrok na delavnici,

se seznanijo z osnovami popravila kraških suhih zidov in pomenom dediščine. Dogodek je potekal v okviru kampanje Dnevi evropske kulturne dediščine. Obiskala nas je tudi nacionalna koordinatorka Nataša Gorenc in skupaj s sinom Luko pomagala pri gradnji.

Zid so hkrati obnavljale tri petčlanske skupine otrok, ki so po začetni razlagi o pomenu suhih zidov, vajah vživljanja in občutenja dediščine ter uvajanja v gradnjo pričele z delom pod vodstvom praktikov in izvedencev kraške suhozidne gradnje. Vsaka skupina je zidala dobro uro in pol. Najmlajši so pomagali pri nabiranju drobirja v vedra, s katerim izpolnimo sredino zidu. Večji otroci so se preizkušali v gradnji, v pravilnem umeščanju kamnov na zid. Za mentorstvo in prenos znanj je skrbelo osem praktikov in izvedencev kraške suhozidne gradnje: Vinko Mahnič, Mitja Kobal, Dušan Okorn, Vojko Ražem, Ivan Pavlin, David Terčon, Anton Pečar in Dragan Terčon. V dveh skupinah so se izmenjali čez cel dan. Pod njihovim vodstvom in ob pomoči staršev je nastalo 17 metrov suhega zidu.

Občina se je pobudi Partnerstva za suhozidno gradnjo z veseljem odzvala, saj se zaveda pomena ohranjanja kulturne dediščine in prenašanja znanja iz roda v rod. Skupaj s KS Sežana je poskrbela za predhodno pripravo terena in voden ogled po Živem muzeju Krasa. Vsem sodelujočim se res lepo zahvaljujemo. Nav-

dušenje otrok nad gradnjo zidu je bilo nepopisno, otroci so hiteli nositi kamne in jih zavzeto sestavljati ter polagati. Ve-

čina od njih je po dveh urah težko zapustila prizorišče, mnogi bi še radi ostali in zidali naprej. Učenje o pomenu dedišči-

ne, Krasa, življenju nekoč ... skozi igro in delo na prostem je res nekaj neprecenljivega in vredno ponovitve!

Besedilo: Karin Lavin, Partnerstvo kraške suhozidne gradnje, in Špela Gril, Občina Sežana
Slika: Karin Lavin

Slavko Vitez v nasadu aronije

Tudi na Krasu dobro uspeva aronija, grmičevje, ki daje zdravilne jagode, naravno zdravilo za lajšanje številnih težav. Kraševci imajo zasajenih navadno le nekaj grmičkov za svojo rabo. Kar 250 sadik aronije je v Plešivici zasadil Slavko Vitez, približno 200 sadik pa še na Štajerskem.

Slavka poznamo številni Kraševci, saj

je bil kar dve desetletji vulkanizer in se je pred skoraj desetletjem upokojil, delo pa je prepustil sinu Andreju. Z veseljem pove, da ima manjše posestvo tudi v Jeruzalemu, kjer je posadil približno enako število sadik. Cena sadik (1,60 EUR) je bila na Štajerskem znatno cenejša kot v Slovenski Istri (približno 10 EUR). Slavko je sadike v Plešivici posadil na kraj, kjer

je bil star sadovnjak jablan, v neposredni bližini vasi. Nekaj jih je posadil že v zimskem času, zadnje grmičke pa na velikonočni ponedeljek. Čeprav aronija izvira z vzhoda Severne Amerike, dobro uspeva tudi na slovenskih tleh, zato so jo v zadnjih letih začeli gojiti tudi v naši domovini in tako je nastalo tudi pri nas precej nasadov.

Rastline na kraški zemlji potrebujejo več zalivanja kot na Štajerskem. Sadove aronije je obiral v septembru.

»Aronijo pridelujemo ekološko, saj rastlina ne potrebuje škropiva, škodljivci aronije pa so predvsem ose in ptiči. Čeprav je sok aronije zelo cenjen in zdravilen, pa moja žena Tatjana in mama Marta kuhata marmelade in džeme, sam pa pripravljam likerje za domačo uporabo in prijatelje, ki pridejo na obisk,« se razveseli Slavko, ki je že 25 let član Primorskega kluba ljubiteljev starih motornih vozil Ballila in ljubitelj glasbe.

Besedilo in slika: Olga Knez

Vse več nesnage v zabojnikih za plastično embalažo

Pri praznjenju zabojnikov na ekoloških otokih vse pogosteje opažamo neprimerno odložene odpadke v zabojnikih za plastično embalažo: veliko vrečk z mešanimi komunalnimi odpadki in pleniacami, oblačila, nevarne odpadke (barve, lepila ...), odpadke iz trde plastike in igrače (ki sodijo v zabojnik za ostale odpadke ali na zbirni center), odpadke malih obrtnikov in gradbincev, električno in elektronsko opremo. Ti odpadki ne sodijo v zaboj-

nik za plastično embalažo. Vsi ti odpadki znižujejo kakovost plastične embalaže in taka vsebina zabojnika ni primerna za reciklažo. Ti odpadki zvišujejo stroške ravnanja z odpadki. Poleg tega so zaradi teh odpadkov, ki v te zabojnike ne sodijo, zabojniki za plastično embalažo prehitro polni.

Zato vas naprošamo, da dosledno upoštevate navodila, kaj v zabojnik za

plastično embalažo sodi: kot tudi ne mešanih odpadkov, tekstila, pleniac in elektronske opreme.

Spomnite se tudi, da plastično embalažo:

- po potrebi splaknete,
- stisnete, zložite, da zavzame čim manj prostora. Tako se bo tudi vaš zabojnik doma polnil počasneje in boste ekološki otok obiskali redkeje.

V kolikor ste v dvomih, kam sodi določen odpadki, lahko odgovor najdete v abecedniku odpadkov na naši spletni strani www.komunala-sezana.si. Lahko pa nas tudi pokličete na tel. št. 05 73 11 240, z veseljem vam bomo pomagali izbrati pravi zabojnik.

Kultura in spoštovanje se odraža tudi v zabojnikih za odpadke. Potrudimo se, da nam bo izgled ekoloških otokov v ponos. Skrb za urejene in čiste ekološke otoke je delo nas vseh.

PLASTIČNA EMBALAŽA

ODLAGAMO:
plastične lončke in kozarčke, plastično embalažo živil, plastične vrečke in folije, platenke čistilnih sredstev, embalažo šamponov, tekočih mil, plastične zaboje (gajbice), tetrapake

NE ODLAGAMO:
platenk pijač, plastične embalaže nevarnih snovi (škropiv, olj, zdravil), plastičnih izdelkov, ki niso embalaža (igračice, polomljeni plastični stoli), stiropora

Besedilo in slike: Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

Plastična vrečka ne sodi v zabojnik za biološke odpadke!

Naprošamo vas, da BIO razgradljivih kuhinjskih odpadkov v zabojnik za biološke odpadke ne odlagate v plastični nakupovalni vrečki in tudi ne v prozorni plastični vrečki, namenjeni sadju in zelenjavi. Biološke odpadke v rjavi zabojnik stresite brez vrečke (neposredno iz posode, v kateri zbirate biološke odpadke)

ali v biorazgradljivi vrečki. Odpadke iz rjavega zabojnika odpeljemo na kompostiranje, plastične vrečke pa zelo motijo proces kompostiranja, saj se ne razgradijo.

Prezemnik bioloških odpadkov (kompostarna) je napovedal prekinitev prevzemanja teh odpadkov z novim letom

prav zaradi prevelike vsebnosti plastičnih vrečk in drugih odpadkov, ki niso primerni za kompostiranje.

Zato vas prosimo, da upoštevate navodila odlaganja bioloških odpadkov.

Vsaka vrečka manj je pomembna!

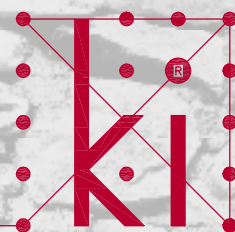
Besedilo in slike: Komunalno stanovanjsko podjetje, d. d., Sežana

KRASINVEST d.o.o. SEŽANA

Partizanska cesta 30, 6210 Sežana

info@krasinvest.si, www.krasinvest.si

tel. 386 (0)5 7313 180, fax. 386 (0)5 7313 181

- projektiranje
- inženiring
- nadzori
- geodetske storitve
- ocenjevanje vrednosti nepremičnin

Na Krasu in Brkinih v jesen zakorakali s številnimi lovorikami

Turistični deležniki Krasa in Brkinov so v jeseni poželi številne uspehe svojega vztrajnega dela in dokazali, da so inovativnost, kakovost in sodelovanje, ključ do uspeha. Slovenska turistična organizacija je konec preteklega meseca Vodilni destinaciji Lipica in Škocjanske jame – Kras in njenemu ambasadorju, Gojmirju Lešnjaku Gojcu podelila nagrado za najboljšo videovabilo v okviru vseslovenske kampanje Zdaj je čas. Moja Slovenija, ki je zaznamovala letošnjo turistično sezono. V začetku tega tedna pa je Turistična zveza Slovenije, partnerica projekta Evropska regija gastronomije 2021, podelila šest nagrad za najboljše kulinarčne spominke in kuhinjske pripomočke v destinaciji Mediteranska in Kraška Slovenija, od tega petim kraškim ponudnikom.

Strokovna komisija Slovenske turistične organizacije je v sklopu nadvse uspešne motivacijske kampanje Zdaj je čas. Moja Slovenija, ki nagovarja domače goste k počitnikovanju doma, v ocenjevanje prejela 200 kreativnih rešitev in 160 videovabil. S svojo inovativnostjo in celostnim konceptom videovabila je komisijo najbolj prepričal Gojmir Lešnjak Gojc z videopovabilom na Kras in Brkine. Gojmir Lešnjak Gojc in predstavnica Vodilne destinacije Kras sta priznanje prejela na novinarski konferenci ob 25-letnici STO in predstavitvi rezultatov kampanje.

V pripravah na leto 2021, ko bo Slovenija nosila prestižen naziv Evropska gastronomska regija 2021, razpisuje Turistična zveza Slovenije, partnerica projekta, natečaje za turistične spominke in darila s področja kulinarike in gastronomije v vsaki izmed štirih turističnih regij. V septembru je potekal že tretji natečaj,

tokrat v Mediteranski in Kraški Sloveniji. V kategorijo prehranskih spominkov je prispelo 15 prijav, v kategorijo kuhinjskih pripomočkov pa 12. Strokovna komisija je za vsako kategorijo izbrala po tri izdelke in jim podelila zlato, srebrno ali bronasto priznanje. Od skupno šestih priznanj so jih kraški ponudniki domov odnesli kar pet. V kategoriji prehranskih spominkov je zlato priznanje prejel sestavljen izdelek Društva za razvoj kmetijstva in turizma Planta z naslovom Kraška gmajna v šalci, spominkarski set, katerega jedro je čaj iz lokalnih kraških rastlin. Srebrno priznanje je prejelo podjetje Ideje, koncepti in zgodbe, Vojka Žgavec Clemenz, s. p., za izjemno okusno marmelado iz hrušk in terana z znamko Mmm Beatrice. Bronasto priznanje pa je pripadalo kozarčku vložene zelenjave, in sicer namazu jajčevcev v deviškem oljčnem olju pod znamko maQfino (ma ku fino). V kategoriji kuhinjskih pripomočkov je srebrno priznanje pripadalo Petri Piki Može iz podjetja Krealipa za izvorne kamnite pečate za okraševanje piškotov ter žlico za med.

Bronasto priznanje pa je komisija podelila kamnoseškemu mojstru Jerneju Bortolatu za kombiniran pladenj iz kamna in lesa pakiran v lični škatli iz orehovine in kamnito posodico.

Prejete nagrade so še en dokaz uspešnega dela številnih turističnih deležnikov v destinaciji, hkrati pa potrjujejo ustreznost začrtane smeri turističnega razvoja in dajejo deležnikom zagon za nadaljnje delo. Serijo zmagovalnega izdelka bodo odkupile tudi lokalne turistične organizacije Vodilne destinacije Kras, katerim bo izdelek služil kot avtentično poslovno darilo. Kljub zaostrovanju epidemiološke situacije Vodilna destinacija Kras nadaljuje s promocijo območja v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje aktivnosti promocije turistične ponudbe vodilnih turističnih destinacij v Sloveniji v letu 2020, ki ga sofinancira Slovenska turistična organizacija. Promocija se izvaja tako na domačem, kot na bližnjih tujih trgih, s čimer ostaja v zavesti ciljnih segmentov.

Več informacij: Vodilna destinacija Kras, info@visitkras.info, 05 7310 128

Besedilo: Ana Hrast

Slike: Foto natečaj, arhiv Turistična zveza Slovenije

Mesec kraške kuhinje Ko zadiši po jeseni

Jesen na Krasu je čas, ko v hramih brbota mošt in se počasi spreminja v vino, čas, ko se shrambe polnijo s pridelki in ozimnico, in čas, ko nas narava še zadnjič bogato obdara. Mesec kraške kuhinje nas bo že 24. leto zapored popeljal v svet jesenskih okusov kraških dobrot. Letošnji Mesec bo nekoliko drugačen kot običajno, saj bo trajal kar dva meseca in bo združeval programsko do-

gajanje dveh festivalov. Spomladi odpovedan festival Divji okusi Krasa se bo obarval v rujne barve in popestril Mesec kraške kuhinje z jesenskimi divjimi rastlinami, ki jih ponuja kraška gmajna.

V oktobru in novembru, če ne bo ukrepov, bodo obiskovalce Krasa in domače sladokusce razvajali lokalni gostinski ponudniki s tematskimi meniji, vinarji ter drugi ponudniki lokalnih dobrot pa

v vodenimi degustacijami. Za vse vedoželjne bodo na voljo organizirani vodeni sprehodi po kraških gmajnah, katerih bogastvo in pestrost bodo udeležencem približali botaniki, etnologi, geologi ter mojstri suhozidne gradnje. Jesen na Krasu ne bo minila brez kulinarčne ponudbe na osmicah. Prav posebno doživetje pa bo na voljo vsak četrtek v okviru doživljajske kulinarčne ture Kras

Carso Food Tours.

Dogodki se bodo izvajali z upoštevanjem vseh ukrepov in priporočili Nacionalnega inštituta za javno zdravje ter drugih pristojnih institucij. Organizator si pridržuje pravico do spremembe programa.

Besedilo: Ana Hrast, TIC Sežana

Festival kraška gmajna – doživetja kraškega kamna, burje in mitov

Da bi ljubiteljem narave, dediščine, dobrega počutja in prijetnega druženja približali kraško gmajno, so partnerji Festivala kraška gmajna – Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija, Javni zavod Komenski Kras – v likvidaciji, Turistično informacijski center Sežana, Razvojni center Divača in Kobilarna Lipica – tudi to jesen omogočili obisk pestrega festivalskega dogajanja brezplačno ali pa po obiskovalcem prijazni ceni.

S prvo akcijo kraške suhozidne gradnje ob starodavnem suhem zidu v Lipici in gozdno terapijo po lipiškem posestvu se je v petek in soboto, 11. in 12. septembra 2020, v Kobilarni Lipica začel cikel doživetij in dogodkov Festivala kraška gmajna. Ta edinstveni festival naravoslovnega in dediščinskega turizma je obiskovalcem že četrto leto predstavljal kraško gmajno, eno najstarejših kulturnih krajin in enega najbogatejših življenjskih prostorov v Evropi in širše. Tokratna tema je bila Kamen, burja in miti.

V okviru Festivala se je v Parku Škocjanske jame odvil niz štirih predavanj o pro-

stovoljnih naravovarstvenih nadzornikov Parka Škocjanske jame, kraških kalih, tujerodnih in invazivnih vrstah v in ob kalih ter kraških suhih zidovih. V soboto, 19. septembra, je potekalo raziskovanje Živega muzeja Krasa – edinstvenega naravnega in ekološko pomembnega območja, prepredenega s kraškimi suhih zidovi in pastirskimi hišicami, z električnimi kolesi v družbi izkušenega lokalnega turističnega vodnika. V nedeljo, 20. septembra, je potekal voden pohod Spoznajmo kraške kale, s pričetkom pri kalu v Famljah, teden kasneje pa še voden kolesarski izlet po Vremski dolini in Brkinih. Zaključek festivala je bil 30. sep-

tembra v znamenju mitov in ljudskega izročila v nastajajočem Mitskem parku v Rodiku, pri točki Kobilja glava na Lintverjevi poti.

Po zimskem počitku bo festival obiskovalce na kraško gmajno znova povabil spomladi 2021. Program bo objavljen na spletni strani www.visitkras.info. Festival je sofinanciran iz Podukrepa 19.2 – Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost.

Besedilo: organizacijska skupina Festivala kraška gmajna
Slika: Jošt Gantar

Javni poziv LAS

V prvih dneh oktobra je LAS Krasa in Brkinov objavil četrti javni poziv za izbor operacij (projektov) za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja (SLR) na območju občin

Divjača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana v letu 2020, ki se bodo financirale iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (v nadaljevanju: javni poziv). Javni poziv se izvaja v okviru podukrepa

Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost, sredstva za sofinanciranje pa je LAS dodelilo Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (MGRT), v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

Višina razpoložljivih sredstev za sofinanciranje operacij znaša 399.003,35 EUR, delež sofinanciranja upravičenih stroškov za operacije pa je 80 %. Najnižji dovoljeni znesek javne podpore za posamezno operacijo je 5.000,00 EUR, najvišji pa 104.900,40 EUR. Predmet sofinanciranja so operacije, ki zasledujejo

cilje ESRR ter prispevajo k ciljem in ukrepom Strategije lokalnega razvoja (SLR) za LAS Krasa in Brkinov za programsko obdobje 2014–2020 na območju občin Divjača, Hrpelje - Kozina, Komen in Sežana. Sredstva so razpisana na ukrepih dveh tematskih področij, in sicer Ustvarjanje novih delovnih mest ter Varstvo okolja in ohranjanje narave.

Upravičenci do podpore so LAS, pravne osebe javnega in zasebnega prava, nevladne organizacije in institucije regionalnega razvoja. Fizične osebe, z izjemo samostojnih podjetnikov posameznikov (s. p.), niso upravičene in zato ne

morejo biti prijavitelj oz. partner v operaciji. Operacijo lahko izvedejo prijavitelji sami ali s partnerji, in sicer najpozneje v treh letih od podpisa pogodbe o sofinanciranju operacije z MGRT. Specifika operacij, sofinanciranih v okviru ESRR je, da se lahko izvedejo samo na urbanih območjih LAS Krasa in Brkinov – gre za območja Sežane, Komna, Divače, Dutovelj, Hrpelj, Lokve – Lipice, Senožeč, Šta-

njela – Kobdilja – Kobjeglave ter Tomaja – Križa – Šepulj.

Javni poziv je bil objavljen 2. oktobra 2020, predloge operacij z vlogo na javni poziv pa bo mogoče oddati do 18. decembra 2020.

Razpisna dokumentacija je dosegljiva na spletni strani LAS Krasa in Brkinov (www.laskrasainbrkinov.si), spletni strani vodilnega partnerja – ORA Krasa

in Brkinov (www.ora.si) ter na spletnih straneh vseh štirih občin članic LAS. Z namenom predstavitve javnega poziva in lažjega izpolnjevanja razpisne dokumentacije ter priprave vloge na javni poziv bodo organizirane tudi spletne delavnice. Za več informacij smo dosegljivi na telefonski številki 05 73 00 258 in 041 686 102 ali na elektronskem naslovu info@laskrasainbrkinov.si.

Jerneja Modic, LAS Krasa in Brkinov

Kosovelova knjižnica Sežana razpisuje
natečaj za oblikovanje enotnih vabil/obvestil/plakatov

za prireditve v Kosovelovi knjižnici Sežana in njenih enotah v Divači, Komnu in na Kozini.

Omenjeni izdelek bo služil informiranju uporabnikov knjižnice v fizični obliki, objavi v medijih kot tudi v tiskanih medijih.

Oblikovalci naj pri oblikovanju slikovnega in/ali besednega znaka izhajajo iz vloge in poslanstva, ki ga ima Kosovelova knjižnica Sežana, kot tudi iz okolja, v katerem knjižnica deluje. Znak naj bi simboliziral knjižnično dejavnost, njeno poslanstvo in vpetost v okolje.

Komisija, ki bo izbrana naknadno, bo ocenjevala po naslednjih kriterijih:

- vizualni vtis
- razpoznavnost in jasnost oblike
- izvirnost in sporočilnost likovnega motiva,
- likovni jezik - razumevanje razmerij med elementi in kompozicijo
- vsebinska povezanost likovnega dela z razpisano tematiko,
- domiselnost, edinstvenost likovnega dela

1. nagrada: 200 eur (neto)
2. nagrada: knjižna nagrada
3. nagrada: knjižna nagrada

Natečaj je namenjen posameznim ustvarjalcem, starejšim od 18 let.

Vsak udeleženec natečaja lahko odda le po eno rešitev.

Vsak avtor s sodelovanjem zagotavlja, da je oddano delo njegovo avtorsko delo.

Oblikovalske rešitve morajo biti opremljene z imenom in priimkom avtorja, poštnim in elektronskim naslovom, telefonsko številko in s tehničnimi podatki idejnega izhodišča.

Poslana dela, ki ne bodo izbrana, bodo vrnjena avtorjem glede na način njihovega pošiljanja.

Z nagrajenimi deli (ali pa s prvonagrajeno rešitvijo) bo razpolagala Kosovelova knjižnica Sežana.

Obvestilo o rezultatih natečaja prejmete najkasneje do 5. januarja 2020.

Idejno rešitev s kontaktnimi podatki je potrebno poslati do petka, 17. decembra 2020, na naslov: Kosovelova knjižnica Sežana, Ulica Mirka Pirca 1, 6210 Sežana ali na elektronski naslov: kosovelova.knjiznica@kosovelova.si s pripisom Natečaj za oblikovanje vabil.

Nagrada predstavlja plačilo avtorskega honorarja za izvedeno avtorsko delo in prenos vseh materialnih avtorskih pravic. Nagrajeni avtorji bo pozvan k podpisu pogodbe za izključni prenos vseh materialnih avtorskih pravic na izdelku v roku 15 dni od izbire najboljše idejne rešitve.

Organizator bo neto znesek prejete nagrade izbranemu avtorju izplačal v roku 30 dni od podpisa pogodbe.

Dodatne informacije:

Magdalena Svetina Terčon, direktorica
031 359 831

Pobarvaj si življenje

Stres, strah in žalost nam lahko hitro porušijo naš imunski sistem zato je pomembno, da smo mirni v sebi in sproščeni, posledično pa bolj zdravi. Z barvanjem in afirmacijami se sprostimo, zabavamo ter okrepimo svojo samozavest in samopodobo.

Sem Vesna Jogan avtorica pobarvanke z afirmacijami za odrasle POBARVAJ SI ŽIVLJENJE in slikarka, ki z različnimi tehnikami od barvanja, EFT, meditacijami in Bachovimi kapljicami pomagam posamezniku, da najde v sebi ravnovesje in mir. Prepričana sem, da je življenje v barvah in s svojim delom skušam spodbuditi ljudi, da se zavejo svojih darov in sposobnosti, in da smo vsak zase odgovorni za svoje življenje in da mi odločamo, ali življenje pobarvamo v svoje barve ali pa nam ga drugi v njihove.

Več si lahko preberete na www.vesnajogan.com, kjer lahko tudi naročite pobarvanko in Bachove kapljice. Vesela bom, če me kontaktirate na vesna@vesnajogan.com ali 040 244 747.

Ostanite pozitivni!

VESNA-Vesna Jogan, s. p.

Oglasno sporočilo

Jesen je čas za pregled rezultatov in načrtovanje novih izzivov

Po več kot 24-ih letih delovanja v bančništvu, konkretno na področju kreditiranja malega gospodarstva in prebivalstva sem se odločila obrniti nov list v življenju – podati se na zasebno pot z namenom tudi v prihodnje pomagati strankam, a na malce drugačen način.

V vseh teh letih sem razvila poglobljeno razumevanje bančnih produktov, procesov in analitičnih metod, ki jih banke uporabljajo pri odločanju glede financiranja podjetij in zasebnikov ter prebivalstva.

Na drugi strani sem pobilžje spoznala, s katerimi izzivi se srečujejo stranke ob pripravi in razumevanju dokumentacije, ki jo zahtevajo banke in ostali ponudniki finančnih sredstev.

Odločila sem se priskočiti na pomoč vsem, ki iščejo rešitve pri iskanju novih ali obnovi že obstoječih finančnih virov kot tudi pri pripravi dokumentacije, ki jo finančne institucije zahtevajo.

Moja želja je s strokovnim in osebnim pristopom ter skrbnostjo graditi zaupen in dolgoročen odnos z vsemi, ki si prizadevajo biti ustvarjalni in skrbijo za razvoj našega okolja.

Tina Jančigaj Ausec

Befine-Pro

Storitve

Pomoč podjetjem in zasebnikom pri komunikaciji z bankami in finančnimi institucijami

- Pregled in finančna analiza poslovanja
- Načrtovanje investicije in dodatnih virov financiranja
- Izračun kreditno plačilne sposobnosti
- Pomoč pri iskanju ustrezne bančne ponudbe in iskanju ugodnih finančnih virov
- Priprava vloge za banke in ostale ponudnike finančnih virov
- Priprava poslovnega ali predstavitvenega načrta podjetja
- Priprava finančnega načrta podjetja
- Priprava ostale zahtevane dokumentacije
- Pomoč pri črpanju odobrenih finančnih sredstev

- Priprava poročil o črpanju finančnih sredstev
- Spremljanje pogodbenih obveznosti

Pomoč pri načrtovanju denarnih tokov podjetja

- Spremljanje prihodkov in stroškov podjetja z namenom, da podjetje pravočasno razporedi ali zagotovi dodatna likvidnostna sredstva za poravnavo vseh obveznosti
- Mentorstvo in pomoč pri uporabi načrta denarnih tokov.

Preverba plačilne sposobnosti poslovnega partnerja

- Individualna analiza poslovanja in preverba potencialnega ali obstoječega poslovnega partnerja (kupca ali dobavitelja)
- Preverba ostalih ključnih podatkov, ki so pomembni za odločitev pri sklepanju posla.

Naša skrb
za vaše rezultate.

- 🏠 Befine-Pro d.o.o.
- 🌐 info@befine-pro.si
- ✉ www.befine-pro.com
- ☎ 00386 (0)41 468 699

SOLNA SOBA – Poskrbimo za svoje zdravje po naravni poti...

Solna soba je bila tudi nama velika neznanka, vse dokler nama lastniki apartmaja na smučanju niso ponudili terapije v solni sobi za najina dva otroka. Mlajša hči je imela prebavne motnje (2. dan), starejša pa je bila precej prehlajena. Lastnica nam je povedala, kaj je solna terapija in čemu je namenjena, nato smo se odpravili v sobo. Vzdušje nam je bilo prelepo, sobica topla, igrala je prijetna otroška glasba, otroka sta se takoj zaigrala v kupu soli z igračami. Soba nas je tako prijetno umirila, da nam je 20 minut švignilo, kot bi mignil. Takrat sva prvič videla učinek solne terapije in takoj naju je navdušila. Mlajša hči je bila drugi dan brez težav, starejši pa je začelo čistiti nosek in že popoldan je bila popolnoma odmašena.

Kaj je solna terapija?

Solna terapija je terapija z mikroklimo, ki se ustvarja z razprševanjem slanega aerosola. Gre za terapevtsko metodo, ki je zasnovana na principih mikroklim, patentirano metodo, v kateri aerosol suhe soli igra pomembno vlogo v lajšanju zdravstvenih problemov ljudi, ki imajo težave z respiratornimi boleznimi. V času solne terapije se v sobi nahajajo tudi negativni ioni, ki ugodno vplivajo na počutje. Povečujejo pretok kisika do možganov, poveča se kisik v krvi, stabilizirajo se funkcije v možganih, krepí se

metabolizem, poveča se količina kalcija in natrija (povzroči se prečiščevanje krvi), uravnoteži se avtonomni živčni sistem, izboljšuje se vitalnost mišičnega tkiva in notranjih organov, izboljša se celična prenova ipd.

Kako solna terapija deluje?

Solna terapija uporablja patentirano tehnologijo – halogenerator, ki ustvarja atmosfero solne jame (rudnika) v solni sobi, kjer je klima kontrolirana (velikost mikrodolcev aerosola, koncentracija aerosola, temperatura in vlažnost).

Aerosol, ki prihaja iz halogenerator-

ja je ioniziran in zasičen z naravnimi substancami. Sol je fino zmleta in se ustrezno pomeša z zrakom, ki se ga vpihava v prostor in ustvarja primerno mikroklimo. Pri solnih terapijah uporabljamo izključno in samo medicinsko sol, ki je prečiščena, brez aditivov.

Pacient sedi v solni sobi, vdihuje suh aerosol, ki takoj potuje do najglobljih kotičkov respiratornega sistema. Ko aerosol pride do dihal, se topi in privlači nečistoče, izsušuje sluz, ki jo kasneje pacient izkašlja ali pa jih organizem sam odstrani z metabolnim procesom. Solna terapija zmanjšuje vzroke vseh vnetnih respiratornih bolezni (vseh infekcij zgornjega in spodnjega respiratornega sistema in alergije) za uničevanjem bakterij obnavlja zdravje. Kot rezultat terapije se obnavljajo bronhiji, dihanje postane lažje, izboljša se dihalna funkcija. To vodi do normalizacije ostalih telesnih funkcij. Zahvaljujoč okrepljenemu imunskemu sistemu so pacienti bolj zdravi, redkeje obolevajo in so živahnejši. Največji učinki solnih terapij se pokažejo prav na naših najmlajših.

Terapija za otroke traja od 20 do 30 minut, za odrasle pa od 40 do 50 minut in so primerne od pol leta starosti dalje. Terapije se prilagaja glede na pacientovo starost, zdravstveno stanje in odzivnost organizma. Priporočljiva za vse, ki imajo težave z dihalni, kožo, imunskim sistemom, kostmi in sklepi, mišicami. Terapije se priporoča otrokom, odraslim, športnikom (preventiva in regeneracija) ter glasbenikom (pevci, pihalci ...).

Bliža se zima in z njo prehladi, infekcije, poslabšan imunski sistem ... zato vabljeni v solno sobo, kjer vas bomo z veseljem popeljali do boljšega počutja.

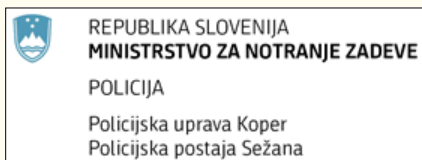
Nahajamo se v Sežani (naprej od novega vrtca – Lehte) na **Lipiški cesti 32**, kontaktirate nas lahko na **telefonsko številko: 070 262 176 (Matej, Petra)**, na **e-mail: solni.dotik@gmail.com** ali na **Facebook: Solna Soba – Solni dotik**.

Urnik: od ponedeljka do petka od 16. do 20. ure. Na terapijo se je potrebno naročiti.

Lepo vabljeni!

Besedilo in sliki:
Petra Može in Matej Rešeta

Spoštovani občani!

Na območju Policijske uprave Koper se v jeseni, ko se krajšajo dnevi, praviloma poveča število vlomov v stanovanja in stanovanjske hiše, ki so večinoma izvršeni popoldne in zvečer, ko so oškodovanci odsotni. Storiteli vlamljajo skozi okna ali vrata stanovanjskih hiš ter iz njih kradejo predvsem denar in nakit, včasih tudi stavbno pohištvo in opremo, predvsem v času gradnje objektov.

Tako na območju Policijske uprave Koper v povprečju letno izvršenih med 100 in 150 vlomov v stanovanjske hiše, največ na območju policijske postaje Postojna, kateri sledi območje policijske postaje Sežana in Piran.

Najpogostejši način vlomov v stanovanjske objekte so lomljenje vložkov cilindričnih ključavnic, vlom na vzvod ali s silo telesa, razbitje steklenih površin in razne neprevидnosti lastnikov (puščeni ključiči, dostopna lestev ipd.). Poznamo pa tudi primere vlomov v stanovanjske objekte s plezanjem v višja nadstropja stanovanjskih stavb. Storiteli so opazovali objekte, v katerih so bila odprta ali priprta okna ali balkonska vrata v prvem ali drugem nadstropju. Vlomilci so še posebej pozorni na znake, s katerimi sporočamo, da smo odsotni, kot so nalepljena sporočila na vratih, sporočila na telefonski tajnici, polni poštni nabiralniki, spuščene rolete itd.

Stanovanjske hiše so najpogosteje tarče vlomilcev v naseljih na podeželju in v okolici večjih mest, stanovanja pa v mestih, kot žrtve pa so največkrat starejši občani.

Najboljša kombinacija zavarovanja našega imetja je kombinacija mehanskega-tehničnega varovanja ter pomoč sosedov, prijateljev, znancev. Z ustreznim mehanskim varovanjem bomo močno zmanjšali možnost, da vstopijo nepovabljeni gosti, če pa že bodo, bomo o tem takoj obveščeni z raznimi oblikami tehničnega varovanja (javljalniki gibanja, alarmi, videonadzorom). V prvi vrsti pa lahko največ naredijo sosedje, prijatelji, sorodniki ali druge osebe, ki jim zaupate. Pomembno je vzpostaviti videz oz. občutek, da je nekdo v hiši ali stanovanju, zato te osebe prosite, da pri vas doma redno:

- praznijo poštni nabiralnik,
- večkrat parkirajo na vašem dvorišču,
- pokosijo travo,
- pustijo svoj avtomobil na vašem parkirnem prostoru,

- spreminjajo lego rolet,
- občasno sušijo perilo ...

Seveda pa morate pred tem že sami poskrbeti za naslednje ukrepe:

- Poskrbite, da so predmeti, ki bi jih lahko storilec uporabil, pospravljeni in težko dosegljivi (lestve, orodje ...).
- Ključev ne puščajte na »skritih mestih«, kot so nabiralniki, predpražniki, lončki za rože ipd.
- Objektov ne puščamo v stanju, ki kaže na to, da nikogar ni doma (na primer: pustimo prižgano luč, tudi ko nas ni doma).
- Poskrbite, da na telefonskih odzivnikih nimate sporočil, kot je npr. »Ni nas doma, smo na počitnicah.« Na družbenih omrežjih ne objavljajte, da odhajate na dopust.
- Izklopite telefon iz omrežja (večkratno zvonjenje telefona v prazno bi lahko opozorilo morebitnega storilca, da je objekt ali prostor prazen).
- Zapirajte vsa okna in zaklepamo vsa vrata, tudi na pomožnih objektih. Ob menjavah oken in vrat je pametno izbrati kvalitetnejša protivlomna, z rešetkami na oknih v pritličnih prostorih.
- Pod okna posadite vrtnice ali druge rastline z bodicami, ki bodo za storilca nepričakovana ovira.
- Skrbite za urejeno okolico (previsoko grmičevje, na primer, je za storilca idealno skrivališče, zato je priporočljivo, da grmičevje ni višje od enega metra, ograja pa ne višja kot 1,5 metra, saj vam pomoč sosedov sicer ne bo koristila).
- Pazite, da so ključavnice brezhlebne in zaščitene, po potrebi to zaščito tudi nadgradite. To velja za vse vrste objektov, še posebej priporočamo to lastnikom stanovanj, saj je običajno dovolj, če primerno zavarujete vhodna vrata (varnostni ščiti na zunanjih delih cilindrične ključavnice, prečna zapora ...).
- Priporočljivo je, da se nadgradi tudi varovanje oken, balkonskih vrat (z dodatnimi ključavnicami, s podstavitvijo zagozd, kljub temu, da so tovarniško protivlomna). V specializiranih trgovinah je danes že veliko takšnih pripomočkov za dodatno varovanje. Le malo storilcev se odloči za razbijanje stekla, ker lahko s tem povzročijo nepotreben hrup.
- Skrbite za dobro delovanje senzorjev za zunanjo razsvetlavo, poleg tega naj bodo nameščeni na čim bolj nedosegljivem mestu (med pripravo na vlom jih lahko storilec namreč onesposobi).
- Svetujemo vgradnjo alarmno varnostnih naprav, senzorskih luči ter video nadzornih kamer. Če imate vgrajen

alarmni sistem. Če imate vgrajeno zunanjo sireno (ali notranjo), o njej obvestite sosedje, ki naj bodo tudi seznanjeni o kontaktni osebi za izključitev sirene v primeru sprožitve.

- Vrednejše predmete shranite v hišne sefe ali blagajne, še bolje pa je, da jih med svojo odsotnostjo shranite v trezorje podjetij, ki opravljajo to dejavnost. Če pa so predmeti shranjeni doma v hišnih blagajnah ali trezorjih, naj bodo ti usidrani pravilno, da jih je nemogoče odnesti.
- Z individualnimi karakteristikami označite vrednejše in tehnične predmete, zapišite si serijske številke. Označba je lahko na vidnem ali skritem mestu. Nakit in umetniška dela pa fotografirajte. Te označbe so pomembne zato, da lahko pri zasegu ali najdbi ukradenega predmeta ugotovimo, kdo je lastnik.

Če ostanete doma (zlasti to velja za starejše osebe in otroke), pa:

- zaklepajte vrata,
- ne odpirajte vrat neznanecem,
- varnostno verižico imejte vedno zataknjeno, še zlasti, če ste sami,
- uporabljajte domofone in videodomofone ter kukala na vhodih.

Če v avtomobilu, stanovanju ali hiši zalotite nepovabljenega gosta, se z njim ne spuščajte v fizično obračunavanje. Raje si zapomnite čim več njegovih osebnih značilnosti (npr. barva las, poteze obraza, način hoje, posebna znamenja na telesu, smer pobega, vozilo, s katerim se je odpeljal ...). Opazujte, kje se je storilec gibal in kaj je prijemal in do prihoda policistov pustite kraj nedotaknjen (tako v objektu kot zunaj), da se bodo ohranile sledi, ki so pomembne za odkritje in dokazovanje kaznivega dejanja. Če ob prihodu domov opazite sledi vloma, ne vstopajte, kajti storilec se lahko še vedno zadržuje v objektu. Ob morebitnem soočenju s storilcem se ne izpostavljajte, zlasti, če je fizično močnejši, oborožen ali jih je več - pomembnejša naj bo vaša lastna varnost!

Če kljub vsemu postanete oškodovanec oz. žrtev kaznivega dejanja, o tem takoj obvestite policijo na telefonsko številko 113 ali najbližjo policijsko postajo. Vse pomembne podatke o kaznivih dejanjih, storilcih (vendar ne o nujnih zadevah) pa lahko sporočite tudi na anonimni telefon 080 1200. Poskušajte ohraniti kraj kaznivega dejanja čim bolj nedotaknjen, hkrati pa bodite pozorni na pojav sumljivih vozil in oseb, ki ne sodijo v domače okolje in o sumljivih opaženih prav tako takoj obveščajte policijo.

Sporočilo za javnost

Martinovanje na Krasu z dostavo Martinovih paketov #martinujemvarno

Sežana, Štanjel, 26. oktober 2020 – Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, enota Komen, in Občina Sežana s skupno promocijsko akcijo podpirata vinarje in ponudnike na Krasu, zato bo letošnje Martinovanje na Krasu namenjeno vsem, ki si želite martinovati v varnem zavetju svojega doma, upoštevajoč omejitve in preventivne ukrepe za širjenje epidemije. Kljub odpovedi prireditvev in degustacij je mogoče naročiti raznolike, a pristne kraške Martinove pakete, zato #martinovanjenakrasu dopolnjujemo s pripisom #martinujemvarno.

»Vinarji in drugi ponudniki na območju obeh občin, kjer tradicionalno poteka največje martinovanje v Sloveniji, so izjemno pomembni del turistične ponudbe Krasa. Prav zato smo se odločili, da jim tudi v teh drugačnih časih, ki prinašajo kopico omejitev, stojimo ob strani ter njihovo siceršnjo povezanost in sodelovanje na prireditvi postavimo v nove okvirje,« je povedala Helena Kosmina z Območne regionalne agencije Krasa in Brkinov, enota Komen. Vse priprave na Martinovanje na Krasu so potekale z mislijo na drugačne razmere. Valerija Pučko z Zavoda za šport, turizem in prosti čas Sežana ob tem dodaja: *»Ker gostje ne morejo na Kras, smo se odločili, da Kras in Martinovanje na Krasu pripeljemo v varna zavetja domov. Prav zato smo se s ponudniki odločili, da vsak sodelujoči pripravi Martinov paket.«*

Martinovanje na Krasu 2020 je kljub turizmu nenaklonjenim razmeram povežalo ponudnike pri iskanju drugačnih rešitev ponujanja kraških dobrot in k sodelovanju poziva vse, ki želijo martinovati varno. Na Facebook strani [Martinovanje na Krasu](#) lahko najdete foto okvir, ki omogoča, da svoji prikazni fotografiji na Facebook profilu ali strani dodate pripis #martinujemvarno. Vse, ki se odločajo za naročanje Martinovih paketov, pa vabimo, da na družbena omrežja objavijo fotografijo prejetega paketa in martinovanja v varnem zavetju doma ter naloženi fotografiji dodajo #martinovanjekrasu in #martinujemvarno.

Edinstven čas, ko se spojita vino in kulinarika Krasa, bomo letos preživljali v varnem zavetju svojega doma. Ne moremo vas povabiti na Kras, lahko pa vas povabimo, da doživite naše prave barve in #martinovanjekrasu, podprete lokalne ponudnike ter hkrati poskrbite za svojo varnost in varnost vseh, ki jih imate radi. Podrobnosti najdete tudi na www.martinovanjenakrasu.si, kjer vam je na voljo tudi nekaj izbranih fotografij.

Več informacij:

Helena Kosmina, Območna agencija Krasa in Brkinov, enota Komen, helena@visitkras.info, 041 697 625

Valerija Pučko, Zavod za šport, turizem in prosti čas Sežana, valerija@visitkras.info, 030 451 645

*Najlepša
novoletna
druženja v
Lipici*

MUZEJ KULINARIKE KRASA

informacije & rezervacije:
info@lipica.org
(0)5 739 1696

I FEEL
SLOVENIA